Crna Gora
Državna revizorska institucija
DRI broj: 40115/19-052-137/19
Podgorica, 03.04.2019. godine

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA DOO „VODOVOD I KANALIZACIJA“ PODGORICA ZA 2017. GODINU
(konačan)

Podgorica, april 2019. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE SA PREPORUKAMA....3
I DIO – OPŠTI DIO....8
1.1. Pravni osnov....8
1.2. Vrsta predmet i obuhvat revizije....8
1.3. Cilj revizije....8
1.4. Osnovni podaci o subjektu revizije....9
DIO II – UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE....11
2.1. Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola....11
2.2. Planiranje prihoda i rashoda....17
2.2.1. Izvještavanje....20
2.3. Bilans stanja....21
2.3.1. AKTIVA....22
2.4. Bilans uspjeha na dan 31.12.2017. godine....47
2.4.1. Poslovni prihodi....48
2.4.2. Poslovni rashodi....64
2.5. Izvještaj o promjenama na kapitalu....83
2.6. Iskaz o tokovima gotovine....84
2.7. Javne nabavke....85
2.8. Sudski sporovi....86
Zakonska i druga akta korišćena u izradi izvještaja....89

MIŠLJENJE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i razmatranja navoda subjekta revizije sadržanih u izjašnjenju na preliminarni izvještaj DRI br. 05-23/19 od 11.03.2019. godine, a u skladu sa članom 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 45 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu senator **Zoran Jelić** (Rukovodilac Kolegijuma) i predsjednik Senata **dr Milan Dabović** (Član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 02.04.2019. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ O REVIZIJI
Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica za 2017. godinu

Odgovornost subjekta revizije

Rukovodstvo subjekta revizije odgovorno je za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije (DRI) je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji za 2017. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskom izvještaju, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su indentifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Revizija je sprovedena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (ISSAI - nivo III). Državna revizorska institucija je poštovala etičke zahtjeve, planirala i izvršila reviziju na način kojim je obezbijeđeno razumno uvjerenje da li su finansijski izvještaji DOO "Vodovod i kanalizacija" - Podgorica za 2017. godinu sačinjeni i prezentovani, u svim materijalno značajnim pitanjima, u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja i da li je poslovanje subjekta revizije bilo u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Revizija je obuhvatila sprovođenje postupaka radi pribavljanja adekvatnih dokaza o iznosima objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Sprovedeni postupci uključili su procjenu sistema unutrašnjih kontrola, procjenu primijenjenih računovodstvenih politika, procjenu materijalno pogrešnog prikazivanja iznosa u finansijskim izvještajima i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

FINANSIJSKOM REVIZIJOM Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO "Vodovod i kanalizacija" - Podgorica za 2017. godinu, analizom prikupljenih dokaza utvrđeno je da su pogrešna prikazivanja, pojedinačno ili zbirno, materijalno značajna, ali nijesu prožimajuća u odnosu na postavljene kriterijume za finansijsku reviziju na osnovu čega nadležni Kolegijum izražava **USLOVNO MIŠLJENJE NA FINANSIJSKU REVIZIJU.**

OSNOV ZA ISKAZIVANJE USLOVNOG MIŠLJENJA ZA FINANSIJSKU REVIZIJU:

U poslovnim knjigama Društva nijesu bile evidentirane odložene poreske obaveze čiji je efekat za izvještajni period od 2013. - 2017. godine kumulativno iznosio 949.902,34€, od čega se na 2017. godinu odnosio iznos od 129.413,23€. Navedena neusklađenost je korigovana u 2018. godini.

- Društvo je Ostale poslovne (prihode po osnovu priznavanja donacija) – redni broj 206 u Bilansu uspjeha iskazalo u većem iznosu od 13.201,65€, dok su Ostale kratkoročne obaveze i PVR – redni broj 121 u Pasivi Bilansa stanja iskazani u manjem iznosu od 43.833,40€, od čega se iznos od 13.201,65€ odnosi na manje iskazane Odložene prihode – račun 495 za 2017. godinu, a razlika od 30.631,75€ na neralno umanjenje Odloženih prihoda u periodu od 2012. do 2017. godine). Navedena neusklađenost je korigovana u 2018. godinI.
- Društvo je troškove zarada, naknade zarada i druga lična primanja – redni broj 210 u Bilansu uspjeha iskazalo u manjem iznosu od 40.338,06€, a odnose se na neobračunate i neplaćene rashode po osnovu poreza i doprinosa na druga lična primanja. Društvo je u 2018. godini izvršilo obračun i uplatilo navedeni iznos sredstva na Jedinstveni račun poreza i doprinosa.

Društvo je u postupku revizije, shodno MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, preko smanjenja računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina, izvršilo korekcije koje se odnose na:

- Uvećanje računa 498 - Odložene poreske obaveze za iznos od 949.902,34€, od čega se iznos od 129.413,23€ odnosi na utvrđenu odložene poreske obaveze za 2017. godinu, dok se iznos od 820.489,11€ odnosi na evidentiranje odloženih poreskih obaveza za period od 2013. godine do 2017. godine;
- Uvećanje računa 495 - Odloženi prihodi u iznosu od 43.736,25€, od čega se 13.201,65€ odnosi na nerealno umanjenje računa 495- Odloženi prihodi za 2017. godinu, dok se razlika od 30.631,75€ odnosi na umanjenje Odloženih prihoda u periodu od 2012. do 2017. godine);
- Umanjenje neraspoređene dobiti ranijih godina za iznos od 40.338,06€ koji je plaćen u 2018. godini, a odnosi se na naknadno obračunate i plaćene poreze i doprinose na druga lična primanja u 2017. godini.

Preporuka 1: Društvo treba da poslovne promjene u svim slučajevima evidentira u skladu sa zakonskom regulativom u godini na koju se odnose.

REVIZIJOM PRAVILNOSTI Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO "Vodovod i kanalizacija" - Podgorica za 2017. godinu, utvrđeno je da Društvo nije u potpunosti uskladila poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima. Revizijom su utvrđena odstupanja i neusklađenosti poslovanja Društva sa sljedećim propisima: Zakonom o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru, Zakonom o radu, Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakonom o javnim nabavkama, Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica i Uputstvom za obračun bruto zarada, koji su materijalno značajni ali ne i prožimajući u odnosu na postavljenje kriterijume za reviziju pravilnosti, na osnovu čega nadležni Kolegijum DRI izražava **USLOVNO MIŠLJENJE NA REVIZIJU PRAVILNOSTI.**

OSNOV ZA ISKAZIVANJE USLOVNOG MIŠLJENJA ZA REVIZIJU PRAVILNOSTI:

Društvo nije shodno članu 13 i 14 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola odredilo misiju i ciljeve, kao ni Plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola i metodologiju za sprovođenje plana, što je uzrokovalo da Društvo nije dostavilo godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola (Obrazac GI – FMC) osnivaču uz godišnji izvještaj o radu.

Preporuka 2: Društvo treba da, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru donese Plan unapređenja upravljanja i kontrola, utvrdi poslovne ciljeve subjekta

koji doprinose ostvarivanju misije subjekta i da dostavlja osnivaču godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola.

Društvo nije, shodno članu 18 Zakona uspostavilo unutrašnju reviziju oganizovanjem posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta, ni obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice unutrašnje revizije drugog subjekta.

Preporuka 3: Društvo treba da uspostavi unutrašnju reviziju u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

U Društvu nije utvrđena i knjigovodstveno evidentirana realna vrijednost kapitala u skladu sa članom 66 i 67 Zakona o privrednim društvima i Odlukom o osnivanju, a na osnovu izvršene procjene vrijednosti osnovnih sredstava i kapitala Društva od 09.12.2013. godine. Skupština Glavnog grada, u svojstvu osnivača, još uvijek nije donijela odluku u pogledu statusa i vrijednosti imovine. Procjena po Izvještaju iz decembra 2013. godine, koja do sada nije sprovedena, usljed protoka vremena ne daje realan prikaz vrijednosti imovine i kapitala (iz razloga novih nabavki, ispravki vrijednosti, rashodovanja i sl).

Preporuka 4: Društvo treba da u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Odlukom o osnivanju, izvrši procjenu vrijednosti imovine i kapitala, i da nakon donošenja odgovarajuće odluke od strane Osnivača, utvrđenu vrijednost evidentira u knjigovodstvu društva, a podatake o vrijednosti kapitala dostavi Centralnom registru privrednih subjekata.

Prilikom zasnivanja radnog odnosa, u većini slučajeva **nije** pribavljan dokaz da lice koje zasniva radni odnos posjeduje opštu zdravstvenu sposobnost, kao opšti uslov za zasnivanje radnog odnosa, dok šest zaposlenih ne posjeduje odgovarajući stepen stručne spreme, tj. ne ispunjavaju poseban uslov za zaključivanje ugovora o radu predviđen aktom o sistematizaciji. Navedeno nije u skladu sa članom 16 Zakona o radu kojim je predviđeno da ugovor o radu može zaključiti lice koje ispunjava opšte uslove predviđene zakonom (da je lice navršilo najmanje 15 godina života i da ima opštu zdravstvenu sposobnost) i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji.

Preporuka 5: Društvo treba da zaključuje ugovore o radu sa licima koja ispunjavaju opšte uslove predviđene zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji radnih mjesta.

Zarade zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima i zarada Izvršnog direktora definisane su u neto iznosu, što nije u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima (član 78 Zakona o radu i član 2 Uputstva za obračun bruto zarada) kojima je definisana kategorija bruto zarada.

Preporuka 6: Društvo treba da, sa licima kojima je zarada definisana u neto iznosu, zaključi Aneks ugovora o radu kojim će zaradu definisati u bruto iznosu, shodno važećim zakonskim propisima ili da definiše posebne koeficijente složenosti koji će se primjenjivati prilikom obračuna zarada.

Korektivni koeficijent u iznosu 1,5 za prekovremeni rad primjenjivan je na koeficijent složenosti uvećan za minuli rad, što nije u skladu sa članom 5, stav 1 Uputstva za obračun bruto zarada kojim je definisano da se korektivni koeficijent primjenjuje na koeficijent složenosti bez uvećanja za minuli rad.

Preporuka 7: Društvo treba da obračun zarada i sva uvećanja ili umanjenja zarada vrši u skladu sa odredbama Uputstva za obračun bruto zarada i ostalih propisa kojima se regulise obračun i isplata zarada i drugih ličnih primanja.

Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključivani su za poslove koji su u nadležnosti Društva, što nije u skladu sa članom 163 Zakona o radu kojim je predviđeno da se ugovori o privremenim i povremenim poslovima, zaključuju za obavljanje određenih poslova koji ne zahtijevaju posebno znanje i stručnost, a po svojoj prirodi su takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini, sa određenim licem koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, odnosno agencije za posredovanje.

Preporuka 8: Društvo treba da u skladu sa čl. 163. Zakona o radu, ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključuje za obavljanje poslova koji ne zahtijevaju posebno znanje i stručnost, a po svojoj prirodi su takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini sa određenim licem koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, odnosno agencije za posredovanje.

Društvo je donijelo 21 (dvadeset jednu) izmjenu Plana javnih nabavki za 2017. godinu kojima je vrijednost Plana uvećana za 2.216.000,00€, odnosno za 44,10% u odnosu na prvobitni plan. S druge strane Društvo je od planiranih nabavki ukupne vrijednosti 7.240.500,00€ realizovala nabavku roba, radova i usluga u vrijednosti od 3.765.921,30€ sa uračunatim PDV-om, odnosno 52,01% u odnosu na Plan, što upućuje na **slabosti u planiranju javnih nabavki**.

Preporuka 9: Društvo treba da Plan javnih nabavki zasniva na procjeni stvarnih potreba i u skladu sa raspoloživim sredstvima planira postupke javnih nabavki.

U obrascu C nijesu evidentirane sve nabavke sprovedene tokom 2017. godine primjenom neposrednog sporazuma i postupkom nabavke male vrijednosti, pa isti nije sačinjen u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama kojima je određen način evidencije i izvještavanje o sprovedenim postupcima javnih nabavki.

Preporuka 10: Društvo treba da u svim slučajevima evidenciju postupaka javnih nabavki i izvještavanje o sprovedenim postupcima javnih nabavki male vrijednost vrši u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama.

Društvo ne preduzima sve zakonske mogućnosti za naplatu potraživanja usljed čega dolazi do zastare potraživanja i nemogućnost naplate istog.

Preporuka 11: Društvo treba da preduzima sve zakonske mogućnosti za naplatu potraživanja kako ne bi dolazilo do zastare istih.

Shodno Zakonu o obligacionim odnosima potraživanje naknade za isporučenu vodu zastarijevaju za dvije godine kad je isporuka, odnosno usluga izvršena za potrebe domaćinstva, dok međusobna potraživanja pravnih lica iz ugovora u privredi, kao i potraživanja naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima, zastarijevaju za tri godine. Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva određeno je da se potraživanja starija od tri godine za pravna lica i dvije godine za fizička lica otpisuju i vode u vanbilansnoj evidenciji. U postupku revizije je utvrđeno da je Društvo za 2017. godinu otpisalo potraživanja u iznosu od 2.137.931,46€ (račun 592), i evidentiralo ih u vanbilansnoj evidenciji.

Preporuka 12: Preporučuje se Društvu da donese Strategiju naplate potraživanja i na osnovu iste sačini Akcioni plan naplate potraživanja sa mjerama, nosiocima aktivnosti i rokovima sa obavezom periodičnog izvještavanja Odbora direktora o ostvarenim rezultatima.

Na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekta revizije nalaže:

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja koje je zaduženo za razvojnu politiku upravljanja vodama i za upravni nadzor u oblasti vodoprivrede, radi preduzimanja sistemskih i drugih mjera za unapređenje ovih oblasti.

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Glavni grad Podgorica, kao osnivač Društva, radi preduzimanja mjera iz svoje nadležnosti, radi unapređenja položaja Društva i jačanja odgovornosti u upravljanju javnim finansijama.

- Da Društvo u roku od 30 dana dostavi DRI plan aktivnosti za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove. Društvo će u roku od 6 (šest) mjeseci izvijestiti Državnu revizorsku instituciju o preduzetim mjerama na ispunjenju nerealizovanih preporuka iz ovog Izvještaja.

Podgorica, 02.04.2019. godine

SENATOR DRI
Zoran Jelić

Rukovodilac Kolegijuma

I DIO – OPŠTI DIO

1.1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO „Vodovod i kanalizacija" Podgorica za 2017. godinu sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji, član 4: („Sl. list RCG", br. 28/04, 27/06, 78/06 i Sl. list Crne Gore, br. 17/07, 73/10, 40/11, 31/14 i 70/17),
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije za 2018. godinu, br: 06-288/17 donešenog od strane Senata Državne revizorske institucije (u daljem tekstu: DRI), 14.12.2017. godine,
- Odluci o vršenju revizije Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO „Vodovod i kanalizacija" Podgorica za 2017. godinu br: 40115/18-052-1581/8 donijetoj 15.10.2018. godine od strane Kolegijuma u sastavu Zoran Jelić – senator, rukovodilac Kolegijuma i dr Milan Dabović – predsjednik Senata, član Kolegijuma.

Revizija Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO „Vodovod i kanalizacija" - Podgorica za 2017. godinu vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom DRI („Sl. list RCG br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG br. 07/15);
- Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS);
- Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (ISSAI – nivo III);
- Priručnikom Računovodstvo i revizija – Preduzeća javnog sektora.

1.2. Vrsta predmet i obuhvat revizije

U skladu sa Godišnjim planom revizije i Odlukom o vršenju revizije, DRI je izvršila finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti poslovanja DOO „Vodovod i kanalizacija" – Podgorica. Predmet revizije je Godišnji finansijski izvještaj DOO „Vodovod i kanalizacija" – Podgorica za 2017. godinu i usklađenost poslovanja Društva sa zakonskim i podzakonskim propisima.

U okviru Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2017. godinu detaljno su analizirani pojedinačni finansijski iskazi:

- Iskaz o finansijskoj poziciji - Bilans stanja;
- Iskaz o ukupnom rezultatu - Bilans uspjeha;
- Iskaz o novčanim tokovima;
- Iskaz o promjenama na kapitalu;
- Napomene uz finansijske iskaze.

Predmet revizije su i pravna uređenost i organizaciono ustrojstvo Društva, sistem nabavki i sudski sporovi koje vodi Društvo.

1.3. Cilj revizije

Cilj revizije je izricanje mišljenja o pouzdanosti i tačnosti Godišnjeg finansijskog izvještaja DOO „Vodovod i kanalizacija" – Podgorica za 2017. godinu i pravilnosti (zakonitosti) poslovanja.

Pouzdanost i tačnost finansijskih iskaza podrazumijeva izricanje mišljenja o istinitosti i vjerodostojnosti finansijskih iskaza, odnosno pravilnosti iskazanih podataka u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Pravilnost poslovanja podrazumijeva davanje mišljenja o pravilnosti poslovanja što znači ispitivanje finansijskih transakcija i odluka u vezi sa prihodima i rashodima, odnosno da li su sredstva pribavljena i korištena u skladu sa zakonom, podzakonskim propisima, odobrenim finansijskim planom, drugim planskim dokumentima i zaključenim ugovorima.

1.4. Osnovni podaci o subjektu revizije

Društvo sa ograničenom odgovornošću „Vodovod i kanalizacija" Podgorica (u daljem tekstu: Društvo) je pravni sljedbenik JP "Vodovod i kanalizacija" Podgorica, osnovano je Odlukom Skupštine Glavnog grada – Podgorice, broj 01-030/13-747 od 11.07.2013. godine („Sl. list CG", br. 13/07). Osnovano kao jednočlano društvo, radi obavljanja poslova komunalne djelatnosti snabdijevanja pitkom vodom Glavnog grada - Podgorice i gradskih opština, odvođenja i prečišćavanja otpadnih voda sa teritorije Glavnog grada.

Djelatnost DOO "Vodovod i kanalizacija" je obavljanje komunalne djelatnosti i to:

- sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode:
- sakupljanje vode sa izvora i bunara, prečišćavanje i distribucija cjevovodom za potrebe domaćinstava i industriju na teritoriji Glavnog grada.
- održavanje vodovodnog sistema na teritoriji Glavnog grada.
- održavanje vodovodnih sistema u seoskim naseljima na teritoriji Glavnog grada.
- sakupljanje i transport komunalnih, atmosferskih i drugih otpadnih voda sa područja Glavnog grada,
- održavanje kanalizacionog sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda,
- prečišćavanje otpadnih voda iz kanalizacionog sistema i drugih sistema za odvođenje otpadnih voda,
- obrada i tretman mulja, njegova upotreba, reciklaža i odlaganje, i
- održavanje sistema za prihvat i odvođenje atmosferskih voda.

Navedene djelatnosti su djelatnosti od javnog interesa. Društvo pored osnovne djelatnosti obavlja i djelatnosti koje nemaju karakter djelatnosti od javnog interesa i to: postavljanje vodovodnih i kanalizacionih sistema, inžinjersku djelatnost, tehničko ispitivanje i analize i sakupljanje, prečišćavanje i distribuciju u flašama ili vozilom – cistijernom.

Organi Društva su:

- Odbor direktora i
- Izvršni direktor.

Odbor direktora je organ upravljanja Društva i ima 5 članova. Četiri člana Odbora su predstavnici osnivača, a jedan je predstavnik zaposlenih.

Predsjednik Odbora direktora Društva je prof. dr Petar Živković.

Izvršni direktor Društva je organ rukovođenja, koga imenuje Osnivač na osnovu javnog oglašavanja. Postupak javnog oglašavanja, u ime Osnivača, sprovodi Odbor direktora.

Izvršni direktor Društva do kraja 2018. godine bio je Vladan Vučelić.

Sjedište Društva je u Podgorici, Zetskih vladara bb.
Matični broj (PIB) je 02015641; PDV: 20/31 – 00109 – 1;
Registarski broj je 50669270; Šifra djelatnosti je 3600.

Finansiranje djelatnosti koje imaju karakter djelatnosti od javnog interesa vrši se iz sopstvenih prihoda Društva, Budžeta Glavnog grada i drugih izvora koje utvrdi osnivač u skladu sa zakonom.

Sredstva za obavljanje djelatnosti koje nemaju karakter djelatnosti od javnog interesa obezbeđuju se iz sopstvenih prihoda Društva.

Organizaciona šema Društva data je u sljedećoj tabeli:

		Odbor direktora		
		Izvršni direktor		
Sektor za tehničko operativne poslove		**Sektor za ekonomske poslove**		**Sektor za pravne i opšte poslove**

Na dan 31.12.2017. godine Društvo je imalo 605 zaposlenih, dok je prosječan broj zaposlenih tokom godine iznosio 588.

DIO II – UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

2.1. Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola

Shodno Zakonu o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru[1], rukovodilac pravnog lica u kojima država ili opština imaju većinski vlasnički udio, dužan je da uspostavi sistem unutrašnjih kontrola. Finansijsko upravljanje i kontrola obuhvata sve finansijske i druge aktivnosti u poslovanju subjekta. Rukovodilac subjekta je u skladu sa članom 13 i 14 Zakona odgovoran za uvođenje internih pravila, postupaka i smjernica za sisteme finansijskog upravljanja i kontrola i određuje zaposlenog koji je zadužen za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrola. Društvo je donijelo sljedeće interne procedure:

- Interno uputstvo za evidenciju i upravljanje imovinom[2],
- Interno uputstvo za formiranje radne grupe ili drugog oblika rada, način formiranja radne grupe i isplate nadoknada[3],
- Interno uputstvo za izradu plana javnih nabavki u Vodovod i kanalizacija DOO Podgorica[4],
- Interno uputstvo za evidentiranje, kontrolu i praćenje ulaznih faktura[5],
- Interno uputstvo o blagajničkom poslovanju[6],
- Interno pravilo o postupku odobravanja stručnog usavršavanja[7],
- Interno uputstvo o načinu pripreme obračuna zarada[8],
- Interna procedura o odobrenju troškova reprezentacije[9],
- Interno uputstvo o pravima, uslovima korišćenja i potrošnji goriva u DOO „Vodovod i kanalizacija" Podgorica[10],
- Interno uputstvo o načinu odobravanja službenih putovanja i obračunu troškova[11],
- Interna procedura za izradu finansijskog plana DOO „Vodovod i kanalizacija" Podgorica[12],
- Uputstvo za vršenje interne revizije u društvu[13],
- Interno uputstvo o korišćenju službenih mobilnih i fiksnih telefona u DOO „Vodovod i kanalizacija" i Odluku o ograničenjima troškova za korišćenje službenih mobilnih telefona[14],
- Interno uputstvo o sprovođenju postupaka javnih nabavki i izmjene i dopune istog[15],
- Pravilnik za postupanje DOO Vodovod i kanalizacija Podgorica prilikom sprovođenja postupaka nabavke male vrijednosti[16],
- Uputstvo za očitavanje vodomjera, fakturisanje i naplatu usluga za distribuciju vode i odvođenje otpadnih voda[17]

Društvo je donijelo i QMS procedure: reagovanje u vanrednim situacijama u PPOV, održavanje opreme u PPOV, kalibraciju senzora za mjerenje koncentracije rastvorenog kiseonika, pripremu i doziranje rastvora ferihlorida, pripremu i doziranje kompleksnog enzimsko bakterijskog preparata, mikroskopske analize aktivnog mulja u živom stanju, zaustavljanje tehnološke linije za obradu mulja, puštanje u rad tehnološke linije za obradu mulja, proces rada tehnološke linije obrade mulja i obrade

[1] Zakon o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola u javnom sektoru („Sl. list CG" br.073/08, 020/11, 030/12 i 034/14) važio je do 01.12.2018. godine kada je stupio na snagu novi Zakon o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru („Sl. list CG" br.075/18).
[2] Br: 9152 od 12.5.2015. godine
[3] Br: 10849 od 10.6.2015. godine
[4] Br: 23709 od 19.9.2017. godine
[5] Br: 20908 od 14.10.2014. godine
[6] Br: 21819 od 6.11.2015. godine
[7] Br: 1347 od 31.1.2015. godine
[8] Br: 1570 od 4.2.2015. godine
[9] Br: 20040 od 2.10.2014. godine
[10] Br: 26306 od 12.12.2014. godine
[11] Br: 20471 od 16.9.2016. godine
[12] Br: 4201 od 20.2.2014. godine
[13] Br: 8826 od 12.5.2015. godine
[14] Br: 25262 i 25263 od 2.12.2014. godine
[15] Uputstvo br: 22672 od 16.11.2015. godine i izmjene br: 23306 od 14.9.2017. godine
[16] Br: 20912 od 9.8.2017. godine
[17] Br: 20471 od 16.9.2016. godine

vode, mjerno kontrolnu opremu, održavanje pumpnih stanica, rješavanje prigovora i utvrđivanje zadovoljstva korisnika, prinudnu naplatu, očitavanje vodomjera, evidenciju potrošnje vode i pripadajućih podataka o potrošačima, rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, održavanje atmosferske kanalizacije, detekciju kvarova, baždarenje vodomjera, izvođenje vodomjernih priključaka, intervencije na gradskoj vodovodnoj mreži, izgradnju cjevovoda, aktivnosti u odjeljenju za zamjenu i ukidanje vodomjera, organizaciju prevoza i održavanje motornih vozila, elektro-mašinsko održavanje i održavanje objekata, vodovodne i kanalizacione priključke, izradu projektne dokumentacije, dobijanje građevinske dozvole i vršenje nadzora nad izgradnjom objekata hidrotehnike, nabavku i magacinsko poslovanje, upravljanje ljudskim resursima, rizicima i dokumentovanim informacijama.

Neposrednim uvidom revizorskog tima na crpnoj stanici Mareza utvrđeno je da je Društvo posvećeno u naporima da obezbijedi kontinuirano snabdijevanje stanovništva dovoljnim količinama zdrave vode za piće.

Revizijom je utvrđeno:

- Društvo je, u skladu sa članom 71 Zakona o sprječavanju korupcije[18] i Pravilima za izradu i sprovođenje plana integriteta, donijelo Plan integriteta[19] i shodno čl. 75 Zakona objavilo Plan integriteta na svojoj internet stranici i učinilo ga dostupnim javnosti. Društvo je donijelo Izvještaj o sprovođenju Plana integriteta za 2017. godinu[20], i isti dostavilo Agenciji za sprječavanje korupcije.
- Odlukom od 06.11.2015. godine uspostavljen je registar rizika, koji je sastavni dio registra rizika Glavnog grada Podgorice.
- Izvršni direktor Društva je rješenjima od 06.11.2015. godine i 23.07.2015. godine imenovao B. Đ. kao lice zaduženo za koordinaciju uspostavljanja i sprovođenja procesa upravljanja rizicima, odnosno, lice zaduženo za uspostavljanje, sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrolu.[21] Društvo je donijelo Odluku br. 25440 od 17.12.2018. godine kojom je imenovalo lice zaduženo za uspostavljanje sprovođenje i razvoj finansijskog upravljanja i kontrolu (FMC).

Društvo nije:

- Shodno članu 13 i 14 Zakona o sistemu unutrašnjih finansijskih kontrola odredilo misiju i ciljeve, kao ni Plan za uspostavljanje finansijskog upravljanja i kontrola i metodologiju za sprovođenje plana, što je uzrokovalo da Društvo nije dostavilo godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti u uspostavljanju i razvoju sistema finansijskog upravljanja i kontrola (Obrazac GI – FMC) osnivaču uz godišnji izvještaj o radu.

Preporuka: Društvo treba da, u skladu sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru donese Plan unapređenja upravljanja i kontrola, utvrdi poslovne ciljeve subjekta koji doprinose ostvarivanju misije subjekta i da dostavlja osnivaču godišnji izvještaj o aktivnostima na sprovođenju i unapređenju upravljanja i kontrola.

Službena vozila

Uredbom o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore određeno je da se službena vozila koriste za službena putovanja ili za obavljanje drugih zadataka u zemlji ili inostranstvu, a da se prevozna sredstva koriste pod uslovom da je od strane starješine koji rukovodi organom utvrđena službena potreba ili potreba iz nadležnosti organa. Datim aktom se uređuje način korišćenja i upotrebe prevoznog sredstva, zavisno od posebnih potreba i specifičnosti organa.

[18] "Službeni list Crne Gore", br. 053/14 od 19.12.2014, 042/17 od 30.6.2017.godine
[19] Br.10804/1 od 12.5.2016.godine
[20] Br. 7143 od 17.4.2018.godine
[21] Navedeno lice je preminulo.

Društvo je donijelo Interno uputstvo o pravima, uslovima korišćenja i potrošnji goriva, kojim su uređena prava, uslovi korišćenja i potrošnja goriva službenih vozila, način obračuna potrošnje, prava i obaveze zaposlenih u vezi sa korišćenjem goriva, kao i druga pitanja od značaja za upotrebu vozila i potrošnju goriva. Shodno uputstvu, evidencija o zaduženjima zaposlenih službenim vozilima, kao i evidencija o ukupnoj prosječnoj potrošnji goriva za svako službeno vozilo vodi se u Odjeljenju za održavanje motornih vozila i sadrži podatke o potrošnji goriva na osnovu broja pređenih kilometara iz putnog naloga za službeno vozilo i količine kupljenog goriva za to vozilo, saglasno utvrđenim normativima potrošnje za svako službeno vozilo.

Revizijom je utvrđeno:

- Društvo je, u skladu sa Internim uputstvom, donijelo Normativ potrošnje goriva službenih vozila za 2017. godinu za putnička, teretna, specijalna vozila i građevinske mašine;
- Odlukom o količini goriva za korišćenje službenih vozila[22] određeni su limiti za potrošnju goriva za Direktora, zamjenika direktora i pomoćnike direktora (350€, 130€ i 100€), dok je članovima Odbora direktora mjesečni limit za potrošnju goriva određen Odlukom br.27454 od 26.12.2014. godine i isti iznosi 40€;
- Šef odjeljenja za održavanje motornih vozila vrši raspored – korišćenje goriva za ostale zaposlene putem odgovarajuće kartice za gorivo, vodi dnevnu i mjesečnu evidenciju potrošnje goriva, i podnosi Izvršnom direktoru mjesečni finansijski izvještaj o potrošnji goriva. U mjesečnom i finansijskom izvještaju evidentirana je potrošnja goriva za sva vozila, naznačeni registarski brojevi, litraža, iznos u € i pređena kilometraža.
- Shodno spisku vozila, Društvo raspolaže sa 34 putničkih vozila (Range rover, Audi, Opel, Renault, Dacia, Up, Lada, i td) 17 teretnih vozila (Fap, Iveko, Kedi, Fiat, Mercedes i td), 6 specijalnih vozila (Mercedes, Fap, Iveko i td) i 4 građevinske mašine (Catapilar, Rovokopač, Tereh). Na spisku vozila evidentirano je još 11 vozila koja su za rashod.
- Nabavku naftnih derivata Društvo vrši shodno ugovoru zaključenim sa DOO "Lukoil Montenegro"[23].
- Za korišćenje službenih vozila izdaje se nalog za korišćenje vozila (Putni nalog – Obrazac PN-3) koji sadrži podatke o vozaču, vozilu, relaciji, potvrdu o ispravnosti vozila za vožnju, a sa druge strane naloga upisuje se dan, relacija, vrijeme odlaska i dolaska, pređena kilometraža, stanje brojila.
- Društvo je u 2017. godini zaključilo Ugovoru o javnoj nabavci sa DOO "Alliance" o nabavci pet novih putničkih vozila (četiri vozila Dacia Sandero i jedno vozilo Dacia Duster), ukupne vrijednosti 51.000,00€.

Kancelarijsko poslovanje

Kancelarijsko poslovanje državnih organa, organa lokalne samouprave i drugi pravnih lica koja vrše prenijete ili povjerene poslove državne uprave, kao i postupak prijema, evidentiranja i otpremanja akata, čuvanja predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta, kao i druga postupanja sa službenim materijalom, propisano je Uredbom o kancelarijskom poslovanju. Podnesci, akti i druge pošiljke primaju se u pisarnici neposredno, putem pošte ili elektronskim putem. Uredbom je predviđeno da se primljeni podnesci, odnosno akti razvrstavaju na podneske, odnosno akte upravnog postupka i podneske, odnosno akte drugih predmeta. U djelovodniku se upisuju akti predmeta neupravnog postupka, a u upisniku se evidentiraju akti predmeta upravnog postupka.

Takođe, Uputstvom za izvršavanje Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave propisana su bliža pravila vršenja kancelarijskog poslovanja organa državne uprave, službi organa Crne Gore, kao i organa opštine i glavnog grada i preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica kada vrše javna ovlašćenja.

[22] Br: 26306/1 od 12.12.2014. godine
[23] Br: 6311 od 16.3.2017. godine

Shodno članu 2 Uredbe o kancelarijskom poslovanju, Društvo poslove prijema, evidentiranja i otpremanja akata, čuvanja predmeta, akata i drugog materijala i arhiviranja i čuvanja arhiviranih predmeta, kao i druga postupanja sa službenim materijalom vrši u pisarnici. Kancelarijsko poslovanje se vrši i u elektronskom obliku, koje još uvijek nije u potpunosti zaživjelo.

Revizijom je utvrđeno:

- Društvo nije odredilo brojčani znak organizacione jedinice na početku kalendarske godine, što nije u skladu sa članom 7 Uredbe o kancelarijskom poslovanju, kojim je predviđeno da se brojčani znak organizacione jedinice određuje na početku kalendarske godine.
- Društvo podneske, odnosno akte upravnih predmeta evidentira u djelovodniku, što nije u skladu sa članom 8 Uredbe o kancelarijskom poslovanju, kojim je predviđeno da se podnesci, odnosno akti upravnih predmeta evidentiraju u **upisniku**, a podnesci, odnosno akti drugih predmeta u **djelovodniku**, koji predstavljaju osnovne evidencije.
- Prilikom evidentiranja akata u djelovodnik, svaki naredni akt istog predmeta ne dobija novi podbroj prema redosljedu kojim je evidentiran u djelovodniku, već dobija broj kao da je u pitanju novi predmet. Navedeno nije u skladu sa tačkom 40 Uputstva za izvršavanje uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave kojim je predviđeno da svaki naredni akt istog predmeta dobija novi podbroj prema redosljedu kojim su evidentirani u djelovodniku.

Društvo je 13.12.2018. godine donijelo Odluku o određivanju brojčanog znaka organizacionim jedinicama Društva br. 25180, i izvršilo je razdvajanje evidencija upravnih i neupravnih akata, odnosno, podnesci i akti upravnih predmeta se zavode u upisniku.

Društvo treba da prijem, evidentiranje i otpremanja akata, kao i druga postupanja sa službenim materijalom vrši u uskladu sa Uredbom o kancelarijskom poslovanju i Uputstvom za izvršavanje Uredbe o kancelarijskom poslovanju organa državne uprave.

Službeni telefoni

Internim uputstvom o korišćenju službenih mobilnih i fiksnih telefona u DOO "Vodovod i kanalizacija" utvrđena su prava i obaveze zaposlenih u Društvu po osnovu korišćenja službenih mobilnih i fiksnih telefona. Pravo na korišćenje mobilnih telefona imaju zaposleni koji, po prirodi poslova svog radnog mjesta imaju potrebu obezbjeđenja efikasne komunikacije s drugim zaposlenima ili poslovnim partnerima bez obzira na radno vrijeme, kao i zaposleni koji poslove svog radnog mjesta obavljaju, dijelom ili u potpunosti van poslovnih prostorija.

Članom 10 Internog uputstva predviđeno je da je korišćenje službenih mobilnih telefona ograničeno iznosom troškova na mjesečnom nivou, a da se ograničenja (limiti) za troškove korišćenja službenih telefona utvrđuju posebnom odlukom Izvršnog direktora. Istim članom je određeno i da poslodavac snosi troškove korišćenja mobilnih elektronskih komunikacija za sve zaposlene, samo do iznosa utvrđenih Odlukom Izvršnog direktora o ograničenjima troškova za korišćenje službenih mobilnih telefona, a račune za preostali dio do punih iznosa mjesečnih troškova mobilni operater upućuje na adrese zaposlenih.

Odlukom o ograničenjima troškova za korišćenje službenih mobilnih telefona predviđeno je da se zaposlenima ograničava pravo na korišćenje mobilnih telefona u zavisnosti od složenosti poslova i njihovog značaja za ostvarivanje poslovne politike, nivoa rukovođenja i stepena odgovornosti. Međutim, Odlukom nijesu određena ograničenja (limiti) za troškove korišćenja službenih telefona do kojih Preduzeće snosi troškove.

U postupku revizije je utvrđeno da Društvu usluge mobilne telefonije pruža "Crnogorski telekom" AD, shodno Ugovoru o javnoj nabavci br. 29741 od 17.11.2017. godine zaključenog nakon sprovedenog otvorenog postupka javne nabavke, dok za raniji period **nijesu** imali zaključen ugovor, iz razloga jer je

ponuđač izjavio žalbu, koja je odbačena zaključkom Državne komisije za kontrolu postupaka javnih nabavki od 29.09.2017. godine.

Revizijom je utvrđeno:

- Odlukom o ograničenjima troškova za korišćenje službenih mobilnih telefona nijesu određena ograničenja (limiti) za troškove korišćenja službenih telefona do kojih Društvo snosi troškove, što nije u skladu sa članom 10 Internog uputstva kojim je predviđeno da se ograničenja (limiti) za troškove korišćenja službenih telefona utvrđuju posebnom odlukom Izvršnog direktora.

- Nakon isteka ugovora o javnoj nabavci od 17.11.2017. godine, Društvo nije sprovelo novi postupak javne nabavke i obezbijedilo kontinuitet ugovora o nabavci usluga mobilne telefonije.
- Društvo je 06.12.2018. godine donijelo Dopunu odluke o ograničenjima troškova za korišćenje službenih mobilnih telefona br. 24653, kojom su **predviđeni limiti** za zaposlene u Društvu, po zvanjima (u zavisnosti od složenosti poslova i njihovog značaja za ostarivanje poslovne politike, nivoa rukovođenja i stepena odgovornosti).

Služba obezbjeđenja

Članom 3 Zakona o zaštiti lica i imovine[24] predviđeno je da poslove zaštite vrše fizička lica koja imaju dozvolu za vršenje poslova zaštite, dok je članom 58 Zakona predviđeno da privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik mogu da organizuju unutrašnju službu zašte ukoliko ispunjavaju Zakonom predviđene uslove. Ispunjenost uslova utvrđuje policija i o tome donosi rješenje, na osnovu kojeg privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik organizuje unutrašnju službu zaštite.

Rješenjem Ministarstva unutrašnjih poslova – Uprava policije od 28.02.2013. godine utvrđeno je da Društvo ispunjava zakonom predviđene uslove i odobreno je otpočinjanje rada unutrašnje službe zaštite. Društvo je donijelo i Pravilnik o zaštitnom znaku[25], Pravilnik o uniformi[26], Elaborat o tehničkoj opremljenosti objekta namijenjenog za smještaj osoblja i opreme i Planove zaštite lica i imovine za koje je dobilo saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova.

Zaštita na radu

Zaštita i zdravlje na radu obezbjeđuje se i sprovodi primjenom savremenih tehničko-tehnoloških, organizacionih, zdravstvenih, socijalnih i drugih mjera i sredstava zaštite u skladu sa zakonom, drugim propisima, ratifikovanim i objavljenim međunarodnim ugovorima. Zaštita i zdravlje na radu podrazumijeva obezbjeđivanje uslova na radu koji ne dovode do povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom i koji stvaraju pretpostavke za punu fizičku i psihičku zaštitu zaposlenih.

Članom 14 Zakona o zaštiti i zdravlju na radu[27] predviđeno je da je poslodavac dužan da obezbijedi mjere zaštite i zdravlja na radu sprječavanjem, uklanjanjem i kontrolom rizika na radu, obavještavanjem i osposobljavanjem zaposlenih za bezbjedan i zdrav rad, uz odgovarajuću organizaciju i potrebna sredstva. Shodno članu 16 Zakona, poslodavac, saglasno prirodi djelatnosti, broju zaposlenih, organizaciji i načinu rada, prava, obaveze i odgovornosti zaštite i zdravlja na radu uređuje opštim aktom ili ugovorom o radu zaključenim sa zaposlenim. Ovim aktom se bliže uređuju mjere zaštite i zdravlja na radu i način njihovog sprovođenja, a naročito: prava, obaveze i odgovornosti svih zaposlenih; način obavljanja stručnih poslova zaštite i zdravlja na radu; način utvrđivanja i provjere zdravstvenog stanja zaposlenih koji rade na poslovima sa posebnim uslovima rada i drugih zaposlenih; način osposobljavanja zaposlenih i provjere osposobljenosti, korišćenje sredstava i opreme lične zaštite na radu i druga pitanja od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.

[24] „Službeni list CG", br.001/14 i 006/14
[25] Br:5168 od 4.3.2014. godine
[26] Br:5169 od 4.3.2014. godine
[27] "Službeni list Crne Gore", br. 034/14, 044/18

Revizijom je utvrđeno:

- Društvo je **donijelo Pravilnik o zaštiti i zdravlju na radu**[28] kojim je utvrđena: odgovornost rukovodećih organa društva za sprovođenje zaštite i zdravlja na radu, način osposobljavanja zaposlenih koji obavljaju poslove sa stanovišta zaštite i zdravlja na radu, rokovi pregleda i ispitivanja sredstava za rad, postupak sprovođenja i primjene mjera zaštite i zdravlja na radu za poslove sa posebnim uslovima rada, provjera zaposlenih pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti, lična zaštita sredstava i oprema, zdravstveni pregled zaposlenih, informisanje zaposlenih, pružanje prve pomoći, mjere zaštite od požara i druga pitanja od značaja za zaštitu i zdravlje na radu.
- Društvo je **donijelo Akt o procjeni rizika**[29] kojim su za sva radna mjesta procijenjeni rizici, utvrđen način i mjere za otklanjanje rizika i obezbijeđene mjere za njihovo sprovođenje. Poslodavac je, shodno Zakonu, zaposlene upoznao sa aktom o procjeni rizika i učinio ga dostupnim zaposlenima.
- Društvo je **donijelo Program o osposobljavanju zaposlenih za bezbjedan rad**[30]**,** kojim je obezbjeđeno da svaki zaposleni, kod zasnivanja radnog odnosa, raspoređivanja na drugo radno mjesto, uvođenja nove tehnologije, uvođenja novih ili zamjene sredstava za rad, promjene procesa rada i ponovnog raspoređivanja na rad poslije odsustvovanja koje je trajalo duže od godinu dana, bude osposobljen za bezbjedan rad iz teorijskog i praktičnog dijela.
- Društvo je osiguralo zaposlene od povreda na radu, profesionalnih bolesti i bolesti u vezi sa radom.
- Društvo vodi propisane evidencije i to evidencije o: zaposlenima, a posebno o zaposlenima raspoređenim na radnim mjestima sa povećanim rizikom; povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom; opasnim materijama koje se koriste u toku rada; izvršenim ispitivanjima radne sredine; izvršenim pregledima i ispitivanjima sredstava rada i sredstava i opreme lične zaštite na radu; izvještajima o zaštiti na radu zaposlenih, izvještajima inspektoru rada i o sprovedenim mjerama u ovoj oblasti, prijavama inspektoru rada o smrtnoj, kolektivnoj i težoj povredi na radu, kao i o opasnoj pojavi koja bi mogla da ugrozi bezbjednost i zdravlje zaposlenih; tehničkoj dokumentaciji i dokumentaciji iz zaštite na radu.
- Društvo je **sačinilo Izvještaj o zaštiti i zdravlju na radu zaposlenih**[31] za 2017. godinu.

Unutrašnja revizija

Društvo je donijelo Povelju interne revizije i Strateški plan interne revizije. Članom 12 Statuta Društva predviđeno je da unutrašnju reviziju poslovanja Društva vrši Služba Glavnog grada nadležna za poslove unutrašnje revizije. Međutim, Služba unutrašnje revizije Glavnog grada, nikada nije vršila reviziju poslovanja Društva niti je zaključen sporazum o tome. Društvo nije, shodno članu 18 Zakona uspostavljilo Unutrašnju reviziju oganizovanjem posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta, ni obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice unutrašnje revizije drugog subjekta, a samim tim nije donesen ni plan vršenja unutrašnje revizije, Godišnji plan unutrašnje revizije, ni dostavljen godišnji izvještaj o radu unutrašnje revizije (obrazac GI-UR) osnivaču uz godišnji izvještaj o radu.

Revizijom je utvrđeno:

Društvo nije, shodno članu 18 Zakona uspostavilo unutrašnju reviziju oganizovanjem posebne organizacione jedinice za unutrašnju reviziju u okviru subjekta, ni obavljanjem unutrašnje revizije od strane jedinice unutrašnje revizije drugog subjekta.

Preporuka: Društvo treba da uspostavi unutrašnju reviziju u skladu sa članom 49 Zakona o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru.

[28] Br:16595/1 od 2.9.2015. godine
[29] Akt o procjeni rizika br: 5625/2 od 4.3.2016. godine i Izmjene i dopune akta od 22.1.20108. godine
[30] Br: 16596/1 od 2.9.2015. godine
[31] Br:2746/1 od 12.2.2018. godine

Računovodstvene politike

Preduzeće evidentiranje prihoda, rashoda, imovine, potraživanja i obaveza u poslovnim knjigama vrši u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

Odbor direktora Društva je dana 28.04.2014. godine donio Pravilnik o računovodstvenim politikama „Vodovod i kanalizacija" d.o.o. kojim je bliže propisao organizaciju računovodstva, računovodstvene politike za priznavanje i procjenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, usvajanje i objelodanjivanje finansijskih izvještaja, lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene i sl. Pravilnikom o računovodstvenim politikama utvrđeno je da računovodstvo obuhvata skup poslova koji obezbjeđuju funkcionisanje računovodstvenog informacionog sistema i poslove finansijske funkcije, a za obavljanje navedenih poslova organizovane su Služba za računovodstvo i Služba za finansije. Opis poslova u službama za finansije i računovodstvo i odgovornost zaposlenih uređuje se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Društva.

Poslovne knjige Društva vode se u računarski podržanom jedinstvenom informacionom sistemu. U postupku revizije izvršen je uvid u način funkcionisanja Jedinstvenog informacionog sistema i utvrđeno da su zaposlenim dodijeljene korisničke šifre, pomoću kojih mogu pristupiti jednom od dva integralna dijela sistema, kao i da svaki zaposleni ima dodijeljena prava, odnosno tačno je utvrđeno koji zaposleni ima pravo da unosi podatke, ko ih pregleda, a ko vrši njihovo potvrđivanje, knjiženje i slično. Mijenjanje podataka u sistemu se vrši kroz ispravku naloga za knjiženje, o čemu postoji trag u Računovodstvenom informacionom sistemu. Navedeno doprinosi očuvanju integriteta informacionog sistema i njegovoj pouzdanosti.

2.2. Planiranje prihoda i rashoda

Društvo je je donijelo internu proceduru za izradu Finansijskog plana br. 4201 od 20.02.2014. godine. Navednom procedurom je opisan postupak pripreme i izrade finansijskog plana i plana rada preduzeća.

Finansijski plan je sastavni dio Programa rada Društva, a koji se sačinjava u skladu sa Uputstvom o izradi Godišnjeg programa rada i izvještaja o radu javnih preduzeća i d.o.o. iz komunalne djelatnosti br. 04-D1-364-1566/08 od 09.04.2008. godine, koje je dostavljeno od strane Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj Glavnog grada Podgorica.

Finansijsko planiranje počinje kod Službe za plan i analizu, koja je pripremila zahtjev za dostavljanje potrebnih podataka za izradu Finansijskog plana i dostavila ga ostalim službama u preduzeću. Pored dostavljanja potrebnih podataka od ostalih organizacionih jedinica Služba za plan i analizu priprema plan prodaje vode i plan odvođenja otpadnih voda po kategorijama potrošača, a koji se rade na osnovu raspoloživih kapaciteta i potreba za korišćenjem proizvoda i usluga koje preduzeće pruža i važećih cijena.

Nakon dostavljanja potrebnih podataka, od strane organizacionih jedinica, Služba za plan i analizu je, na osnovu planirane potrošnje vode postojećih cijena utrošene vode po m^3, planiranog broja radnika i važeće cijene rada, plana nabavke materijala i usluga, investicija, analiziranih troškova poslovanja iz prethodnih godina i dr, pripremila Plan poslovanja za sljedeću godinu.

Plan se u formi Nacrta Programa rada, čiji je sastavni dio i Finansijski plan, prezentira i analizira na Kolegijumu. Na osnovu svih primjedbi, sugestija i predloga nakon zaključka sa Kolegijuma radi se konačan predlog Programa rada (sa Finansijskim planom) koji se dostavlja Odboru direktora na razmatranje.

Odbor direktora je 02.12.2016. godine donio Odluku o usvajanju Programa rada „Vodovod i kanalizacija" d.o.o. Podgorica za 2017. godinu i isti je, nakon usvajanja, proslijeđen Skupštini Glavnog grada Podgorice na saglasnost. Skupština Glavnog grada je na sjednici održanoj 22. i 23. decembra 2016. godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na Program rada „Vodovod i kanalizacija" d.o.o. za 2017. godinu.

Finansijskim planom su obuhvaćeni prihodi koje će Društvo ostvariti obavljanjem sopstvene djelatnosti (prihod od vode, odvođenja otpadnih voda, prihode po osnovu radova i usluga i dr.), kao i prihodi od Budžeta Glavnog grada, Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i lokalne zajednice.

Planom je predviđeno da Društvo svoje poslovanje u najvećem dijelu finansira iz sopstvenih prihoda i to u iznosu od 12.046.792,23€. Pored navedenih, planirano je da se koriste sredstva iz Budžeta Glavnog grada Podgorice u iznosu od 750.000,00€ i Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja u iznosu od 40.000,00€.

Takođe je planirano da se jedan dio aktivnosti u iznosu od 280.000,00€ finansira iz sredstava lokalnih zajednica.

Pregled planiranih prihoda i rashoda za 2017. godinu prikazan je u sljedećoj tabeli:

R.br.	Prihodi/rashodi	Plan za 2017. godinu
A	**Poslovni prihod**	**12.046.792,23**
1.	Po osnovu prodaje vode i odvođenja otpadnih voda	10.946.792,23
2.	Prihodi po osnovu radova i usluga	1.000.000,00
3.	Ostali poslovni prihodi	100.000,00
B	**Po osnovu vanrednih prihoda**	**800.000,00**
I	**Ukupan prihod (A+B)**	**12.846.792,23**
A	**Poslovni rashod**	**10.920.000,00**
1.	Materijalni troškovi i energija	2.600.000,00
2.	Troškovi zarada i naknada	5.600.000,00
3.	Troškovi usluga	1.000.000,00
4.	Troškovi amortizacije	1.200.000,00
5.	Nematerijalni troškovi	520.000,00
B	**Rashodi finansiranja i vanredni rashodi**	**1.500.000,00**
II	**Ukupan rashod (A+B)**	**12.420.000,00**
III	**Dobitak (I-II)**	**426.792,23**

Planirani rashodi za 2017. godinu su iznosili 12.420.000,00€ i odnosili su se na:

- poslovne rashode iznos od 10.920.000,00€ (materijalni troškovi i energija -2.600.000,00€, troškovi zarada i naknada -5.600.000,00€, troškovi usluga -1.000.000,00€, troškovi amortizacije -1.200.000,00€ i nematerijalni troškovi – 520.000,00€) i
- rashode finansiranja i vanredne rashode iznos od 1.500.000,00€.

Navedeni rashodi nijesu u planu detaljno obrazloženi.

U postupku revizije izvršena je analiza planiranih i ostvarenih prihoda i rashoda za 2017. godinu i utvrđeno je sljedeće:

- planirani prihodi za 2017. godinu su iznosili 12.846.792,23€, a realizovani-ostvareni prihodi 14.146.743,99€,
- planirani rashodi za 2017. godinu su iznosili 12.420.000,00€, a realizovani-ostvareni rashodi 14.021.203,10€.

Revizijom je utvrđeno:

- da je Planom bilo predviđeno da se za finansiranje koriste i sredstva iz Budžeta Glavnog grada i to u iznosu od 750.000,00€, a da je Glavnom gradu po tom osnovu fakturisan iznos od 1.009.497,94€, odnosno više za 259.497,94€.
- da planirana sredstva od Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i lokalne zajednice nijesu realizovana.

Pregled planiranih i realizovanih prihoda i rashoda u 2017. godini, kao i uporedno ostvarenje u 2016. godini prikazan je u sljedećoj tabeli:

Račun	Prihodi	Ostvareni u 2016. godini	Planirani prihodi za 2017. godinu	Ostvareni u 2017. godini	% ostvarenja u odnosu na 2016. godinu	%ostvarenja u odnosu na plan za 2017. godinu	ostvareno /planirano 2017
I	**Poslovni prihodi**	**13.483.761,75**	**12.046.792,23**	**13.461.149,18**	**99,83%**	**111,74%**	1.414.356,95
	Po osnovu prodaje vode i odvođenja otpad	9.575.327,01	10.946.792,23	10.175.775,86	**106,27%**	**92,96%**	-771.016,37
	Po osnovu radova i usluga	3.436.618,47	1.000.000,00	2.783.699,77	**81,00%**	**278,37%**	1.783.699,77
	Ostali poslovni prihodi	471.816,27	100.000,00	501.673,55	**106,33%**	**501,67%**	401.673,55
II	**Prihodi od finansiranja i vanredni prihodi**	**711.315,93**	**800.000,00**	**685.594,81**	**96,38%**	**85,70%**	-114.405,19
	UKUPNO:	**14.195.077,68**	**12.846.792,23**	**14.146.743,99**	**99,66%**	**110,12%**	1.299.951,76
Račun	**Rashodi**	**Ostvareni u 2016. godini**	**Planirani rashodi za 2017. godini**	**Ostvareni u 2017. godini**	**% ostvarenja u odnosu na 2016. godinu**	**%ostvarenja u odnosu na plan za 2017. godinu**	
I	**Poslovni rashodi**	**11.099.960,62**	**10.920.000,00**	**11.342.365,22**	**102,18%**	**103,87%**	422.365,22
	Troškovi materijala i energije	2.585.894,04	2.600.000,00	2.470.045,30	95,52%	95,00%	-129.954,70
	Troškovi zarada, naknada zarada	5.875.958,13	5.600.000,00	6.109.882,16	103,98%	109,11%	509.882,16
	Troškovi usluga	1.031.943,68	1.000.000,00	1.085.660,49	105,21%	108,57%	85.660,49
	Troškovi amortizacije	1.141.288,96	1.200.000,00	1.206.996,85	105,76%	100,58%	6.996,85
	Nematerijalni troškovi	464.875,81	520.000,00	469.780,42	101,06%	90,34%	-50.219,58
II	**Rashodi od finansiranja i vanredni rashodi**	**2.662.464,72**	**1.500.000,00**	**2.678.837,88**	**100,61%**	**178,59%**	1.178.837,88
	Ukupno rashodi:	**13.762.425,34**	**12.420.000,00**	**14.021.203,10**	**101,88%**	**112,89%**	1.601.203,10

Revizijom je utvrđeno da su:

- prihodi u 2017. godini realizovani u iznosu od 14.146.743,99€, odnosno za 1.299.951,76€ više u odnosu na planirane, a u odnosu na 2016. godinu prihodi su smanjeni za 48.333,69€. Prihodi od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda ostvareni su u manjem iznosu od 771.016,37€ u odnosu na plan, odnosno za 600.448,85€ više u odnosu na 2016. godinu, dok su prihodi po osnovu radova i usluga ostvareni više za 1.783.699,77€ u odnosu na plan, odnosno za 652.918,70€ manje u odnosu na 2016. godinu. Ostali poslovni prihodi su ostvareni u značajno većem iznosu od planiranih (za 401.673,55€), a na približno istom nivou kao u 2016. godini.
- rashodi u 2017. godini su realizovani u iznosu od 14.021.203,10€, odnosno za 1.601.203,10€ više u odnosu na planirane, a u odnosu na rashode u 2016. godini viši su za 258.777,76€. Najznačajnije povećanje rashoda u odnosu na planirane ostvareno je kod:
  - troškova zarada i naknada za 509.882,16€, odnosno za 9,11% više u odnosu na planirane, a za 233.924,03€ više u odnosu na 2016. godine;
  - rashodi od finansiranja i vanredni rashodi za 1.178.837,88€, odnosno za 55,94% više u odnosu na planirane, a za 16.373,16€ više u odnosu na 2016. godinu;
  - troškovi amortizacije ostvareni su u približnom iznosu planiranih, dok su troškovi materijala i energije i nematerijalni troškovi ostvareni u manjem iznosu u odnosu na planirane, odnosno u približno istom iznosu u odnosu na ostvarene u 2016. godini.

Pregled ostvarenih prihoda i rashoda za zadnje tri godine, kao i ostvareni finansijski rezultat prikazan je u sljedećoj tabeli:

	Realizacija po BU		
	2015.	**2016.**	**2017**
I. POSLOVNI PRIHODI	11.283.559,00	13.483.762,00	13.461.150,00
I. FINANSIJSKI PRIHODI	3.742,00	7.416,00	2.207,00
III OSTALI PRIHODI	833.469,00	703.900,00	683.387,00
Ukupno:	**12.120.770,00**	**14.195.078,00**	**14.146.744,00**
II. POSLOVNI RASHODI	10.431.917,00	11.099.961,00	11.342.365,00
II. FINANSIJSKI RASHODI	195.295,00	223.246,00	207.568,00
III. OSTALI RASHODI	1.064.663,00	2.439.219,00	2.471.270,00
Ukupno:	**11.691.875,00**	**13.762.426,00**	**14.021.203,00**
Finansijski rezultat :	**428.895,00**	**432.652,00**	**125.541,00**

Društvo je za 2017. godinu iskazalo pozitivan finansijski rezultat – dobit iz poslovanja u iznosu od 125.541,00€ prije oporezivanja.

2.2.1. Izvještavanje

Društvo je na dan 31. decembar 2017. godine imalo 605 zaposlenih, ukupni prihodi su iznosili 14.146.743,99€, a ukupna aktiva 44.525.453,00€. Na osnovu navedenih kriterijuma, a u skladu sa čl. 5. Zakona o računovodstvu, Društvo je razvrstano u veliko pravno lice i ima obavezu, shodno članu 29 i 30 Zakona o reviziji, vršenja komercijalne revizije i formiranja revizorskog odbora. Društvo je za reviziju finansijskih izvještaja za 2017. godinu, angažovalo „Eurorev" d.o.o. koje je izvršilo reviziju i dostavilo Odboru direktora Izvještaj o reviziji za 2017. godinu.

Društvo je, u skladu sa članom u 2 i 4. Zakona o računovodstvu, sačinilo Godišnji finansijski izvještaj za 2017. godinu na sljedećim obrascima:

- Iskaz o finansijskoj poziciji - Bilans stanja;
- Iskaz o ukupnom rezultatu - Bilans uspjeha;
- Iskaz o novčanim tokovima;
- Iskaz o promjenama na kapitalu;
- Napomene uz finansijske iskaze.

U skladu sa članom 10. stav 2 Zakona o računovodstvu, Društvo je dostavilo Finansijske izvještaje i Izvještaj menadžmenta za 2017. godinu u pisanom i elektronskom obliku organu uprave nadležnom za poslove utvrđivanja i naplate poreza – Poreskoj upravi u propisanim rokovima (rok je do 31. marta tekuće, za prethodnu godinu). U skladu sa Pravilnikom o sadržaju Statističkog aneksa uz Finansijske izvještaje Društvo je Poreskoj upravi dostavilo i Statistički aneks.

Odbor direktora Društva je, na osnovu člana 29, 30 i 31 Zakona o reviziji, u decembru 2017. godine donio Odluku br. 32987 o imenovanju Revizorskog odbora Društva. Odbor direktora Društva je dana 15.01.2019. godine donio Odluku o imenovanju revizorskog odbora br. 401, kojom je stavio van snage Odluku iz 2017. godine. Shodno Zakonu o reviziji, najmanje jedan član Revizorskog odbora mora imati znanje iz oblasti računovodstva i revizije i ne smije biti zaposleni, akcionar ili član organa upravljanja u pravnom licu.

2.3. Bilans stanja

Bilans stanja DOO „Vodovod i kanalizacija" - Podgorica na dan 31.12.2017. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

	ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/				
	na dan 31.12.2017. godine				
Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
				2017.	2016.
1	2	3	4		5
	AKTIVA				
00 (dio)	**A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL**	.001			0
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	.002		**34.858.533**	**34.480.649**
.012	I. GOODWILL	.003			
.01 bez .012	**II. NEMATERIJALNA ULAGANJA**	**.004**		**191.930**	**224.655**
	III NEKRETNINE,POSTROJENJA,OPREMA	**.005**		**34.666.603**	**34.255.994**
020, 022, 023, 026, 027 (dio),028 (dio), 029	1. Nekretnine,postrojenja i oprema	.006		34.666.603	34.255.994
024,027(dio), 028(dio)	2. Investicione nekretnine	.007			
021,025,027(dio)028(dio)	3. Biološka sredstva	.008			
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (010+011+012)	**.009**			
030,031(dio),032(dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	.010			
031(dio), 032(dio)	2.Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	.011			
032(dio),033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	.012			
288	**C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	.013			
.04	**D. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO**	.014			
	E. OBRTNA SREDSTVA (016+017)	.015		**9.666.920**	**10.944.615**
10 do 13,15	I. ZALIHE	.016		629.898	575.386
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA	.017		**9.037.022**	**10.369.229**
20,21,22 osim 223	1. Potraživanja	.018		8.253.081	8.609.199
223	2.Potraživanja za više plaćen porez na dobit	.019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	.020			
24	4 Gotovinski ekvivalenti i gotovina	.021		176.280	989.454
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	.022		607.661	770.576
	F. UKUPNA AKTIVA	.023		**44.525.453**	**45.425.264**
	PASIVA				
	A. KAPITAL (102 do 109)	.101		**34.027.860**	**34.098.053**
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		28.727.992	28.727.992
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		845.646	428.895
330,331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		4.454.222	4.941.166
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE 111 + 112 DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110		**3.353.602**	**4.098.711**
40 (dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			**0**
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112		**3.353.602**	**4.098.711**
414, 415	1. Dugoročni krediti	113		3.353.602	4.098.711
41 bez 414,415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			0
498	**C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	115			0
	D. KRATKOROCNA REZERVISANJA I KRATKOROCNE OBAVEZE 117+124 KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		**7.143.991**	**7.228.500**
	I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117		**7.143.991**	7.228.500
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118		571.708	542.451
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		793.657	633.844
45,46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		5.663.319	5.988.424
47,48 osim 481	5.Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda i ostalih javnih prihoda	122		38.559	47.879
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123		76.748	15.902
40 (dio)	II KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		**44.525.453**	**45.425.264**

Društvo je u Bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine iskazalo Aktivu i Pasivu u iznosu od po 44.525.453€.

2.3.1. AKTIVA

Aktiva Bilansa stanja „Vodovod i kanalizacija" Podgorica d.o.o. na dan 31.12.2017. godine prikazana je u sljedećoj tabeli:

ISKAZ O FINANSIJSKOJ POZICIJI /BILANS STANJA/
na dan 31.12.2017. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Tekuća godina 2017.	Prethodna godina 2016.
1	2	3	4		5
	AKTIVA				
00 (dio)	**A. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL**	.001			0
	B. STALNA IMOVINA (003+004+005+009)	.002		**34,858,533**	**34,480,649**
.012	I. GOODWILL	.003			
.01 bez .012	**II. NEMATERIJALNA ULAGANJA**	**.004**		**191,930**	**224,655**
	III NEKRETNINE,POSTROJENJA,OPREMA	**.005**		**34,666,603**	**34,255,994**
020, 022, 023, 026, 027 (dio),028 (dio), 029	1. Nekretnine,postrojenja i oprema	.006		34,666,603	34,255,994
024,027(dio), 028(dio)	2. Investicione nekretnine	.007			
021,025,027(dio)028(dio)	3. Biološka sredstva	.008			
	IV DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	**.009**			
030,031(dio),032(dio), 039(dio)	1. Učešća u kapitalu	.010			
031(dio), 032(dio)	2.Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	.011			
032(dio),033 do 038, 039(dio)	3. Ostali dugoročni finansijski plasmani	.012			
288	**C. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA**	.013			
.04	**D. STALNA SREDSTVA NAMJENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO**	.014			
	E. OBRTNA SREDSTVA (016+017)	.015		**9,666,920**	**10,944,615**
10 do 13,15	I. ZALIHE	.016		629,898	575,386
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA	.017		**9,037,022**	**10,369,229**
20,21,22 osim 223	1. Potraživanja	.018		8,253,081	8,609,199
223	2.Potraživanja za više plaćen porez na dobit	.019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	.020			
24	4 Gotovinski ekvivalenti i gotovina	.021		176,280	989,454
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	.022		607,661	770,576
	F. UKUPNA AKTIVA	.023		**44,525,453**	**45,425,264**

Ukupna aktiva Društva na 31.12.2017. godine iznosi **44.525.453,00€** i čini je **stalna imovina** u iznosu od **34.858.353,00€,** odnosno 78,29% **i obrtna sredstva** u iznosu od **9.666.920,00€,** odnosno 21,71% ukupne aktive. Ukupna aktiva je manja od aktive na kraju 2016. godine za 899.811,00€, kada je iznosila **45.425.264,00€**.

Stalna imovina iznosi **34.858.353,00€,** odnosno 78,29% **ukupne aktive.** Najveći udio u stalnoj imovini čini stavka - nekretnine, postrojenja i oprema u iznosu od 34.666.603,00€ odnosno 99,45%, dok su nematerijalna ulaganja iznosila 191.930,00€ ili 0,55% stalne imovine.

Pregled stalne imovine društva (nematerijalna imovina, nekretnine, postrojenja i oprema) sa nabavnom vrijednošću na 01.01.2017. godine, povećanjem i smanjenjem tokom godine i ispravkom vrijednosti (akumulirana amortizacija i amortizacija u 2017. godini), kao i vrijednošću na 31.12.2017. godine, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Opis	Nematerijalna imovina	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostala osnovna sredstva	Nekretnine postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrijednost							
Stanje na dan 01.01.2017.	**326.880,00**	**3.443.113,47**	**36.696.033,25**	**7.813.210,72**	**2.556,50**	**250.904,38**	**48.532.698,32**
Povećanje			1.103.208,24	168.114,46		536.504,25	1.807.826,95
Smanjenje: Rashodovanje i otpis				88.295,06			88.295,06
Stanje na dan 31.12.2017.	**326.880,00**	**3.443.113,47**	**37.799.241,49**	**7.893.030,12**	**2.556,50**	**787.408,63**	**50.252.230,21**
Ispravka vrijednosti							
Stanje na dan 01.01.2017.	102.224,82		9.597.376,19	4.487.099,58			14.186.700,59
Amortizacija za 2017.	32.725,55		734.338,05	439.933,25			1.206.996,85
Smanjenja							
Stanje na dan 31.12.2017.	**134.950,37**		**10.331.714,24**	**4.927.032,83**		**0,00**	**15.393.697,44**
Sadašnja vrijednost							
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2016.	224.655,18	3.443.113,47	27.098.657,06	3.326.111,14	2.556,50	250.904,38	34.345.997,73
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.2017.	**191.929,63**	**3.443.113,47**	**27.467.527,25**	**2.965.997,29**	**2.556,50**	**787.408,63**	**34.858.532,77**

Nematerijalna imovina-grupa 01 - U skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, nematerijalna ulaganja su sredstva koja se mogu identifikovati kao nemonetarna i bez fizičkog obilježja. Osnovicu za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja čini nabavna vrijednost, odnosno cijena koštanja umanjena za preostalu vrijednost. Kao nematerijalna ulaganja priznaju se i podliježu amortizaciji nematerijalna ulaganja koja ispunjavaju uslove propisane MRS 38 Nematerijalna ulaganja, i koja imaju korisni vijek duži od godinu dana i čija je pojedinačna nabavna vrijednost u vrijeme nabavke veća od 300€. Ukoliko nematerijalno ulaganje ne ispunjava navedene uslove priznaje se na teret rashoda perioda u kome je nastalo.

Amortizacija nematerijalnih ulaganja koja podliježu amortizaciji, vrši se primjenom proporcionalnog metoda u roku od 10 godina, osim ulaganja čije je vrijeme utvrđeno ugovorom, kada se otpisivanje vrši u rokovima koji proističu iz ugovora.

Vrijednost nematerijalnih ulaganja na 31.12.2017. godine iznosi 191.929,63€. Početno stanje ovih ulaganja je iznosilo 326.880,00€, a ispravka vrijednosti 134.950,37€. Nabavka nematerijalnih ulaganja izvršena je u periodu od 2012. godine do 2016. godine. Nabavke se odnose na nabavku licenci i implementaciju informacionog sistema koji obuhvata sve poslovne funkcije društva.
U skladu sa Ugovorom o nabavci roba, broj 32733 od 04.12.2012. godine, koje je Društvo zaključilo sa Konzorcijumom ASW Inžinjering doo Beograd, Compact MM trade doo Beograd i Trony doo Kotor, ukupna vrijednost nabavke iznosi 349.513,88€ sa uračunatim PDV-om.
Od ukupne vrijednosti ove nabavke, na nematerijalnu imovinu se odnosi **295.650,00€**, a na opremu 53.863,88€ i iste su prikazane u sljedećoj tabeli:

R.br.	Naziv	Iznos
1	licence i informacioni sistem koji obuhvata sve poslovne funkcije društva	295.650,00
2	izrada softvera (prerada modula Norma Base plus)	900,00
3	sistem za očitavanje vodomjera korišćenjem mobilnih uređaja	23.800,00
4	nadogradnja Sewer licence	6.380,00
5	softver za evidenciju radnog vremena	150,00
	Ukupno	326.880,00

Amortizacija nematerijalnih ulaganja prikazana je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Konto	Osnovna stopa	Vijek upotrebe	Naziv nematerijalnog ulaganja	Datum nabavke	Nabavna vrijednost	Ispravka vrijednosti	Godišnja amortiz.	Sadašnja vrijednost
1	010000	10,00	10,00	INFORMACIONI SISTEM	04.04.2013	319.450,00	132.799,57	31.945,05	186.650,43
2	010000	10,00	10,00	LICENCA ZA NADOGRADNJU	17.02.2015	6.380,00	1.807,67	638,00	4.572,33
3	010000	12,50	8,00	IZRADA SOFTVERA ZA NH982-3	18.05.2015	900,00	290,63	112,50	609,37
4	010000	20,00	5,00	SOFTWER ZA EVIDENC.	22.03.2016	150,00	52,50	30,00	97,50
					Ukupno	**326.880,00**	**134.950,37**	**32.725,55**	**191.929,63**

Revizijom je utvrđeno da je akumulirana amortizacija - ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja na dan 31.12.2017. godine iznosila 134.950,37€ i čine je: amortizacija iz prethodnih godina u iznosu od 102.224,82€ i amortizacija za 2017. godinu u iznosu od 32.725,55€.

Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva - grupa 02 - obuhvata: zemljišta, šume, višegodišnje zasade, osnovno stado, građevinske objekte, investicione nekretnine, postrojenja i opremu u vlasništvu pravnog lica, opremu uzetu u finansijski lizing, alat i inventar sa kalkulativnim otpisom i ostale nekretnine, postrojenja i opremu i biološka sredstva uključujući stanove i stambene zgrade koje ispunjavaju uslove priznavanja po MRS, zatim nekretnine postrojenja, opremu i biološka sredstva namijenjena prodaji, kao i ulaganja u pribavljanje ove grupe sredstava.

U postupku revizije utvrđeno je da Društvo vodi evidenciju imovine u Glavnoj knjizi i u Softveru za evidenciju imovine (za svako sredstvo pojedinačno se iskazuje nabavna vrijednost, ukupna akumulirana amortizacija u prethodnom periodu, amortizacija tekuće godine, stopa po kojoj se vrši obračun amotizacija i sadašnja vrijednost imovine).

Sadašnja vrijednost Nekretnina, postrojenja i opreme na dan 31.12.2017. godine iznosi 34.666.603,14€. Struktura je sljedeća: zemljište - iznos od 3.443.113,47€, građevinski objekti - iznos od 27.467.527,25€, postrojenja i oprema - iznos od 2.965.997,29€, ostale nekretnine – iznos od 2.556,50€ i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi - iznos od 787.408,63€.

Revizijom je utvrđeno da je na 01.01.2017. godine nabavna vrijednost Nekretnina, postrojenja i opreme iznosila 44.762.704,85€, kao i da je tokom godine izvršeno povećanje za 1.807.826,95€. Povećanje se odnosi na povećanje vrijednosti građevinskih objekata u iznosu od 1.103.208,24€, nabavku postrojenja i opreme - iznos od 168.114,46€ i Nekretnina, postrojenja i opreme u pripremi- iznos od 536.504,25€. Ukupna amortizacija na 31.12.2017. godine iznosila je 15.258,747,07€, a sadašnja vrijednost 31.223,489,67€.

Pregled nekretnina postrojenja i opreme po grupama, kao i njihova nabavna vrijednost, amortizacija i sadašnja vrijednost na 31.12.2017. godine prikazan je u sljedećoj tabeli :

Naziv	Nabavna vrijednost na 01.01.2017.	Nove nabavke u 2017.	Smanjenje vrijednosti	Nabavna vrijednost na 31.12.2017.	Akumulirana amortizacija	Amortizacija u 2017.	Ukupna amortizacija	Sadašnja vrijednost na 31.12.2017.
Građevinski objekti	36,696,033.25	1,103,208.24		37,799,241.49	9,597,376.19	734,338.05	10,331,714.24	**27,467,527.25**
Postrojenja i oprema	7,813,210.72	168,114.46	88,295.06	7,893,030.12	4,487,099.58	439,933.25	4,927,032.83	**2,965,997.29**
Ostala osnovna sredstva	2,556.50	0.00		2,556.50	0.00	0.00	0.00	**2,556.50**
Nekr. postr. i opr. u pripremi	250,904.38	536,504.25		787,408.63				**787,408.63**
	44,762,704.85	**1,807,826.95**	**88,295.06**	**46,482,236.74**	**14,084,475.77**	**1,174,271.30**	**15,258,747.07**	**31,223,489.67**

Zemljište - račun 020 Vrijednost zemljišta u knjigama Društva, na dan 31.12.2017. godine iznosi 3.443.113,47€. Sačinjavaju ga katastarske parcele (livade, pašnjaci, šume, neplodna zemljišta, zemljište uz zgrade itd.). Zemljište se u poslovnim knjigama evidentira na računu 020. Na osnovu uvida u listove nepokretnosti koji se odnose na imovinu po katastarskim opštinama, najveća površina zemljišta pripada području vodoizvorišta Mareza. Vrijednost tog zemljišta je 1.779.789,00€.

Građevinski objekti - račun 022 Građevinski objekti na dan 31.12.2017. godine imaju vrijednost u iznosu od 27.467.527,25€. Nabavna vrijednost ovih objekata je 36.696.033,25€. U 2017. godini izvršena je nabavka u iznosu od 1.103.208,24€, a ispravka vrijednosti je iznosila 10.331.714,24€ (9.597.376,19€ + 734.338,05€). Pregled građevinskih objekata po vrstama, sa nabavnom vrijednošću, amortizacijom i sadašnjom vrijednošću prikazan je u sljedećoj tabeli:

Građevinski objekti	Građevinski objekti	Upravna zgrada	Privredne zgrade	Stanovi	Ukupno
Nabavna vrijednost na 01.01.2017.	31.250.744,59	3.949.359,75	1.407.738,91	88.190,00	**36.696.033,25**
Povećanje/smanje-nje	1.103.208,24				**1.103.208,24**
Nabavna vrijednost na 31.12.2017.	32.353.952,83	3.949.359,75	1.407.738,91	88.190,00	**37.799.241,49**
Amortizacija do 31.12.2016.	8.247.211,71	1.105.511,83	220.414,50	24.238,15	**9.597.376,19**
Amortizacija u 2017.	557.819,07	137.761,17	36.165,26	2.592,55	**734.338,05**
Sadašnja vrijednost na 31.12.2017.	**23.548.922,05**	**2.706.086,75**	**1.151.159,15**	**61.359,30**	**27.467.527,25**

Građevinski objekti (022000) obuhvataju: bunare, rezervoare, ograde, crpne stanice, cjevovode, trafo stanice, pristupne puteve, vodoizvorišta, kaptaže, šahtove, fontane, bazene, hlorne stanice i ostale objekte vodovodne infrastrukture. Na 31.12.2017. godine sadašnja vrijednost ovih objekata iznosila je 23.548.922,05€. Nabavna vrijednost je iznosila 31.250.744,59€, nabavke u 2017. godini 1.103.208,24€, a ukupna amortizacija 8.805.030,78€.

Nabavke u 2017. godini u iznosu od 1.103.208,24€, odnose se na: izgradnju cijevovoda, objekata fekalne i atmosferske kanalizacije, priključaka na kanalizacionu mrežu, bunara i dr. Struktura povećanja vrijednosti imovine prikazana je u tabeli:

R.br.	Naziv	Iznos
1	Investicije po osnovu internih situacija	890.106,23
2	Investicije izvedene od dobavljača	10.580,00
3	Investicije po osnovu aktiviranja	202.522,01
	Ukupno:	1.103.208,24

Investicije po osnovu ispostavljenih internih situacija u iznosu od 890.106,23€, odnose se na sljedeće radove:

- izgradnja vodovoda na području GO Tuzi u vrijednosti 165.045,71€;
- vodovodna mreža u naselju Kakaricka gora u vrijednosti od 167.276,59€;
- fekalna i atmosferska kanalizaciji na području grada u iznosu od 332.678,09€;
- vodovodna mreži na području grada u vrijednosti od 225.105,84€.

Investicije izvedene od dobavljača Indel inženjering doo Podgorica u iznosu od 10.580,00€, odnosile su se na opremu za bunar na Zlatici, bunar bratstva Ljajići, bunar Farmaci i vodovod Mosor - Doljani.

Po osnovu aktiviranja internih situacija za vodovode: u naselju Donja Vrbica u iznosu od 145.489,62€ i u MZ Hoti u vrijednosti 57.032,39€, vrijednost građevinskih objekata u 2017. je uvećana za 202.522,01€.

Upravna zgrada 022016 - Revizijom je utvrđeno da sadašnja vrijednost upravne zgrade na 31.12.2017. godine iznosi 2.706.086,75€. Nabavna vrijednost ove zgrade iznosi 3.949.359,75€, a akumulirana amortizacija 1.243.273,00€.

Za upravnu zgradu dostavljen je na uvid list nepokretnosti broj 719 od 05.11.2018. godine, KO Podgorica III. U dijelu lista nepokretnosti u kojem se upisuju tereti i ograničenja, upisano je: "Nema upotrebnu dozvolu". Revizoru nije dat dokaz ili objašnjenje za postojanje tereta i ograničenja.

Privredne zgrade 022017 - Privredne zgrade sačinjavaju: magacini, objekat laboratorije, pomoćni i ostali objekti koje Društvo koristi za obavljanje djelatnosti. Nabavna vrijednost privrednih zgrada je 1.407.738,91€, ispravka vrijednosti do 2017. godine 220.414,50€, amortizacija u 2017. godini 36.165,26€, a sadašnja vrijednost 1.151.159,15€.

Stanovi 022019 - Sadašnja vrijednost stanova iznosi 61.359,30€ i odnosi se na dva stana, jedan površine 54m2, čija je vrijednost 46.2018,94€ (LN br. 6413 od 01.11.2018. godine, KO Podgorica III-Zabjelo) i drugi površine 55m2, vrijednosti 15.140,36€ (LN br. 6178 od 01.11.2018. godine, KO Podgorica III-Stari aerodrom). Nabavna vrijednost navedenih stanova iznosi 88.190,00€, a ukupna ispravka vrijednosti 26.830,70€.

Postrojenja i oprema - račun 023 Postrojenja i oprema Društva odnose se na: sredstva veze, mašine, uređaje i instalacije, alat, inventar i laboratorijsku opremu, kompjutersku opremu, vozila i kancelarijski namještaj. Pregled postrojenja i opreme Društva po vrstama, sa iskazanom nabavnom vrijednošću, ispravkom i sadašnjom vrijednošću prikazan je u sljedećoj tabeli:

Postrojenja i oprema	Sredstva veze	Mašine	Uređaji i instalacije	Alat,inventar, lab. oprema	Računari i računarska opr.	Vozila	Kancelarijsk i namještaj	Ukupno
Nabavna vrijednost na 01.01.2017.	12,639.73	2,179,241.23	2,847,602.75	866,427.99	355,021.15	1,132,819.45	419,458.42	**7,813,210.72**
Povećanje			84,425.97	9,291.11	13,705.42	51,000.00	9,691.96	**168,114.46**
Smanjenje				1,401.23	4,888.56	2,403.11	79,602.16	**88,295.06**
Nabavna vrijednost na 31.12.2017.	12,639.73	2,179,241.23	2,847,602.75	874,317.87	363,838.01	1,181,416.34	349,548.22	**7,893,030.12**
Amortizacija do 31.12.2016.	11,128.91	1,687,576.37	786,105.38	710,479.41	215,090.24	805,037.58	271,681.69	**4,487,099.58**
Amortizacija u 2017.	1,039.92	59,142.40	187,666.98	79,179.21	28,380.56	69,995.33	14,528.85	**439,933.25**
Sadašnja vrijednost na 31.12.2017.	**470.90**	**432,522.46**	**1,873,830.39**	**84,659.25**	**120,367.21**	**306,383.43**	**63,337.68**	**2,965,997.29**

Na 31.12.2017. godine sadašnja vrijednost postrojenje i opreme iznosila je 2.965,997,29€. Nabavna vrijednost je iznosila 7.813.210,72€, nove nabavke u 2017. godini 168.114,46€, umanjenje vrijednosti 88.295,06€, a nabavna vrijednost na kraju 2017. godine je iznosila 7.893.030,12€ (7.813.210,72€ + 168.114,46€ - 88.295,06€). Kada se nabavna vrijednost umanji za ukupnu ispravku vrijednosti dobija se sadašnja vrijednost postrojenja i opreme u iznosu od 2.965,997,29€ (7.893.030,12€ - 4.927.032,83€ = 2.965,997,29€).

Sredstva veze čine telefonski aparati čija je nabavna vrijednost 12.639,79€, ukupna amortizacija 12.168,83€ dok sadašnja vrijednost na 31.12.2017. godine iznosi 470,00€.

Mašine čine: pumpe za vodu, elektromotori, agregati, transformatori, kompresori i razni aparati i mašine. Na 31.12.2017. godine sadašnja vrijednost mašina i uređaja iznosila je 432.522,46€, nabavna vrijednost 2.179.241,73€, a ispravka vrijednosti 1.746.718,77€.

Uređaji i instalacije čine: Monitoring System Fire Wall, video nadzor u krugu, geodetski instrumenti, aqua procesori, Pump control sistem, buster stanice, predpumpne stanice i drugi uređaji. Sadašnja vrijednost ovih uređaja na 31.12.2017. godine iznosi 1.873.830,39€, dok njihova nabavna vrijednost iznosi 2.847.602,75€, a ukupna amortizacija 973.772,36€. Vrijednost nabavki u 2017. godini iznosi 84.425,97€. Nabavke su se odnosile na: razne vrste pumpi za vodu, agregate, geodetske instrumente, sisteme tehničke zaštite, pumpne stanice i ostale uređaje i instalacije.

Alat, inventar i laboratorijska oprema Sadašnja vrijednost ove vrste postrojenja i opreme iznosi 84.659,25€, dok je nabavna vrijednost iznosila 866.427,99€, ukupna amortizacija 789.658,62€, nabavke u 2017. godini 9.291,11€, a umanjenje vrijednosti 1,401.23€.

Kompjuterska oprema Na 31.12.2017. godine sadašnja vrijednost kompjuterske opreme iznosila je 120.367,21€, nabavna vrijednost 355.021,15€, a ispravka vrijednosti 243.470,80€. U toku 2017. godine nabavljeno je ove opreme u vrijednosti 13.705,42€, dok je u istoj godini njena vrijednost umanjena za 4,888.56€. Uvećanje kompjuterske opreme odnosi se na nabavku laptop računara, desktop računara sa monitorom, štampača i ostale kompjuterske opreme.

Vozila Na 31.12.2017. godine sadašnja vrijednost vozila iznosila je 306.383,43€ (nabavna vrijednost 1.132.819,45€, a ispravka vrijednosti 875.032,81€. Vrijednost vozila je uvećana u 2017. godini za 51.000,00€, koliko je iznosila nabavka. Umanjenje vrijednosti je iznosilo 2.403,11€.

U 2017. godini izvršena je nabavka vozila u vrijednosti od 51.000,00€. Nabavka je izvršena od Alliance doo Podgorica, po ponudi broj 10938 od 20.04.2017. godine, na osnovu otvorenog postupka javnih nabavki. Za novonabavljena vozila obračunata je amortizacija po stopi od 14,30% i ona za 2017. godinu iznosi 3.236,58€.

Namještaj Sadašnja vrijednost namještaja na dan 31.12.2017. godine iznosi 63.337,68€, nabavna vrijednost 419. 458,42€, a ukupna amortizacija 286.210,54€. U 2017. godini je izvršena nabavka u vrijednosti od 9.691,96€, dok je umanjenje vrijednosti, nakon izvršenog obračuna amortizacije iznosilo 79.602,16€.

Ostale nekretnine, postrojenja i oprema, račun 026 evidentirana su djela likovne umjetnosti - slike, čija vrijednost na 31.12.2017. godine iznosi 2.556,50€.

Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva, račun 027 evidentirane su investicije u toku čija je vrijednost na 31.12.2017. godine iznosila 787.408,63€. Investicije u toku su prikazane u sljedećoj tabeli:

R.br.	Konto	Naziv	Početno stanje	Invest. u 2017	Stanje na 31.12.2017
1	.027042	Vodovod-Donja Vrbica	0,00	1.237,35	0,00
2	.027051	Vodovod-Karabuško polje	250.904,38	231.814,82	482.719,20
3	.027056	Vodovod-Donji Bratonožići		142.317,85	142.317,85
4	.027057	Vodovod-Mahala GO Golubovci		107.117,59	107.117,59
5	.027058	Vodovod-Bijelo Polje GO Golubovci		55.253,99	55.253,99
		UKUPNO:	**250.904,38**	**537.741,60**	**787.408,63**

Investicije u toku se odnose na vodovode u: Donjoj Vrbici, Karabuškom polju, Donjim Bratonožićima, naseljima Mahala i Bijelo Polje. Za vodovode u naseljima Karabuško polje, Mahala i Bijelo Polje, Društvo je bilo jedini izvođač radova.
Za vodovod u naselju Donji Bratonožići osim Društva angažovan je i drugi izvođač radova - "Erlang" doo Podgorica. Vrijednost investicije u 2017. godini iznosila je 142.317,85€. Dio ove investicije u iznosu od 117.418,73€, odnosi se na radove koje je izvelo Društvo.
Preostali iznos investicije od 24.899,12€ odnosi se na radove izvedene od strane "Erlang" doo Podgorica.

Popis stalne imovine

Na osnovu člana 21 Zakona o računovodstvu pravno lice je dužno da na kraju poslovne godine popiše svoju imovinu i obaveze. U skladu sa članom 2 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica, pravno lice vrši godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. decembar godine za koju vrši popis.

U skladu sa Uputstvom o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini popis obuhvata, pokretne i nepokretne stvari u državnoj svojini koje se koriste za ostvarivanje funkcija

državnih organa, lokalne samouprave i javnih službi. Navedeni organi vode evidenciju o stanju i promjenama na pokretnim i nepokretnim stvarima u državnoj svojini i vrše njihov popis.

Organi podatke iz evidencija dostavljaju Upravi, odnosno nadležnom organu opštine na propisanim obrascima u skladu sa Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Društvo je donijelo Interno uputstvo za evidenciju i upravljanje imovinom, broj 9152 od 15.05.2015. godine.

Odbor direktora ovoga Društva, na sjednici održanoj dana 25.12.2017. godine donio je Odluku (br: 33006/2) o popisu i obrazovanju komisije za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2017. godine. Na osnovu ove odluke, Izvršni direktor je donio rješenja o formiranju popisnih komisija (za popis osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja; sirovina i materijala; sitnog inventara, auto guma, zaštitnih sredstava i opreme; novčanih sredstava i hartija od vrijednosti; obaveza i potraživanja) i Centralne popisne komisije.

U postupku revizije je utvrđeno da je Društvo u skladu sa članom 48 Zakona o državnoj imovini, uspostavilo elektronsku evidenciju pokretne i nepokretne imovine – analitički, kroz Softver za evidenciju imovine. Društvo, takođe, evidenciju imovine (pokretne i nepokretne) vodi u Glavnoj knjizi sintetički na klasi 0: Neuplaćeni upisani kapital i stalna imovina i analitički na grupama računa u okviru klase 0, a u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

Komisije su nakon izvršenog popisa dostavile popisne liste (u papirnoj i elektronskoj formi) i izvještaje o popisu. Centralna popisna komisija je dostavila Odboru direktora društva Izvještaj o izvršenom popisu imovine, koji je usvojen 30.03.2018. godine (Odluka br: 6283).

Komisija za popis osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja (Izvještaj br: 5778/9 od 23.03.2017. godine) utvrdila je sadašnju vrijednost osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja u iznosu od 34.858.532,77€, dok amortizacija za 2017. godinu iznosi 1.206.996,85€. Komisija je predložila za rashod opremu u vrijednosti 3,41€, što je proknjiženo na odgovarajućem računu.

Komisija je ukazala da je u radu imala teškoća za identifikaciju pojedinih osnovnih sredstava zbog nepreciznosti njihovih naziva, raznih selidbi po službama ili iz objekta u objekat, kao i nezavršenog postupka određivanja novih inventarskih brojeva ili lošeg kvaliteta postavljenih inventarskih pločica, postojanje fizičkog prisustva sredstava koja su već rashodovana i dr. Komisija je predložila dio osnovnih sredstava za rashod zbog dotrajalosti i nemogućnosti upotrebe istih. Komisija je takođe predložila da se na svako osnovno sredstvo postave inventarski brojevi u skladu sa izvršenim popisom, kao i da nazivi pojedinih osnovnih sredstava budu precizniji, kako bi se ista lakše identifikovala.

Preporučuje se Društvu da popis osnovnih sredstava vrši pomoću bar koda, na način što će se osnovna sredstva označiti naljepnicama otpornim na različite uticaje, nakon čega se sa ručnim terminalom, laserskim čitačem bar koda očitava osnovno sredstvo i tako prikupljeni podaci izvoze u poslovni program na dalju obradu.

Komisija za popis sirovina i materijala (Izvještaj br. 5863/9 od 26.03.2018. godine) utvrdila je vrijednost sirovina i materijala u iznosu od 568.051,15€. Komisija je utvrdila rashod materijala u iznosu od 1.443,10€, višak od 242,90€ i manjak od 446,07€.

Komisija za popis sitnog inventara, auto guma, zaštitnih sredstava i opreme (Izvještaj br. 5871/4 od 26.03.2018. godine), utvrdila je vrijednost ovih sredstava na zalihama i u upotrebi u iznosu od 232.893,45€, predložila za rashod zastarjela sredstva koja su se vodila u iznosu od 62.270,33€, utvrdila višak u iznosu od 13.667,63€ i manjak u iznosu od 6.890,58€.

Komisija za popis novčanih sredstava (gotovine) i hartija od vrijednosti (Izvještaju br. 5033 od 15.03.2018. godine), utvrdila je stanje gotovine u blagajni na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 1.358,87€, dok je na računima poslovnih banaka evidentiran iznos od 174.357,32€, a na deviznim računima iznos od 564,30€.

Komisija za popis obaveza i potraživanja (Izvještaj br. 5860/3 od 23.03.2018. godine) je utvrdila da ukupna potraživanja na dan 31.12.2017. godine iznose 8.253.081,00€. Izvršen je otpis potraživanja u iznosu od 2.137.931,46€, od čega se na pravna lica (otpis po zastari - 2014. godina) odnosi 177.465,66€, a na fizička lica (otpis po zastari - 2015. godina) iznos od 1.960.465,80€.

Revizijom je utvrđeno da je član Komisije za popis obaveza i potraživanja bila zaposlena u računovodstvu, što nije u skladu sa članom 5 stav 1, Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica, kojim je predviđeno da:"Komisiju za popis čine lica koja ne rukuju imovinom, odnosno koja nijesu zadužena za imovinu koja se popisuje, kao i lica koja ne vode evidenciju imovine."

Društvo treba da, za članove komisije za popis određuje lica koja ne rukuju imovinom, odnosno koja nemaju zaduženja u vezi sa imovinom koja se popisuje, kao i lica koja ne vode evidenciju imovine.

Direkcija za imovinu Glavnog grada uputila je Društvu zahtjev za dostavu podataka, br: 13-460/18114-6 dana 17.04.2018. godine za dostavu podataka o pokretnoj i nepokretnoj imovini u skladu sa Zakonom o državnoj imovini i Uredbom o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini.

Društvo je dopisom br. 7867 od 24.04.2018. godine dostavilo Direkciji za imovinu podatke na obrascima „PS-2" za pokretne stvari i „NS-2" za nepokretne stvari.

Na obrascu PS-2 dostavljeni su podaci za pokretne stvari (oprema, prevozna sredstva i druge pokretne stvari koje koriste organi za ostvarivanje funkcije), a koji su trebali da se dostave na obrascu PS-1 (čl. 4 st 1 Uredbe).

Na obrascu NS-2, pored podataka za dobra u opštoj upotrebi i druga dobra od opšteg interesa kojima raspolaže država, odnosno opština, dostavljeni su i podaci za nepokretne stvari (poslovne zgrade, stanovi za službene potrebe i drugi građevinski objekti koje koriste organi za ostvarivanje funkcije) koje je trebalo dostaviti na obrascu NS -1 (čl. 4 st 2 Uredbe).

Društvo nije u potpunosti postupalo u skladu sa članom 50 Zakona o državnoj imovini i članom 9 Uredbe o načinu vođenja evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i popisu stvari u državnoj svojini kojim je propisano da podatke o pokretnoj i nepokretnoj imovini treba dostaviti organu uprave nadležnom za poslove imovine (Direkcija za imovinu Glavnog grada) do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu na propisanim obrascima (pokretnih stvari na obrascima PS-1 i PS-2 i nepokretnih stvari na obrascima NS-1 i NS-2).

Amortizacija

Društvo postupa u skladu sa članom 7 Uputstva o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini i vrši obračun amortizacije u računovodstvu putem elektronske obrade podataka.

U skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama (br: 9797 od 28.04.2014. godine), kao nekretnine, postrojenja i oprema, priznaju se i podliježu amortizaciji materijalna sredstva koja ispunjavaju uslove propisane MRS 16, a čiji je korisni vijek trajanja duži od godinu dana. Takođe, amortizacija nekretnina postrojenja i opreme vrši se primjenom proporcionalnog metoda. Osnovicu za obračun nekretnina, postrojenja i opreme čini nabavna vrijednost, odnosno cijena koštanja, umanjena za preostalu vrijednost. Prilikom obračuna amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme koriste se sljedeće stope amortizacije:

OPIS	STOPA AMORTIZACIJE (U %)
I GRAĐEVINSKI OBJEKTI	1,0-5,0
II VODOVODNE I KANALIZACIONE CIJEVI	1,0-3,5
III KANCELARIJSKI NAMJEŠTAJ	12,5-16,5
IV TRASPORTNA SREDSTVA	10,0-25,0
V OSTALA OPREMA	7,0-25,0

U pomenutom pravilniku dati su rasponi amortizacionih stopa za pojedine vrste nekretnina postrojenja i opreme. U okviru tih raspona dodijeljene su stope za pojedine vrste: građevinskih objekata, vodovodnih i kanalizacionih cijevi, kancelarijskog namještaja, transportnih sredstava i ostale opreme. Revizoru nije dostavljena na uvid detaljna tabela stopa amortizacije sa detaljnim opisom, kao sastavni dio Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama, a u skladu sa članom 27 toga pravilnika.

Društvo treba da u skladu sa članom 27 Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama sačini detaljnu tabelu stopa amortizacije sa detaljnim opisom, kao sastavni dio pomenutog Pravilnika.

Pregled obračuna amortizacije po grupama osnovnih sredstava, sa iskazanom nabavnom i sadašnjom vrijednošću prikazan je u sljedećoj tabeli:

Konto	Naziv	Nabavna vrijednost na 31.12.2017.	Akumulirana amortizacija	Amortizacija u 2017.	Ukupna amortizacija	Sadašnja vrijednost na 31.12.2017.
010.	Nematerijalna ulaganja	326.880,00	102.224,82	32.725,55	134.950,37	**191.929,63**
022.	Građevinski objekti	37.799.241,49	9.597.376,19	734.338,05	10.331.714,24	**27.467.527,25**
023000.	Sredstva veze	12.639,73	11.128,91	1.039,92	12.168,83	**470,90**
023016.	Mašine	2.179.241,23	1.687.576,37	59.142,40	1.746.718,77	**432.522,46**
023018.	Uređaji i instalacije	2.932.028,72	786.105,38	187.666,98	973.772,36	**1.958.256,36**
0231. 0232.	Alat,inventar, lab. oprema	874.317,87	710.479,41	79.179,21	789.658,62	**84.659,25**
023500.	Kompjuteraska oprema	363.838,01	215.090,24	28.380,56	243.470,80	**120.367,21**
023600.	Kancelarijski namještaj	349.548,22	271.681,69	14.528,85	286.210,54	**63.337,68**
023700.	Vozila	1.181.416,34	805.037,58	69.995,33	875.032,91	**306.383,43**
	Ukupno:	**46.019.151,61**	**14.186.700,59**	**1.206.996,85**	**15.393.697,44**	**30.625.454,17**

Iznos obračunate amortizacije, kao i nabavna i sadašnja vrijednost imovine Društva odgovaraju iznosu iskazanom u Izvještaju o popisu, koji je popisna komisija dostavila Odboru direktora.

Društvo je troškove amortizacije za 2017. godinu u iznosu od 1.206.996,85€ iskazalo u Glavnoj knjizi na računu 540 - Troškovi amortizacije, a ispravku vrijednosti po osnovu obračunate amortizacije na posebnim računima otvorenim u okviru računa nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva, kao ispravku vrijednosti imovine.

Ukupna amortizacija stalne imovine - nematerijalne imovine i nekretnina postrojenja i opreme na 31.12.2017. godine iznosi 15.291.472,62€. Ukupnu amortizaciju čine: akumulirana amortizacija do 2017. godine u iznosu od 14.084.475,77€ i amortizacija za 2017. godinu u iznosu od 1.206.996,85€.

Obrtna sredstva

Obrtna sredstva, zalihe, kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina prikazani su u sljedećoj tabeli:

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina	Prethodna godina
				2017.	2016.
	E. OBRTNA SREDSTVA (016+017)	.015		**9.666.920**	**10.944.615**
10 do 13,15	I. ZALIHE	.016		629.898	575.386
	II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA, PLASMANI I GOTOVINA (018 do 022)	.017		**9.037.022**	**10.369.229**
20,21,22 osim 223	1. Potraživanja	.018		8.253.081	8.609.199
223	2.Potraživanja za više plaćen porez na dobit	.019			
23 minus 237	3. Kratkoročni finansijski plasmani	.020			
24	4 Gotovinski ekvivalenti i gotovina	.021		176.280	989.454
27 i 28 osim 288	5. Porez na dodatu vrijednost i AVR	.022		607.661	770.576

U Glavnoj knjizi i Bilansu stanja Društva obrtna sredstva iskazana su u iznosu od 9.666.920,52€, odnosno 21,71% ukupne aktive, a čine ih: zalihe u iznosu od 629.898,07€ i kratkoročna potraživanja, gotovina i unaprijed plaćeni rashodi (AVR) u iznosu od 9.037.022,45€.
Kratkoročna potraživanja kupaca iznose 8.253.080,70€, gotovina-depoziti na žiro računima 176.280,49€ i unaprijed plaćeni rashodi (AVR) 607.661,26€.

Zalihe

Na računima grupe 10 – zalihe materijala iskazuju se zalihe materijala, rezervnih djelova, alata i inventara koji se u cjelini otpisuje u izvještajnom periodu. Zalihe materijala računovodstveno se obuhvataju u skladu sa MRS 2 Zalihe. Na dan 31.12.2017. godine zalihe materijala iskazane su u iznosu od 565.734,06€, zalihe rezervnih djelova u iznosu od 93.694,85€ i zalihe alata i inventara u iznosu od 77.892,48€.

Materijal, račun 101 po vrstama sa početnim stanjem, prometom u 2017. godini i stanjem na kraju 2017. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

Konto	Naziv konta	POČETNO STANJE	PROMET BEZ POČETNOG STANJA		SALDO 31.12.2017
101000	VODOVODNI MATERIJAL	426.175,58	831.948,55	710.466,30	**547.657,83**
101001	HEMIKALIJE	173,49	114.460,10	114.525,90	**107,69**
101002	ELEKTRO MATERIJAL	2.646,32	17.916,96	18.202,18	**2.361,10**
101003	GRADJEVINSKI MATERIJAL	3.801,55	54.059,96	54.812,58	**3.048,93**
101004	LEZAJEVI I SEMERINZI	0,00	630,81	595,71	**35,10**
101005	SREDSTVA ZA ODRZAVANJE,HIGIJENE	274,22	9.379,82	9.283,06	**370,98**
101010	MAZIVO(ULJA)	1.120,42	8.839,24	8.524,47	**1.435,19**
101030	POM.MAT.- VODOMJERI U BAZDARNICI	9.657,78	0,00	1.258,60	**8.399,18**
101040	KANCELARIJSKI MATERIJAL	1.053,61	78.987,40	77.722,95	**2.318,06**
Za grupu: 101 Materijal		**444.902,97**	**1.116.222,84**	**995.391,75**	**565.734,06**

Početno stanje materijala iznosilo je 444.902,97€, u 2017. godini nabavljeno je materijala u iznosu od 1.116.222,84€, izdato 995.391,75€, tako da krajnje stanje iznosi 565.734,06€.

Najveći iznos nabavljenog materijala odnosi se na vodovodni materijal, koji je nabavljen u iznosu od 831.948,55€. Nabavke su izvršene po prethodno obavljenom postupku javnih nabavki.

Komisija za popis je utvrdila sadašnju vrijednost sirovina i materijala u iznosu od 568.051,15€. Komisija je prilikom popisa konstatovala određeni višak (242,90€) i manjak (446,07€), koji nije materijalno značajan, a što je posljedica uvođenja novog informacionog sistema, zbog čega je došlo do neslaganja pojedinih šifri. Komisija je predložila da se višak evidentira kao prihod a manjak kao rashod. Takođe je predloženo za rashod dio osnovnog i drugog materijala koji je dotrajao, odnosno nije više za upotrebu, u iznosu od 1.443,10€ (101030 - baždarnica 1.258,60€ + 101003 - građevinski materijal 184,50€). Revizijom je utvrđeno da su popisom materijala obuhvaćeni i rezervni auto djelovi - konto 102110 u iznosu od 873,98€.

Razlika između stanja utvrđenog popisom - iznos 568.051,15€ i stanja prikazanog u zaključnom listu - iznos 565.734,06€, iznosi 2.317.09€. Navedena razlika se odnosi na rashod materijala u iznosu od 1.443,10€ i rezervne auto djelove - konto 102110 u iznosu od 873,98€.

Rashod materijala u iznosu od 1.443,10€, kao i manjak - iznos od 446,07€, knjiženi su na kontu 574230 - manjkovi materijala. Za iste iznose je umanjena vrijednost materijala. Višak materijala u iznosu 242,90€ knjižen je na kontu 674530 viškovi materijala, čime su uvećani prihodi za taj iznos.

Rezervni djelovi, račun 102 sa početnim stanjem, nabavkama i stanjem na kraju 2017. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

KONTO	NAZIV KONTA	POČETNO STANJE	PROMET BEZ POČETNOG STANJA		SALDO 31.12.2017
102050	REZERVNI DJELOVI ZA HLORNU OPREMU	9.914,84	4.195,70	14.110,54	0,00
102080	REZERVNI DJELOVI ZA PPOV UREDJAJ	0,00	23,10	23,10	0,00
102110	REZERVNI DJELOVI - AUTO DJELOVI	5.178,78	71.790,78	76.095,27	874,29
102220	AUTO GUME U SKLADISTU	4.404,70	17.457,51	19.307,70	2.554,51
102223	HTZ OPREMA NA ZALIHAMA	14.991,34	20.435,81	24.596,57	10.830,58
102224	HTZ U UPOTREBI	30.613,98	33.343,84	21.621,87	42.335,95
102240	AUTO GUME U UPOTREBI	41.322,25	19.853,64	24.076,37	37.099,52
ZA GRUPU: 102 REZERVNI DJELOVI		**106.425,89**	**167.100,38**	**179.831,42**	**93.694,85**

Početno stanje rezervnih djelova iznosi 106.425,89€. U 2017. godini je izvršena nabavka u vrijednosti 167.100,38€, izdato je djelova u vrijednosti 179.831,42€, a stanje na kraju godine je iznosilo 93.694,86€.

Alat i inventar, račun 103 sa početnim stanjem, nabavkama i stanjem na kraju 2017. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

KONTO	NAZIV KONTA	POČETNO STANJE	PROMET BEZ POČETNOG STANJA		SALDO 31.12.2017
103210	ALAT I INVENTAR U SKLADISTU	11.393,51	13.345,96	13.819,55	10.919,92
103225	POSLOVNA ZGRADA MAREZA/ZALIHE	0,00	0,00	0,00	0,00
103226	POSLOVNA ZGRADA MAREZA/UPOTREBA	3.682,44	880,52	507,43	4.055,53
103230	ALAT I INVENTAR U UPOTREBI	50.014,93	15.153,32	2.251,21	62.917,04
ZA GRUPU: 103 ALAT I INVENTAR		**65.090,87**	**29.379,80**	**16.578,19**	**77.892,48**

Stanje alata i inventara na kraju 2017. iznosilo je 77.892,48€. Alat i inventar se posebno vodi u skladištu - vrijednost 10.919,92€, a posebno u upotrebi - vrijednost 62.917,04€. Takođe se alat i inventar posebno vodi za poslovnu zgradu Mareza, u vrijednosti od 4.055,53€.

Popisom rezervnih djelova, alata i inventara_ utvrđena je ukupna vrijednost sredstava na zalihama u iznosu od 232.983,45€, predlog za otpis u vrijednosti 62.270,33€, višak od 13.667,33€ i manjak od 6.890,58€. Iz vrijednosti rezervnih djelova su isključeni auto djelovi u vrijednosti 874,29€, koji su popisani sa materijalom.

Nakon izvršenog popisa materijala, rezervnih djelova i alata i utvrđenog viška, manjka i rashoda, izvršene su korekcije stanja istih, knjiženjem na odgovarajućim kontima.
Umanjenjem vrijednosti zaliha, prikazanih u gornjim tabelama, za iznos ispravke vrijednosti istih, i dodavanjem vrijednosti primljenih avansa u iznosu od 38.984,72€ dobija se ukupna vrijednost za klasu 1 od 629.898,72€.

Pregled računa klase 1 Zalihe sa stanjem na 31.12.2017. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

Konto	Naziv konta	POČETNO STANJE		PROMET BEZ POČETNOG STANJA		SALDO 31.12.2017	
		Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
101	Materijal	444.902,97	0,00	1.116.222,84	995.391,75	565.734,06	0,00
102	Rezervni djelovi	106.425,89	0,00	167.100,38	179.831,42	93.694,85	0,00
103	Alat i inventar	65.090,87	0,00	29.379,80	16.578,19	77.892,48	0,00
109	Ispravka vrijednosti zaliha materijala	0,00	125.633,60	68.982,63	89.757,07	0,00	146.408,04
Za grupu: 10		**490.786,13**	**0,00**	**1.381.685,65**	**1.281.558,43**	**590.913,35**	**0,00**
150000	Dati avansi	84.599,53	0,00	-45.614,81	0,00	38.984,72	0,00
Za grupu: 15		**84.599,53**	**0,00**	**-45.614,81**	**0,00**	**38.984,72**	**0,00**
Za klasu: 1 ZALIHE (10 + 15)		**575.385,66**	**0,00**	**1.336.070,84**	**1.281.558,43**	**629.898,07**	**0,00**

Kratkoročna potraživanja, plasmani i gotovina

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja od kupaca (fizičkih i pravnih lica) u zemlji po osnovu vršenja usluga. Kratkoročna potraživanja od kupaca mjere se po vrijednosti iz originalne fakture.

Društvo je u Bilansu stanja i Bruto bilansu za 2017. godinu iskazalo potraživanja u iznosu od 8.253.080,70€ i ista se odnose na: kupce za vodu i kupce za usluge, kao i potraživanja od zaposlenih i od refundacija. Kratkoročna potraživanja po navedenim grupama, prikazana su u sljedećoj tabeli:

Konto	Naziv konta	POČETNO STANJE	PROMET BEZ POČETNOG STANJA		SALDO 31.12.2017
		Duguje	Duguje	Potražuje	Duguje
Za grupu: 202 Kupci u zemlji		8.146.901,52	8.595.498,18	9.021.964,80	7.720.434,90
Za grupu: 208 Kupci usluge		320.857,01	1.581.387,59	1.512.859,14	389.385,46
Za grupu: 221 Potrazivanja		2.461,01	2.323.507,51	2.323.767,97	2.200,55
Za grupu: 222 Potraživanja		138.979,67	170.158,52	168.078,40	141.059,79
Ukupno	**20+22**	**8.609.199,21**	**12.670.551,80**	**13.026.670,31**	**8.253.080,70**

Najveći iznos potraživanja odnosi se na potraživanja od kupaca, u iznosu od 8.109.820,36€, od čega potraživanja po osnovu računa za utrošenu vodu iznose 7.720.434,90€, a za usluge 389.385,46€.

Potraživanja od kupaca, grupa 20 - Struktura potraživanja od kupaca na 31.12.2017. godine, prikazana je u sljedećoj tabeli:

KONTO	OPIS	POČETNO STANJE		PROMET BEZ POČETNOG		SALDO 31.12.2017	
Konto	Opis	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
202001	KUPCI ZA VODU STAMBENI SEKTOR	3.218.465,17	0,00	2.090.831,18	2.529.356,03	2.779.940,32	0,00
202002	KUPCI ZA VODU PRIVATNA DOMACINSTVA	2.960.139,13	0,00	2.229.585,44	2.488.879,01	2.700.845,56	0,00
202003	OPSTINSKI ORGANI-VODA	203.255,42	0,00	178.018,85	164.117,63	217.156,64	0,00
202004	DRZAVNI ORGANI-VODA	202.878,67	0,00	567.452,57	680.651,52	89.679,72	0,00
202005	JAVNA PREDUZECA VODA	38.634,41	0,00	97.678,87	98.253,93	38.059,35	0,00
202006	SPORTSKA DRUSTVA-VODA	88.895,83	0,00	52.588,14	12.653,26	128.830,71	0,00
202007	USTANOVE	140.356,87	0,00	1.190.252,83	1.052.099,19	278.510,51	0,00
202009	GRADJEVINSKI PRIKLJUCCI-/VODA	89.216,34	0,00	112.705,58	76.441,85	125.480,07	0,00
202011	VECI POTROSACI-VODA	334.217,20	0,00	743.682,45	702.752,43	375.147,22	0,00
202012	KUPCI U ZEMLJI VODA-OSTALO	766.213,45	0,00	1.202.301,36	1.192.189,07	776.325,74	0,00
202013	VODOVOD DANILOVGRAD	295.709,86	0,00	129.335,11	149.620,04	275.424,93	0,00
202015	OSTALE UPLATE-FIZICKA LICA	0,00	47.026,53	0,00	-47.026,53	0,00	0,00
202016	HIDRANTI	3,36	0,00	1.081,92	1.055,52	29,76	0,00
202017	CISTERNE	73,72	0,00	-16,12	0,00	57,60	0,00
202018	SPORNE UPLATE ZA VODU I USLUGE	0,00	144.131,38	0,00	-79.078,15	0,00	65.053,23
Za grupu: 202 Kupci u zemlji		**8.146.901,52**	**0,00**	**8.595.498,18**	**9.021.964,80**	**7.720.434,90**	**0,00**
208100	KUPCI USLUGE-PRAVNA LICA	236.235,84	0,00	1.294.304,76	1.278.942,02	251.598,58	0,00
208200	KUPCI USLUGE- FIZIČKA LICA	84.621,17	0,00	287.082,83	233.917,12	137.786,88	0,00
Za grupu: 208 Kupci usluge		**320.857,01**	**0,00**	**1.581.387,59**	**1.512.859,14**	**389.385,46**	**0,00**
Ukupno	202 + 208	**8.467.758,53**	**0,00**	**10.176.885,77**	**10.534.823,94**	**8.109.820,36**	**0,00**

Najveći iznos potraživanja odnosi se na fizička lica i to: 2.779.940,32€ se odnosi na kupce u stambenim zgradama, a 2.700.845,56€ na kupce u privatnim domaćinstvima. Ukupan iznos potraživanja od fizičkih lica je 5.480.785,88€ (2.779.940,32€ + 2.700.845,56€ = 5.480.785,88€) ili 66,41% ukupnih potraživanja.

Državni i opštinski organi, sportska društva i ustanove imaju dug na 31.12.2017. godine od 752.236,93€. Za građevinske priključke dug iznosi 125.480,07€, veći potrošači (privredna društva i dr.) duguju 375.147,22€, a ostali kupci (samostalne i dr. radnje) 776.325,74€. "Vodovod i kanalizacija" Danilovgrad je na kraju 2017. godine dugovao 275.424,93€. Kupci za usluge su dugovali 389.385,46€.

Komisija za popis potraživanja i obaveza je na dan 31.12.2017. godine, utvrdila iznos potraživanja od 8.253.081,00€, što odgovara prikazanom iznosu u Bilansu stanja i Zaključnom listu. Takođe je utvrđen iznos otpisa potraživanja od 2.137.931,46€. Od toga se na pravna lica odnosi 177.465,66€ (167.566,16€ za vodu i 9.899,50€ za usluge) i 1.960.465,80€ na fizička lica (1.028.823,54€ za stambene zgrade, 917.778,75€ za privatna domaćinstva i 13.863,51€ za usluge).

Otpis potraživanja je izvršen u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama kojim je određeno da se potraživanja starija od tri godine za pravna i dvije godine za fizička lica otpisuju

i vode u vanbilansnoj evidenciji, i po osnovu zaključenih stečajnih postupaka za pojedina privredna društva.

Potraživanja od zaposlenih iznose 2.200,55€ i odnose se na: potraživanja od zaposlenih po osnovu kredita-iznos od 1.866,33€ i na potraživanja od inkasanata - iznos od 274,22€.

Potraživanja od refundacija iznose 141.059,79€ i odnose se na potraživanja od: Fonda za zdravstveno osiguranje CG, Centra za socijalni rad Podgorica i Zavoda za zapošljavanje CG.
Potraživanja od Fonda za zdravstveno osiguranje odnose se na potraživanja po osnovu refundacije isplaćene naknade zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad zaposlenih, u iznosu od 86.661,49€. Od Centra za socijalni rad, potraživanja po osnovu refundacije za isplaćene naknade po osnovu porodiljskog odsustva iznose 53.380,24€. Potraživanja od Zavoda za zapošljavanje CG iznose 1.018,06€.

GOTOVINA - Gotovina je u Bilansu stanja i Zaključnom listu Društva na dan 31.12.2017. godine prikazana u iznosu od 176.280,49€. Gotovina u iznosu 176.280,49€ se sastoji od: gotovine na tekućem računu u iznosu od 174.357,32€, gotovine u blagajni od 1.358,87€ i gotovine na deviznom računu od 564,30€.

Tekući (poslovni) račun241 Gotovina na tekućem računu kod poslovnih banaka prikazana je u tabeli:

RAČUN	NAZIV RAČUNA	POČETNO STANJE		STANJA		KUMULATIVNI PROMET		SALDO	
		Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
241000	PODGORICKA BANKA	462.303,58	0,00	7.447.466,35	7.863.359,68	7.909.769,93	7.863.359,68	**46.410,25**	0,00
241001	CKB	8.807,24	0,00	1.488.153,76	1.487.499,50	1.496.961,00	1.487.499,50	**9.461,50**	0,00
241002	PRVA BANKA CG	436.872,04	0,00	1.337.937,56	1.706.858,27	1.774.809,60	1.706.858,27	**67.951,33**	0,00
241003	ATLAS BANKA	14.455,51	0,00	101.925,32	114.125,00	116.380,83	114.125,00	**2.255,83**	0,00
241004	HIPOTEKARNA BANKA	46.557,05	0,00	1.074.810,27	1.088.141,57	1.121.367,32	1.088.141,57	**33.225,75**	0,00
241005	NLB MONT. BANKA	2.909,06	0,00	124.151,16	126.953,22	127.060,22	126.953,22	**107,00**	0,00
241006	KOMERCIJAL. BANKA BUDVA	2.258,23	0,00	106,43	80,00	2.364,66	80,00	**2.284,66**	0,00
241007	ERSTE BANKA	7.311,74	0,00	13.329,90	12.089,40	20.641,64	12.089,40	**8.552,24**	0,00
241008	LOVĆEN BANKA	0,00	0,00	9.827,70	8.113,16	9.827,70	8.113,16	**1.714,54**	0,00
241090	PRELAZNI RACUN	0,00	0,00	218.890,39	218.890,39	218.890,39	218.890,39	**0,00**	0,00
241091	PRELAZNI RACUN - PTT SPECIFIKACIJA	7.597,40	0,00	2.065.672,61	2.070.875,79	2.073.270,01	2.070.875,79	**2.394,22**	0,00
Za grupu: 241 Tekuci (poslovni) racuni		**989.071,85**	**0,00**	**13.882.271,45**	**14.696.985,98**	**14.871.343,30**	**14.696.985,98**	**174.357,32**	0,00

Komisija za popis novčanih sredstava (gotovine) i hartija od vrijednosti je u glavnoj blagajni utvrdila stanje od 1.358,87€, a na žiro računima banaka 171.963,10€, dok je na deviznim računima banaka bilo 564,30€. Ovo stanje se ne slaže sa iznosom prikazanim u Glavnoj knjizi i Bilansu stanja za 2.394,22€. Pomenuti iznos se odnosi na saldo prelaznog računa kod PTT CG, na 31.12.2017. godine, odnosno na uplate kupaca toga dana, po osnovu obaveza prema Društvu.

Blagajničko poslovanje

Društvo je donijelo interne procedure koje se odnose na blagajničko poslovanje (Interno uputstvo o blagajničkom poslovanju br 21819 od 06.11.2015. godine). Iz blagajne se vrše naknade za službena putovanja, određene materijalne troškove, kao i za sve ostale namjene za koje je neophodno obezbijediti gotovinu. Poslove blagajnika u Finansijskoj službi obavljaju Glavni blagajnik i Inkaso blagajnik. Glavni blagajnik podiže gotovinu i vrši isplatu iste, evidentira u Glavnoj blagajni svaku akontaciju. Inkaso balagajnik prima pazare od inkasanata i vrši predaju pazara u poslovnoj banci.

Takođe, Društvo je donijelo Interno uputstvo o načinu odobravanja službenih putovanja i obračuna troškova. Prilikom obračuna putnih naloga postupa se po Uredbi o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list. CG" br. 40/16) i navedenim Internim uputstvom.

Zaposleni u Društvu se na službeni put u inostranstvo upućuju na osnovu putnog naloga koji potpisuje Izvršni direktor društva. Odgovorno lice službe Finansija – blagajnik, vrši isplatu naknade troškova po

obračunu. Računovodstvo je dužno da na osnovu naloga za službena putovanja, podnosi direktoru preduzeća izvještaj o troškovima službenih putovanja u toku proteklog mjeseca.

Revizijom je utvrđeno:

- U blagajni Društva vodi se blagajnički dnevnik u kome se evidentiraju gotovinski tokovi novca na dnevnom nivou. Blagajnička dokumentacija se nalazi na jednom mjestu i sintetizovana je.
- Gotovina potrebna za funkcionisanje glavne blagajne podiže se isključivo sa računa br 550-1105-66 otvorenog kod Societe Generale banke Montenegro. Za podizanje gotovine zadužen je Glavni blagajnik, čiji je potpis evidentiran na svakoj uplatnici za podizanje gotovine. U toku godine izvršeno je podizanje gotovine sa navedenog računa u iznosu od 35,588.40€.
- Na osnovu Zakona o spriječavanju nelegalnog poslovanja Društvo je donijelo Odluko o visini blagajničkog maksimuma br. 9095 pod 17.04.2014. godine koji je određen u iznosu od 10,000.00€. Navedeni iznos nije prekoračen u toku 2017. godine.
- Isplate iz blagajne su vršene na osnovu vjerodostojne dokumentacije koja sadrži podatke o gotovinskoj isplati (namjenu i iznos koji treba isplatiti) i uz prethodnu pismenu saglasnost ovlašćenih osoba. Za isplate je zadužen Glavni blagajnik, koji je ujedno odgovoran i za bezbjednost novčanih sredstava. Obračun putnih naloga vrši Glavni blagajnik, a za kontrolu su zaduženi rukovodilac finansijske službe kao likvidator i izvršni direktor kao nalogodavac. Svi obračuni putnih naloga su ovjereni potpisima ovlašćenih lica.
- Iznos dnevnice za službena putovanja utvrđen je Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru i svaki obračun je izvršen u skladu sa sa priloženom dokumentacijom, provedenim vremenom na putu i propisima**.** Međutim, postoje slučajevi da se obračun putnih troškova vršio mnogo kasnije nego što je predviđeno Internim uputstvom, odnosno kasnije od 7 dana od povratka sa službenog puta.
- U Glavnoj blagajni se prilikom obračuna putnih troškova vršio formalni povraćaj akontacija za službena putovanja a ne samo utrošenih sredstava što je ishodovalo iskazivanje većeg prometa blagajne od stvarnog. Blagajna je kontrolisana u obimu 100% i utvrđeno je da je svaki povraćaj sredstava evidentiran, međutim, navedeni postupak doprinosi povećanju prometa blagajne.

Društvo treba da nakon utroška gotovog novca iz blagajne blagovremeno vrši pravdanje avansa i isplate iz blagajne evidentira u Glavnoj knjizi prema stvarnom utrošku sredstava.

Porez na dodatu vrijednost i Aktivna vremenska razgraničenja

Porez na dodatu vrijednost i aktivna vremenska razgraničenja iskazani su u Bilansu stanja u iznosu od 607.661,26€ i prikazani su u tabeli:

RAČUN	NAZIV RAČUNA	POČETNO STANJE		PROM. BEZ POČ.ST.		KUMULAT. PROMET		SALDO	
		Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje	Duguje	Potražuje
280000	Ostali unaprijed plaćeni troškovi-licence	0,00	0,00	2.626,67	0,00	2.626,67	0,00	2.626,67	0,00
Za grupu: 280 Ostali unaprijed plaćeni troškovi		**0,00**	**0,00**	**2.626,67**	**0,00**	**2.626,67**	**0,00**	**2.626,67**	**0,00**
282100	Razgraničeni troškovi po osnovu kamata KR2013/71.1-kratkoročni dio	152.796,92	0,00	130.853,30	152.796,92	283.650,22	152.796,92	130.853,30	0,00
282101	Razgraničeni troškovi po osnovu kamata KR2015/214.1EIB kratkoročni dio	17.962,16	0,00	15.352,55	17.962,16	33.314,71	17.962,16	15.352,55	0,00
282102	Razgraničeni troškovi po osnovu kamata KR2016/280IRF kratkoročni dio	31.899,05	0,00	27.195,07	31.899,05	59.094,12	31.899,05	27.195,07	0,00
282200	Razgraničeni troškovi po osnovu kamata KR20013/71.1 - dugoročni dio	413.273,79	0,00	0,00	130.853,30	413.273,79	130.853,30	282.420,49	0,00
282201	Razgraničeni troškovi po osnovu kamata KR2015/214.1EIB dugoročni dio	48.401,67	0,00	0,00	15.352,55	48.401,67	15.352,55	33.049,12	0,00
282202	Razgraničeni troškovi po osnovu kamata KR2016/280IRF dugoročni dio	85.329,38	0,00	0,00	27.195,07	85.329,38	27.195,07	58.134,31	0,00
Za grupu: 282		**749.662,97**	**0,00**	**173.400,92**	**376.059,05**	**923.063,89**	**376.059,05**	**547.004,84**	**0,00**
287000	PDV SA JANUARSKE PRIJAVE	20.912,87	0,00	35.214,94	-1.901,94	56.127,81	-1.901,94	58.029,75	0,00
Za grupu: 287 PDV SA JANUARSKE PRIJAVE		**20.912,87**	**0,00**	**35.214,94**	**-1.901,94**	**56.127,81**	**-1.901,94**	**58.029,75**	**0,00**
Za grupu: 28		**770.575,84**	**0,00**	**211.242,53**	**374.157,11**	**981.818,37**	**374.157,11**	**607.661,26**	**0,00**

Ostali unaprijed plaćeni troškovi licence u iznosu od 2.626,67€ odnose se na plaćanje firmi "Čikom", na ime prava za korišćenje licenci.

Razgraničeni troškovi po osnovu kamata na kredite, odnose se na kamate po kreditima i to: kratkoročni dio u iznosu od 173.400,72€ i dugoročni dio od 373.603,92€, odnosno ukupno 547.004,84€.

PDV sa januarske prijave iznosio je 58.029,75€.

2.3.2. PASIVA

Ukupna vrijednost pasive Bilansa stanja na 31.12.2017. godine iznosila je 44.525.453€ i iskazana je u sljedećoj tabeli:

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena - broj	Tekuća godina 2017.	Prethodna godina 2016.
	PASIVA	.101		**34.027.860**	**34.098.053**
	A. KAPITAL (102 do 109)				
30	I. OSNOVNI KAPITAL	102		28.727.992	28.727.992
31	II. NEUPLAĆENI UPISANI KAPITAL	103			
32	III. REZERVE	104		845.646	428.895
330,331 i 333	IV. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI	105			
332 i 334	V. NEGATIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI GUBICI	106			
34	VI. NERASPOREDJENA DOBIT	107		4.454.222	4.941.166
35	VII. GUBITAK	108			
237	VIII. OTKUPLJENE SOPSTVENE AKCIJE I OTKUPLJENI SOPSTVENI UDJELI	109			
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (111+112)	110		**3.353.602**	**4.098.711**
40 (dio)	I. DUGOROČNA REZERVISANJA	111			**0**
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (113+114)	112		**3.353.602**	**4.098.711**
414, 415	1. Dugoročni krediti	113		3.353.602	4.098.711
41 bez 414,415	2. Ostale dugoročne obaveze	114			0
498	**C. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE**	115			0
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (117+124)	116		**7.143.991**	**7.228.500**
	I. KRATKOROČNE OBAVEZE (118 do 123)	117		**7.143.991**	7.228.500
42, osim 427	1. Kratkoročne finansijske obaveze	118		571.708	542.451
427	2. Obaveze po osnovu sredstava namjenjenih prodaji i sredstava poslovanja koje je obustavljeno	119			
43 i 44	3. Obaveze iz poslovanja	120		793.657	633.844
45,46 i 49 osim 498	4. Ostale kratkoročne obaveze i PVR	121		5.663.319	5.988.424
47,48 osim 481	5.Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda	122		38.559	47.879
481	6. Obaveze po osnovu poreza na dobit	123		76.748	15.902
40 (dio)	II KRATKOROČNA REZERVISANJA	124			
	E. UKUPNA PASIVA (101+110+115+116)	125		**44.525.453**	**45.425.264**

U strukturi pasive vrijednost kapitala iznosi 34.027.860€ (76,42%), dok su obaveze iskazane u ukupnom iznosu od 10,497,593€ (23,58%) od čega su dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze iskazane u vrijednosti od 3.353.602€, a kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze u vrijednosti od 7.143.991€.

Kapital, Prema podacima iz Iskaza o finansijskoj poziciji i podacima iz glavne knjige, stanje kapitala Društva na dan bilansa 31.12.2017. godine, iznosi 34.027.859,21€. Kapital Društva predstavlja imovinu (44.525.453€) umanjenu za ukupne obaveze (10.497.593€). Ukupna vrijednost kapitala je u odnosu na 31.12.2016. godine manja za iznos od 70,193.00€ ili za 0,20%. Strukturu kapitala čine:

- Osnovni kapital u iznosu od 28.727.991,80€;
- Rezervi u iznosu od 845.645,77€ i
- Neraspoređene dobiti u iznosu od 4.454.221,64€

Osnovni kapital Vrijednost osnovnog kapitala prema stanju računa 301 Glavne knjige iznosi 28.727.991,80€ i čini ga prenesena knjigovodstvena vrijednost osnovnog kapitala JP „Vodovod i kanalizacija", Podgorica.

Skupština Glavnog grada na sjednici održanoj 11. jula 2013. godine, donijela je Odluku o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija" ("Službeni list CG - opštinski propisi",

br. 22/13 od 16.07.2013.). Shodno Odluci o osnivanju, imovinu Društva čine pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i druga imovinska prava preuzeta od Javnog preduzeća "Vodovod i kanalizacija" - Podgorica, čiju će procjenu izvršiti ovlašćeni nezavisni procjenjivač, u skladu sa zakonom. Članom 25 Odluke je određen rok za procjenu imovine od šest mjeseci od dana upisa Društva u Centralni registar privrednih subjekata. Uvidom u Centralni registar privrednih subjekata utvrđeno je da je Društvo upisano u Centralni registar privrednih subjekata 20.08.2013.godine. Shodno Statutu Društva osnovni kapital DOO „VIK" čine: novčani ulog osnivača u iznosu od 1€ i nenovčačni ulog koji čine pokretne i nepokretne stvari, novčana sredstva i druga imovinska prava preuzeta od JP „Vodovod i kanalizacija" Podgorica.

U postupku revizije izvršen je uvid u Izvještaj o procjeni tržišne vrijednosti osnovnih sredstava i kapitala preduzeća „Vodovod i kanalizacija" iz decembra 2013. Prema procjeni koja je izvršena sa presjekom na dan 09.12.2013. godine, vrijednost kapitala iznosi 68.339.719,00€. U skladu sa procjenom, Odbor direktora Društva, na sjednici održanoj 13.12.2013. godine, donio je Odluku br. 10097, o izmjeni čl. 11 Statuta, čije odredbe se odnose na vrijednost osnovnog kapitala Društva. Na istoj sjednici je donijet i Zaključak br. 10098, kojim se pokreće inicijativa kod Direkcije za imovinu Glavnog grada za donošenje odluke kojom bi se definisao vlasnički status imovine koju je koristilo Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija" Podgorica.

Prema Odluci o osnivanju i Statutu Društva, Osnivač je nadležan da daje saglasnost na promjenu naziva djelatnosti, sjedišta i osnovnog kapitala Društva. U obrazloženju Odluke koja se odnosi na izmjenu Statuta Društva u pogledu iznosa osnovnog kapitala je naznačeno da se predmetna Odluka prosljeđuje na dalju proceduru radi dobijanja saglasnosti od Skupštine Glavnog grada.

Društvo je aktom br. 10298 od 16.02.2013. godine, dostavilo Glavnom gradu Odluku o izmjeni Statuta Društva koju je Odbor direktora donio na sjednici održanoj 13.12.2013. godine, kao i Izvještaj o procjeni imovine. Takođe, 16.12.2013.godine od strane odgovornog lica Društva je Glavnom gradu proslijeđena Urgencija br. 10248, kojom se pokreće inicijativa kod nadležnih organa Glavnog grada za donošenjem odluke koja bi se odnosila na definisanje statusa i vrijednosti imovine sa kojom je raspolagalo i koju je koristilo Javno preduzeće „Vodovod i kanalizacija" Podgorica.

Uvidom u knjigovodstvenu evidenciju Društva utvrđeno je da knjigovodstvena vrijednost osnovnog kapitala iznosi 28.727.991,80€, što predstavlja prenesenu knjigovodstvenu vrijednost sa JP „Vodovod i kanalizacija", koja je prikazana na dan 31.12.2012.godine.

Vrijednost kapitala Društva u Centralnom registru privrednih subjekata iznosi 1€, što predstavlja novčani ulog osnivača.

Revizijom je utvrđeno:

U Društvu nije utvrđena i knjigovodstveno evidentirana realna vrijednost kapitala u skladu sa članom 66 i 67 Zakona o privrednim društvima i Odlukom o osnivanju, a na osnovu izvršene procjene vrijednosti osnovnih sredstava i kapitala Društva od 09.12.2013. godine. Skupština Glavnog grada, u svojstvu osnivača, još uvijek nije donijela odluku u pogledu statusa i vrijednosti imovine. Procjena po Izvještaju iz decembra 2013. godine, koja do sada nije sprovedena, usljed protoka vremena ne daje realan prikaz vrijednosti imovine i kapitala (iz razloga novih nabavki, ispravki vrijednosti, rashodovanja i sl).

Preporuka: Društvo treba da u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Odlukom o osnivanju, izvrši procjenu vrijednosti imovine i kapitala, i da nakon donošenja odgovarajuće odluke od strane Osnivača, utvrđenu vrijednost evidentira u knjigovodstvu društva, a podatake o vrijednosti kapitala dostavi Centralnom registru privrednih subjekata.

Rezerve - Rezerve društva na 31.12.2017. godine u iznosu od 845.645,77€ iskazane su na računu 322 koji se prema Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica, odnosi na statutarne i druge rezerve, a formiraju se u skladu sa opštim i drugim

aktima pravnog lica. Stanje rezervi na ovom računu na kraju 2016. godine je iznosilo 428.895,41€, što znači da su rezerve u 2017. godini uvećane za 416.750,36€ ili za 97,17%. Uvećanje rezervi je izvršeno na osnovu Odluke Skupštine Glavnog grada od 09.05.2017. godine. Odlukom je predviđena namjena povećanog iznosa rezervi (416.750.36€) u cilju obezbjeđenja investicija društva i to: za izgradnju fekalne kanalizacije na području Glavnog grada u iznosu od 236.750,34€, za izgradnju vodovodnog sistema na Kakarickoj gori u iznosu od 100.000,00€ i za izvođenje radova na izgradnji vodovodnog sistema Bratonožići u iznosu od 80.000,00€. Sredstva su rezervisana na teret neraspoređene dobiti iz prethodnog perioda.

Neraspoređena dobit na dan bilansa 31.12.2017.godine, iznosi 4.454.221,64€. Vrijednost na poziciji neraspoređene dobiti na dan 31.12.2016. godine iznosila je 4.941.166,23€, što znači da je na kraju 2017. godine neraspoređena dobit manja za 486.944,59€ ili za 9,85 % .
U postupku revizije je utvrđeno da su na poziciji neraspoređene dobiti tokom 2017. godine evidentne sljedeće promjene:

- Za iznos od 416.750,36€ su uvećane rezerve iz neraspoređene dobiti iz prethodnog perioda;
- Umanjenje neraspoređene dobiti iz prethodnog perioda za iznos od 51.317,10€ po Rješenju Poreske uprave br.03/7-3-301/2-16 od 25.10.2017.godine, zbog korekcije poreza na dobit;
- Umanjena je neraspoređene dobit na osnovu ispravke greški iz prethodnog perioda (MRS 8) za iznos od 67.670,02€;
- Uvećanje pozicije neraspoređene dobiti po osnovu ostvarenog finansijskog rezultata u 2017. godini za iznos od 48.792,89€.

Revizijom je utvrđen razlog umanjenja neraspoređene dobiti po osnovu ispravke greški iz prethodnog perioda za iznos od 67.670,02€. Shodno podacima iz knjigovodstva za naznačeni iznos od 67.670,02€ je umanjena neraspoređena dobit iz prethodnog perioda u korist računa 592010 –Ostali rashodi ranijih godina–korekcije. Analizom knjigovodstvene dokumentacije, utvrđeno je da su greške nastale u načinu rasknjižavanja uplata od kupaca po osnovu duga za vodu**.** Naime, potraživanja od kupaca koja su vremenski zastarjela, u knjigovodstvu društva su evidentirana u vanbilansnoj evidenciji (prenosom potraživanja sa računa 202 – kupci na račun vanbilansne evidencije - 810001). Prilikom uplata od strane kupaca po osnovu računa iz tekućeg perioda u knjigovodstvu Društva nije vršeno rasknjižavanje tekuće obaveze kupaca po osnovu tekućih računa, već su po tim uplatama umanjivane obaveze koje su zastarele i koje su vanbilansno evidentirane. Tokom 2017. godine, određeni broj kupaca je uložio prigovor na takav način umanjenja duga iz prethodnog perioda koji je već zastario. Postupajući po zahtjevima potrošača izvršeno je umanjenje potraživanja iz tekućeg perioda, a isti iznos je evidentiran na teret rashoda iz ranijeg perioda - korekcije (račun 592010) uz storniranje iznosa iz vanbilansne evidencije. Na kraju obračunskog perioda (31.12.2017. godine), ukupan iznos sa računa rashoda iz ranijeg perioda od 67.670,02€ je storniran uz istovremeno umanjenje dobitka iz ranijeg perioda u skladu sa MRS 8.

Društvo je u prethodnom periodu neraspoređenu dobit iskazalo u većem iznosu za 1.029.976,65€ a po osnovu: periodičnog priznavanja prihoda od donacija - iznos od 43.736,25€, neiskazivanja odloženih poreskih obaveza (račun 498) za prethodni period - iznos od 945.902,34€ i neobračunavanje poreza i doprinosa na druga lična primanja u 2017. godini - iznos od 40.338,06€.
Društvo je u postupku revizije, shodno MRS-8, izvršilo korekcije i umanjilo neraspoređenu dobit iz prethodnog perioda u navedenom iznosu, što će biti iskazano u finansijskim izvještajima za 2018. godinu.

Obaveze Ukupne obaveze Društva shodno podacima iz Bilansa stanja na dan 31.12.2017. godine iznose 10,497,594.08€ i manje su za 829,618.00€ u odnosu na obaveze sa 31.12.2016.godine ili za 7,32%. Strukturu obaveza čine dugoročne obaveze (3.353.602,17€) i kratkoročne obaveze (7.143.991,91€).

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze Ukupan iznos na ovoj poziciji u iznosu od 3.353.602,17€ čine dugoročne obaveze po osnovu dugoročnih kredita (račun 414 - dugoročni krediti u zemlji).

Revizijom je utvrđeno sljedeće:

- Ugovor broj: 0102-2214/1 od 12.06.2013. godine, zaključen između JP „Vodovod i kanalizacija" Podgorica i Investiciono-razvojnog fonda, na iznos od 3.500.000,00€, sa rokom otplate od 96 mjeseci (8 godina), uz grejs period od 2 godine. Upravni odbor JP „Vodovod i kanalizacija", donosi Odluku o kreditnom zaduženju br. 7612 od 25.03.2013.godine u iznosu od 3.500.000,00€ radi izgradnje sekundarne kanalizacione mreže i proširenja sistema vodosnabdijevanja. Skupština Glavnog grada, na sjednici održanoj 10.05.2013.godine, donosi Odluku o davanju saglasnosti na odluku o kreditnom zaduženju broj: 01-030/13-412. Prateći dio Odluke o kreditnom zaduženju koju je donio Upravni odbor Društva, je obrazloženje u kojem se ukazuje na razloge za donošenje odluke dok je ekonomska opravdanost finansiranja projekta prikazana u Investicionom planu za period 2013-2023. U vezi sa predmetnim ugovorom je potpisan Aneks br. 1 Ugovora o kreditu, čijim odredbama se, između ostalog, uspostavlja mehanizam kontrole od strane Fonda i predstavnika Evropskog revizorskog Suda. Preostale obaveze po osnovu Ugovora o kreditu br: 0102-2214/1 sa pripadajućim kamatama na dan 31.12.2017. godine iznose 2.155.848,26€ po osnovu glavnice i 282.420,49€, po osnovu kamate.
- Ugovor broj 05-13011-6304/1 od 21.12.2015. godine, zaključen između Investiciono-razvojnog fonda Crne Gore i Društva, na iznos od 1.200.000,00€ u cilju realizacije investicionog projekta „Vodovod i kanalizacija", po Investicionom planu za period 2015-2023. Odbor direktora je dana 28.08.2015. godine donio Odluku o kreditnom zaduženju Društva, za rekonstrukciju crpne stanice „Mareza 1". Skupština Glavnog grada je 06.11.2015 .godine donijela Odluku o davanju saglasnosti na kreditno zaduženje Društva, broj: 02-030/15-1446. Zaključen je i Aneks ugovora br.05-13011-4673/10 od 04.08.2016.godine, kojim se na osnovu saglasnosti Evropske investicione banke, odobrava kamatna stopa od 4,5 % na iznos kredita od 797.384,77€, dok na preostali iznos od 402.615,23€ kamatna stopa iznosi 5 %. Shodno naznačenom Aneksu su kreirana dva amortizaciona plana otplate na iznose: od 402.615,23€ i kamatnom stopom od 5% i na iznos od 797.384,77€ i kamatnom stopom od 4,5 %. Knjigovodstvena evidencija ovog zajma se vodi odvojeno, za svaki amortizacioni plan. Preostale obaveze po osnovu kredita sa pripadajućim kamatama na dan 31.12.2017. godine iznose:
    - 277.936,10€ po osnovu glavnice i 33.049,12€, po osnovu kamate na ime dijela dugoročnog kredita po Ugovoru broj: 05-13011-6304/1 od 21.12.2015.godine (sa kamatnom stopom od 5%);
    - 546.213,89€ po osnovu glavnice i 58.134,31€, po osnovu kamate na ime dijela dugoročnog kredita po Ugovoru broj: 05-13011-6304/1 od 21.12.2015.godine (sa kamatnom stopom od 4,5%);

Ukupna obaveza po osnovu dugoročnih kredita sa pripadajućim kamatama na dan 31.12.2017. godine iznosila je 3.353.602,17€. Naznačeni iznos obaveze je na dan 31.12.2016.godine, iznosio 4.098.710,92€, što znači da su obaveze po osnovu dugoročnih kredita na kraju 2017.godine manje za 745,108.75€, što predstavlja iznos plaćenih obaveza po osnovu glavnice i kamate čija naplata dospijeva tokom 2017. godine. Prema stanju obaveza po osnovu dugoročnih kredita, utvrđeno je da tokom 2017. godine nije bilo novih kreditnih zaduženja na dugoročnoj osnovi.

Revizijom je utvrđena namjena korišćenja sredstava po osnovu dugoročnih kredita. Shodno ugovoru, građevinskim situacijama, računima i analitičkim karticama dobavljača, utvrđeno je da su na izgradnji sekundarne kanalizacione mreže i proširenja sistema vodosnabdijevanja (Ugovor br. 0102-2214/1) bili angažovani sljedeći izvođači: Konzorcijum „IGP Fidija" Doo Podgorica; Konzorcijum „Gradnja promet" Doo Spuž, Konzorcijum „Toškovići" Doo i „Geosistem"DOO; Sigillum CO" Doo Podgorica; Konzorcijum „Artex" doo Podgorica; Konzorcijum „Erlang" Doo Nikšić; „IGP Fidija" Doo Podgorica; Konzorcijum

„Novi Volvox" doo Podgorica; „Indel Inžinjering" Doo Podgorica; Konzorcijum „Ing Invest" Doo Danilovgrad; „Rovokop" Doo Nikšić.

Shodno investicionom planu i Odlukama o kreditnom zaduženju br: 05-13011-6304/1 od 21.12.2015. godine i Aneksu br. 05-13011-4673/10 od 04.08.2016. godine, izvršeni su radovi koji se odnose na rekonstrukciju crpne stanice „Mareza 1". Prema ugovorima, građevinskim situacijama, računima dobavljača, analitičkim karticama i neposrednim uvidom revizorskog tima na crpnoj stanici „Mareza 1", utvrđeno je da su za naznačene investicione aktivnosti bili angažovani sljedeći izvođači: Konzorcijum „CMC Controlmatic Commerce" Doo Herceg Novi, „Deling" Doo Tuzla „Elektra" Doo Sarajevo i Doo „Sigilum" Podgorica.

Kratkoročna rezervisanja i kratkoročne obaveze Ukupan iznos na poziciji kratkoročnih obaveza na 31.12.2017. godine je 7.143.991,91€ i manji je za 84,508.09€ ili za 1,17% u odnosu na stanje kratkoročnih obaveza na 31.12.2016.godine. Strukturu kratkoročnih obaveza čine sljedeće obaveze:

- Kratkoročne finansijske obaveze u iznosu od 571.708,00€;
- Obaveze iz poslovanja u iznosu od 793.657,35€, čine ih:
    - Obaveze prema dobavljačima (račun 433) u iznosu od 699.242,61€ i
    - Avansi (račun 430) u iznosu od 94.414,74€;
- Ostale kratkoročne obaveze i PVR u iznosu od 5.663.319,55€ prema sledećoj strukturi:
    - Odloženi prihodi i primljene donacije (račun 495) 5.435.159,07€;
    - Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja (račun 460) u iznosu od 173.401,09€;
    - Obaveze po osnovu korišćenja i zaštite voda (račun 466) u iznosu od 54.479,24€;
    - Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada (grupa 45) u iznosu od 239,34€
    - Ostale obaveze (račun 469)-pogrešne uplate u iznosu od 40,81€;
- Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda u iznosu od 38.559,01€ čine sledeće obaveze:
    - Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost (račun 479) u iznosu od 34.836,53€;
    - Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine (račun 489) u iznosu od 3.722,48€;
- Obaveze za porez iz rezultata-porez na dobit (račun 481) u iznosu od 76.748,00€

Kratkoročne finansijske obaveze (račun 424) u iznosu od 571.708,00€, se odnose na dio dugoročnih kredita koji dospijevaju do jedne godine. Na dan bilansa (31.12.2017. godine) na račun 424 (dio dugoročnih kredita koji dospijevaju do jedne godine), prenose se obaveze za otplate dugoročnog kredita (glavnice) koje dospijevaju u roku od godine dana od dana bilansiranja, dok se za taj iznos umanjuje saldo dugoročnih obaveza. Iznos kratkoročnih finansijskih obaveza od 571.708,00€, odgovara podacima iz amortizacionog plana kredita koji se odnose na obaveze po osnovu glavnice za 2018. godinu.

Obaveze iz poslovanja u iznosu od 793.657,35€, odnose se na obaveze prema dobavljačima i avanse:

- Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 699,242.61€, se odnose na obaveze koje su nastale po osnovu nabavke roba, usluga i osnovnih sredstava.

U postupku revizije izvršen je uvid u analitičku evidenciju dobavljača iz glavne knjige i utvrđeno je slaganje u pogledu iznosa obaveza, sa podacima iz zaključnog lista i bilansa stanja. Prema specifikaciji salda na dan 31.12.2017. godine, izdvojeni su sljedeći dobavljači sa većim potražnim saldom, kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Dobavljač	Sjedište	Duguje	Potražuje	Saldo
1	Deponija Doo	Podgorica	4,812.56	7,973.16	-3,160.60
2	Elkon Inžinjering Doo	Podgorica	47,182.31	50,504.39	-3,322.08
3	Crnogorski telekom	Podgorica	42,072.57	45,663.35	-3,590.78
4	Vujačić Company Doo	Podgorica	15,312.98	19,309.84	-3,996.86
5	Tekom-Promet	Podgorica	24,741.04	29,137.42	-4,396.38
6	Institut za javno zdravlje	Podgorica	30,542.80	35,352.40	-4,809.60
7	Indel Inžinjering Doo	Podgorica	4,093.60	9,068.99	-4,975.39
8	Elektrodistribucija FC	Podgorica	92,925.78	98,276.72	-5,350.94
9	Analysis Doo	Beograd	9,404.23	14,810.23	-5,406.00
10	Ravel Doo	Podgorica	41,832.43	47,741.01	-5,908.58
11	Cijevna Commerce Doo	Podgorica	13,687.15	20,627.33	-6,940.18
12	Mirabou Doo	Podgorica	27,335.85	34,725.04	-7,389.19
13	Kastex Doo	Podgorica	79,520.61	87,376.91	-7,856.30
14	Zelenilo Doo	Podgorica	0.00	8,026.53	-8,026.53
15	Spona Doo	Podgorica	8,796.89	17,551.17	-8,754.28
16	Meso-promet Doo		20,584.52	32,497.94	-11,913.42
17	Lukoil company Doo	Podgorica	182,869.80	197,829.60	-14,959.80
18	Pošta Crne Gore	Podgorica	107,753.97	150,052.84	-42,298.87
19	Sigilum Doo	Podgorica	859,740.39	947,170.57	-87,430.18
20	Elektro privreda CG	Nikšić	1,219,806.24	1,321,267.14	-101,460.90
21	Voli trade Doo	Podgorica	91,167.23	205,412.82	-114,245.59
22	Elektrodistribucija FC snadbijevanje-crpna stanica Barutana	Podgorica	72,704.26	229,592.40	-156,888.14

Uvidom u Glavnu knjigu – analitike dobavljača, kod nekih dobavljača zapaženo je storniranje stavki iz analitičih kartica. Izvršena je provjera pojedinih storno iznosa, vršenjem uvida u prateću dokumentaciju koja se odnosi na dato knjiženje pri čemu je utvrđeno da je storniranje iznosa vršeno: po osnovu ugovorenog rabata a na osnovu knjižnih odobrenja, nakon sravnjenja međusobnih potraživanja i obaveza sa poslovnim partnerima prema izvodima otvorenih stavki, po osnovu reprograma duga, kao i po osnovu korekcije računa.

U skladu sa čl. 2 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica, pravno lice je dužno da poslovne knjige usaglasi sa izvršenim popisom imovine i obaveza i zaključi na dan 31. decembra poslovne godine, i da izvrši godišnji popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31. decembar godine za koju vrši popis. U skladu sa naznačenim Pravilnikom, popisu prethodi usaglašavanje potraživanja i obaveza između dužnika i povjerilaca.

Provjerom usaglašavanja stanja obaveza sa dobavljačima, za period 01.01.2017. godine do 31.12.2017. godine, utvrđeni su nedostatci koje se odnose na način i blagovremenost sravnjavanja međusobnih obaveza i potraživanja sa pojedinim dobavljačima (Pr:„Cijevna commerce" doo, „Meso-promet" doo „Zelenilo" doo Podgorica, AD „Crnogorski telekom", AD „13 jul Plantaže", AD „Elektrodistribucija" Podgorica).

Društvo treba da prije vršenja godišnjeg popisa blagovremeno izvrši usaglašavanje potraživanja i obaveza sa dužnicima i povjeriocima u skladu sa čl. 2 Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica

Obaveze po osnovu avansa iznose 94.414,74€. Naznačeni iznos predstavlja potražni saldo na računima kupaca na kraju godine, koji se evidentira na račun avansa (konto 430), da bi se prilikom otvaranja stanja početkom naredne poslovne godine, sa ovog računa stanje prenijelo ponovo na analitičke račune kupaca, čime se omogućava uvid u stanje međusobnih potraživanja i obaveza sa kupcima.

Ostale kratkoročne obaveze i Pasivna vremenska razgraničenja (PVR) Ostale kratkoročne obaveze i PVR, na dan 31.12.2017. godine iznosile su 5.663.319,55€, a sastoje se od sljedećih obaveza:

- Odloženi prihodi i primljene donacije (račun 495) u iznosu od 5.435.159,07€,
- Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja u iznosu od 173.401,09€
- Obaveze po osnovu korišćenja i zaštite voda u iznosu od 54.479,24€,
- Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada u iznosu 239,34€,

- Ostale obaveze iskazane u iznosu 40,81€.

Odloženi prihodi i primljene donacije (račun 495) na dan bilansa iznose 5.435.159,07€. Uvidom u račune grupe 49 - Pasivna vremenska razgraničenja je utvrđeno da se naznačeni iznos u potpunosti odnosi na račun 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije. Radi se o donacijama koje je Društvo dobilo kao krajnji korisnik od Glavnog grada i inostranih donatora u cilju nabavke sredstava za vodovodnu i kanalizacionu infrastrukturu. U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardom 20, davanja se priznaju kao dobitak ili gubitak u periodima u kojima subjekat kao rashod priznaje povezane troškove. U tom smislu davanja povezana sa imovinom koja se amortizuje, obično se priznaju u dobiti ili gubitku u periodima i u omjerima u kojima se se priznaje trošak amortizacije.
Revizijom je obuhvaćena analiza odloženih prihoda sa aspekta nastanka i načina knjiženja, kao i priznavanja prihoda u skladu sa opisanim kriterijuma iz MRS 20. Prema podacima iz knjigovodstva subjekta, stanje salda na računu 495 - odloženi prihodi na 31.12.2017. godine je odraz kumulativnih promjena iz izvještajnih perioda 2011. - 2017. godine kako je to prikazano u sljedećoj tabeli:

Opis/god.	2011	2012	2013	2014	20015	2016	2017
Početno stanje	594,866.32	2,896,435.20	2,977,429.25	5,553,182.25	6,383,508.76	6,076,723.05	5,756,792.32
Uvećanje	2,352,528.00	239,746.41	2,782,743.00	1,093,375.94	0.00	0.00	0.00
Ukupno	2,947,394.32	3,136,181.61	5,760,172.25	6,646,558.19	6,383,508.76	6,076,723.05	5,756,792.32
Umanjenje	50,959.12	158,752.36	206,990.00	263,049.43	306,785.71	319,930.73	321,633.25
Krajnje stanje	2,896,435.20	2,977,429.25	5,553,182.25	6,383,508.76	6,076,723.05	5,756,792.32	5,435,159.07

- U 2011. godini početno stanje na računu 495 - odloženi prihodi iznosi 594.866,32€ i odnosi se na preneseno stanje iz 2008 i 2009. godine i uvećanje odloženih prihoda u 2010. godini u iznosu od 14.988,00€. Tokom 2011. godine, potražni saldo na računu odloženih prihoda se uvećava za iznos od 2.152.528,00 koji se odnosi na Ugovor o donaciji između Japanske agencije za međunarodnu saradnju i Vlade CG, br: 0961880/10. Ugovor je namijenjen implementaciji Projekta urgentne rehabilitacije sistema vodosnabdijevanja Glavnog grada. Osim naznačenog, saldo je uvećan za iznos od 200.000,00€ koji je prenesen sa računa 612024 - Ostalih prihoda SO Opština. Na kraju godine je sa računa odloženih prihoda prenesen iznos od 50.959,12€ na račun prihoda (podračun 612150). Ovaj iznos odgovara visini iznosa amortizacije sredstava, koja su prema evidenciji nabavljena iz donacija.
- U 2012. godini početno stanje na računu 495 - odloženi prihodi iznosi 2.896.435,20€. Tokom godine saldo ovog računa se uvećava za iznos od 239,746.41 po osnovu donacije po ugovoru br. SAMRS/2011/05/12 od 29.07.2011. godine, sa Slovačkim ODA-Udruženje za ekonomski prosperitet u cilju realizacije projekta „Distribucija pijaće vode sa novih izvorišta" u vrijednosti od 174.003,39€, dok preostali iznos predstavljaju donacije Opštine koje su usmjerene na rješavanja vodosnabdijevanja i fekalne kanalizacije na području Opštine. Na kraju godine sa ovog računa je na račun prihoda 612 –Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu prenesena vrijednost od 158,752.36€, što odgovara visini amortizacije opreme koja je prema evidenciji u Društvu, nabavljena iz sredstava donacije. Stanje na računu odloženi prihodi na kraju godine iznosi 2.977.429,25€.
- Tokom 2013. godine, saldo na računu odloženih prihoda se uvećava za iznos od 2.782.743.00€ i odnosi se na donacije Opštine Podgorica koje su ostvarene putem cesija sa Opštinom i izvođačima radova u vezi sa izgradnjom i rekonstrukcijom vodovodne infrastrukture. Po osnovu amortizacije sredstava koja su finansirana iz donacija na kraju poslovne godine je sa računa odloženi prihodi prenesen iznos na redovne prihode od 206.990,00€. Saldo na kraju perioda na računu odloženi prihodi iznosi 5.553.182,25€;
- Tokom 2014. godine saldo na računu odloženih prihoda je uvećan za iznos od 1.093.375,24€. Uvećanje se odnosi na prenos naznačenog iznosa sa računa 612024-ostali prihodi SO Opština na račun odloženih prihoda. Prihodi su nastali po osnovu donacija Opštine kroz finansiranje radova na izgradnji vodovodne i kanalizacione infrastrukture. Na kraju obračunskog perioda je sa računa odloženih prihoda 4950000 prenesen iznos od 263.0489,43€ na račun prihoda (659010-ostali

poslovni prihodi), što odgovara obračunu amortizacije na sredstva koja su prema podacima iz knjigovodstva nabavljena posredstvom donacije. Saldo na računu odloženih prihoda sa 31.12.2014. godine iznosi 6.383.508,76€.

- Tokom 2015. godine nije bilo povećanja salda odloženih prihoda. Na kraju izvještajnog perioda sa računa odloženih prihoda izvršen je prenos iznosa 306.785,71€ na račun prihoda (konto 659010- ostali poslovni prihodi). Naznačeni iznos odgovara obračunatoj amortizaciji sredstava a saldo na računu odloženih prihoda na kraju godine iznosi 6.076.723,05€.
- Tokom 2016. godine, nije bilo povećanja salda odloženih prihoda, dok je sa ovog računa, na račun prihoda (konto 659), prenesen iznos od 319.930,73€, koji odgovara iznosu obračunate amortizacije a saldo na računu odloženih prihoda na kraju godine iznosi 5.756.792,32€;
- Tokom 2017. godine, nije bilo uvećanja salda odloženih prihoda, a na kraju izvještajnog perioda je sa ovog računa prenesen iznos od 321.633,25€ na račun prihoda (konto 659010), što odgovara iznosu obračunate amortizacije na sredstvima čija je nabavka, prema evidenciji knjigovodstva, finansirana iz donacija. Saldo računa odloženi prihodi na kraju 2017. godine iznosi 5.435.159,07€.

Uvidom u obračun amortizacije sredstava čija je nabavka izvršena iz donacija, utvrđeno je da su razvrstana po amortizacionim stopama u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Obračunati iznos amortizacije od 321.633,26€ odgovara iznosu koji je nalogom za knjiženje 9/30 od 31.12.2017. godine, prenesen sa računa 495000 – odloženi prihodi na račun prihoda (konto 659010).

Revizijom tačnosti prikazivanja obaveza po osnovu odloženih prihoda, kao i periodičnog priznavanja prihoda u skladu sa MRS 20 **utvrđeno je sljedeće:**

Revizijom je utvrđeno netačno priznavanje prihoda od donacija jer je u jednom dijelu zasnovano na podacima o obračunatoj amortizaciji sredstava čija nabavka nije finansirana iz donacija. Takođe, sa druge strane, dijelom nije priznavan prihod po osnovu donacija za iznos godišnje amortizacije određenih osnovnih sredstava čija je nabavka izvršena iz donacije.

Nabavna vrijednost sredstava čija nabavka nije izvršena iz sredstava donacija, a za čiji iznos godišnje amortizacije je priznavan prihod od donacija iznosi 614.792,65€. U toku 2017. godine po osnovu amortizacije sredstava naznačene vrijednosti je izvršeno priznavanje prihoda u iznosu od 17.696,79€, dok priznavanje prihoda u prethodnom periodu (do 01.01.2017. godine), na osnovu amortizacije sredstava koja nijesu finansirana iz donacije iznosi 46.647,86€. Ukupni nerealno uvećani prihodi iznose 64.344,65€.

Nabavna vrijednost sredstava koja potiču iz donacije, a za čiji iznos amortizacije nije priznat prihod po osnovu donacija iznosi 99.983,28€. U toku 2017.godine po osnovu amortizacije sredstava naznačene vrijednosti, nije izvršeno priznavanje prihoda u iznosu od 4.495,14€, dok za prethodni period (do 01.01.2017.godine) nije izvršeno priznavanje prihoda po tom osnovu u iznosu od 16.016,11€, što ukupno iznosi 20.511,25€.

Uzimajući u obzir opisane pozitivne i negativne efekte na priznavanje odloženih prihoda, više iskazani prihodi po osnovu periodičnog priznavanja donacija, za 2017. godinu iznose 13.201,65€, dok za prethodni period više iskazani prihodi iznose 30.631,75€, što čini ukupan iznos neispravno obračunatih prihoda tokom perioda 2012 - 2017.godine od 43.833,40€. Za naznačeni iznos je nerealno uvećana pozicija neraspoređene dobiti u pasivi bilansa stanja društva.

U postupku revizije, Društvo je u skladu sa MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, izvršilo korekcije koje se odnose na više iskazane prihode po osnovu periodičnog priznavanja donacija.

Takođe, Društvo je prilikom priznavanja prihoda od donacija, iste evidentiralo na računu 659 – Ostali poslovni prihodi, umjesto na računu 641 - Prihodi po osnovu uslovljenih donacija što nije u skladu sa

Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja su iskazane na računu 460 u iznosu od 173.401,09€. Ove obaveze se odnose na dio kamata po osnovu dugoročnih kredita koje dospijevaju u roku do godine dana od datuma bilansa. Obračun obaveza po osnovu kamata na dugoročne kredite, koje dospijevaju kratkoročno, je izvršen u skladu sa amortizacionim planom za otplatu kredita.

Obaveze za kamate iz dugoročnih kredita, a koje dospijevaju kratkoročno, po kreditima iznose: 130.853,30€ po osnovu kredita po Ugovoru broj: 0102-2214/1 od 12.06.2013. godine; 15.352,72€ po osnovu kredita po Ugovoru broj 05-13011-6304/1 od 21.12.2015. godine (dio koji se odnosi na kamatu 5%); 27.195,07€ po osnovu kredita po Ugovoru broj 05-13011-6304/1 od 21.12.2015. godine (dio koji se odnosi na kamatu 4,5%), što daje ukupan iznos od 173.401,09€.

Obaveze po osnovu korišćenja i zaštite voda u iznosu od 54.479,24€ nastale su po osnovu Rješenja Uprave za vode u skladu sa Zakonom o finansiranju upravljanja vodama i Odlukom o visini i načinu obračunavanja vodenih naknada i kriterijumima i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti. Na osnovu konačnog Rješenja o naknadi za zaštitu voda od zagađivanja stvorena obaveza, kao razlika između plaćenih obaveza po privremenom rješenju i stvorene obaveze po konačnom rješenju, uzimajući u obzir i saldo na početku perioda iznosi 41.818,45€. Obaveza po osnovu Rješenja o naknadi za korišćenje voda sa 31.12.2017. godine, iznosi 12.660,79€. Ukupan iznos obaveze sa 31.12.2017.godine iznosi 54.479,24€, što se slaže sa obavezom iskazanom na računu obaveza po osnovu korišćenja i zaštite voda (račun 466).

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada (grupa 45) u iznosu 239,34€, a radi se o obavezama iz ranijeg perioda koje su prenijete u 2017. godinu.

Ostale obaveze iskazane na računu 469 - pogrešne uplate iznose 40,81€, a odnose se na obaveze po osnovu pogrešno uplaćenih sredstava na žiro račun Društva.

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost i ostalih javnih prihoda na dan 31.12.2017. godine iznose 38.559,01€ i odnose se na:

- Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost u iznosu od 34.836,53€,
- Obaveze za porez na stipendije u iznosu od 3.722,48€.

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost shodno knjigovodstvenoj evidenciji Društva na 31.12.2017. godine iznose 34.836,53€, a nastale su kao razlika između iznosa obračunatih po mjesečnim PDV prijavama za 2017. godinu i plaćenih obaveza u toj godini, uključujući i početno stanje na računu obaveza po osnovu PDV-a.

Revizijom je utvrđeno da je početno stanje na kontu 479010 – Obaveze za porez na dodatu vrijednost, na dan 01.01.2017. godine iskazano u iznosu od 44.156,81€, dok je obaveza po osnovu PDV prijave za decembar 2016. godine iznosila 64.506,90€. Uvidom u analitičku karticu Poreske uprave, koja se odnosi na račun 315111-Obveznici poreza na dodatu vrijednost, utvrđeno je da Društvo nije imalo neizmirenih obaveza koje su dospjele na 01.01.2017. godine, osim obaveze po osnovu PDV prijave za decembar 2016. godine u iznosu od 64.506,90€, koja dospijeva 15.01.2017. godine. Utvrđeno je da je početno stanje obaveza po osnovu poreza na dodatu vrijednost u poslovnim knjigama Društva netačno iskazano za iznos od 20.350,09€ (umjesto 64.506,90€ prikazano je 44.156,81€). Navedeno je uticalo na netačno iskazivanje obaveze po osnovu poreza na dodatu vrijednost na 31.12.2017. godine, tako da je navedena obaveza iskazana u iznosu od 34.836,53€, umjesto u iznosu od 55.186,62€, koliko iznosi u PDV prijavi za decembar 2017. godine.

U skladu sa čl. 36 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, poreska obaveza za poreski period dospijeva za plaćanje 15. dana u mjesecu po isteku poreskog perioda, tako da poreski obveznik za preostalu

obavezu po osnovu poreza na dodatu vrijednost nije u kašnjenju u pogledu izmirenja obaveze, jer je rok za plaćanje po osnovu podnešene PDV prijave za decembar, bio do 15.01.2018. godine.

Izvršen je uvid u Zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru br. 03/7-3-301/1-16 od 24.03.2017. godine, od strane Poreske uprave kojim je konstatovano da u periodu koji je obuhvaćen kontrolom (01.11.2014. godine - 31.12.2016. godine), nijesu utvrđene nepravilnosti.

Na podračunu 489000-Porez na stipendije, evidentirana je obaveza u iznosu od 3.722,48€. Prema knjigovodstvenoj evidenciji Društva, obaveza je nastala 06.05.2014. godine po osnovu Zapisnika o izvršenom inspekcijskom nadzoru broj: 03/8-3-517/1-14 od 30.04.2014. godine. Obaveza po ovom osnovu nije plaćena do 31.12.2017. godine.

Obaveze po osnovu Poreza na dobit pravnih lica Obaveza Društva po osnovu poreza na dobit pravnih lica sa 31.12.2017. godine iznosi 76.748,00€, što predstavlja obavezu koja je utvrđena u Prijavi poreza na dobit Društva za period 01.01.2017 - 31.12.2017. godine. Podaci o poreskoj obavezi po ovom osnovu se slažu sa iskazanom obavezom po osnovu poreza na dobit u Bilansu stanja. Uvidom u analitičku karticu konta 481000 - obaveze za porez iz rezultata za 2017. godinu utvrđene su sljedeće promjene:

- Početno stanje iznosi 15.902,00€ i predstavlja obavezu po osnovu poreza na dobit iz prethodne godine. Plaćanje po ovoj obavezi je izvršeno 30.03.2017. godine u iznosu 14.947,88€, dok je za preostali iznos obaveze od 954,12€ izvršeno umanjenje poreske obaveze na osnovu člana 32a Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

- Obaveza po osnovu poreza na dobit u 2017. godini uvećana je za iznos od 51.317,00€ po Rješenju Poreske uprave broj: 03/7-3-301/2-16 od 25.10.2017. godine, nakon inspekcijskog nadzora kojim je utvrđena nepravilnost jer su u Društvu prilikom obračuna poreza na dobit za period 2014 -2016. godine priznati rashodi koji se odnose na uplate samostalnom sindikatu i isplate pomoći, a koji se ne priznaju kao rashodi prilikom obračuna poreske obaveze. Naznačeni iznos obaveze po Rješenju Poreske uprave Društvo je uplatilo 27.12.2017. godine.

- Obaveza po osnovu poreza na dobit pravnih lica, koja je utvrđena Prijavom poreza na dobit pravnih lica za 2017. godinu iznosi 76.748,00€ i u Glavnoj knjizi Društva je evidentirana na 31.12.2017. godine.

2.4. Bilans uspjeha na dan 31.12.2017. godine

U Bilansu uspjeha Društva prikazan je pregled ostvarenih prihoda i rashoda za period 01.01. – 31.12.2017. godine, kao i ostvareni rezultat, kako slijedi:

DOO "Vodovod i kanalizacija" Podgorica						
	ISKAZ O UKUPNOM REZULTATU /BILANS USPJEHA/					
	u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine					
Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napome-na broj	Tekuća godina	Prethodna godina	
				2017	2016	2015
1	2	3	4		5	6
	I. POSLOVNI PRIHODI (202 do 206)	**201**		**13,461,150**	**13,483,762**	**11,283,559**
60 i 61	1. Prihodi od prodaje	202		12,959,476	13,011,946	10,865,947
62	2. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	203				
630	3. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	204				
631	4. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	205				
64 i 65	5. Ostali poslovni prihodi	206		501,674	471,816	417,612
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	**207**		**11,342,365**	**11,099,961**	**10,431,917**
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	208				
51	2. Troškovi materijala	209		2,470,045	2,585,894	2,363,119
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210		6,109,882	5,875,958	5,448,397
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		1,206,997	1,141,289	1,071,072
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		1,555,441	1,496,820	1,549,329
	A. POSLOVNI REZULTAT (201-207)	**213**		**2,118,785**	**2,383,801**	**851,642**
66	I. FINANSIJSKI PRIHODI	214		2,207	7,416	3,742
56	II. FINANSIJSKI RASHODI	215		207,568	223,246	195,295
	B. FINANSIJSKI REZULTAT (214–215)	**216**		**-205,361**	**-215,830**	**-191,553**
67, 68, 691 i 692	I. OSTALI PRIHODI	217		683,387	703,900	833,469
57, 58, 591 i 592	II. OSTALI RASHODI	218		2,471,270	2,439,219	1,064,663
	C. REZULTAT IZ OSTALIH AKTIVNOSTI (217-218)	**219**		**-1,787,883**	**-1,735,319**	**-231,194**
	D. REZULTAT IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (213+216+219)	220		**125,541**	**432,652**	**428,895**
690 – 590	**E. NETO REZULTAT POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO**	221				
	F. REZULTAT PRIJE OPOREZIVANJA (220+221)	222		**125,541**	**432,652**	**428,895**
	G. DRUGE STAVKE REZULTATA /POVEZANE SA KAPITALOM/ (224 do 228)	223				
	1. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	224				
	2. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	225				
	3. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu učešća u kapitalu pridruženih društava	226				
	4. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka (ili gubitaka) u vezi sa definisanim planovima penzionih naknada	227				
	5. Promjene revalorizacionih rezervi po osnovu hedžinga tokova gotovine	228				
	H. PORESKI RASHOD PERIODA (230+231)	229		76,748	15,902	
721	1. Tekući porez na dobit	230		76,748	15,902	
722	2. Odloženi poreski rashodi ili prihodi perioda	231				
	I. NETO REZULTAT (222+223-229)	232		**48,793**	**416,750**	**428,895**
	J. ZARADA PO AKCIJI					
	1. Osnovna zarada po akciji	233				
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	234				

Društvo je u 2017. godini, ostvarilo prihode u iznosu od 14.146.743,99€ i rashode u iznosu 14.021.203,00 tako da je ostvaren pozitivan finansijski rezultat prije oporezivanja u iznosu 125.541,00€.

Ostvareni prihodi Društva u 2017. godini u iznosu od 14.146.743,99€, odnose se na:

- poslovne prihode u iznosu od 13.461.149,18€,
- prihode od finansiranja u iznosu od 2.207,51€ i
- ostale prihode u iznosu od 683.387,30€.

2.4.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi su ostvareni u iznosu od 13.461.149,18€ i čine 95,15% ukupno ostvarenih prihoda u 2017. godini. Najveći dio od ovih prihoda ostvaren je od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda u iznosu od 10.175.775,86€ i prihoda po osnovu radova i usluga koji su ostvareni u iznosu od 2.783.699,77. Ostali poslovni prihodi ostvareni su u iznosu od 501.673,55€.

Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu - grupa računa 602 Društvo je na računima grupe 602 – Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu evidentiralo prihode u ukupnom iznosu od 10.175.775,86€. Najznačajniji prihodi su ostvareni po osnovu: prodaje vode – 7.863.845,06€, odvođenja otpadnih voda po kategorijama potrošača - 2.144.936,38€, naplate naknade za zaštitu voda od zagađenja – 45.109,34€, prodaje vode Opštini Danilovgrad – 120.873,92€ i ostalo - 1.011,16€.

Prihodi od prodaje vode Društvo je ostvarilo prihode po osnovu *izdatih računa za utrošenu vodu* po kategorijama potrošača u iznosu od 7.863.845,06€, a odnose se na : pravna lica – 2.160.339,49€, fizička lica (stambene zgrade) – 1.999.013,05€, fizička lica (kuće) – 2.797.093,40€, ustanove – 763.125,73€, građevinske priključke – 103.937,66€, zelenilo i sportski objekti – 40.335,73€.

Društvo vrši snabdijevanje pitkom vodom stanovništva – potrošača na teritoriji Glavnog grada Podgorice, Golubovaca, Tuzi i jednim dijelom stanovništva u Opštini Danilovgrad. Snabdijevanje vodom se vrši kroz tri vodovodna sistema i to: Vodovodni sistem Podgorica[32], Vodovodni sistem Tuzi[33], Vodovodni sistem Dinoša[34].

Rad pumpnih stanica prati se preko SKADA sistema koji je instaliran u Upravnoj zgradi preduzeća i preko koga se može vršiti samo monitoring sistema, kao i na vodoizvorištu Mareza, gdje se kroz SKADA sistem vrši automatsko podešavanje protoka vode sa pojedinih pumpnih stanica. Kroz SKADA sistem prati se u realnom vremenu količina isporučene vode u m^3.

U 2017. godine kroz navedene pumpne stanice potisnuto je 36.128.958m^3 vode, dok su količine fakturisane vode iznosile 18.591.492m^3. Na osnovu navedenog utvrđeno je da su gubici iznosili 17.537.466m^3, odnosno 48,54%.

Količine isporučene vode se utvrđuju mjesečnim očitavanjem na vodomjeru, a obračun i naplata izvršenih usluga propisani su Odlukom o javnom vodosnabdijevanju na teritoriji Glavnog grada. Isporučenu količinu vode, shodno navedenoj Odluci, utvrđuje ovlašćeno lice Društva na osnovu razlike stanja na brojilu vodomjera na kraju i početku vremenskog perioda za očitavanje.

U postupku revizije utvrđeno da se unos i obrada podataka o utrošenim količinama vode, kao i fakturisanje iste vrši elektronski i to kroz Biling sistem, koji je međusobno povezan sa ERP sistemom (računovodstvenim informacionim sistem). Računi za utrošenu vodu se formiraju na osnovu očitane

[32] preko 5 pumpnih stanica i to: PS Mareza 1, PS Mareza 2, PS Zagorič, PS Ćemovsko polje i PS Dinoša;
[33] preko 3 pumpne stanice i to: PS Tuzi, PS Milješ i PS Vuksanlekići;
[34] preko PS Dinoša.

potrošnje i izdaju se za određeni obračunski period. Očitavanje brojila vrši se na dva načina i to: ručno (klasično) i daljinsko očitavanje[35], a podaci se unose kroz biling sistem.
Nakon izvršenog potvrđivanja nesporne potrošnje vode, vrši se obračun potrošnje samo za *potvrđena i validna mjerna mjesta.* Nakon potvrđenih stanja Služba IT i EOP vrši štampu računa, te poslije ovjere u arhivi Društva, dostavlja iste Službi Mjerenja.

Obračun isporučene vode se vrši po cijenama utvrđenim Odlukom o utvrđivanju cijena isporučene vode i usluga odvođenja i prečišćavanja fekalnih voda[36], koju je donio Upravni odbor Društva 24.06.2011. godine. Navedenom Odlukom utvrđene su tri kategorije potrošača, za koje su utvrđene različite cijene isporučene vode i to: za I kategorija potrošača[37] - cijena 1,330€/m^3, za II kategoriju potrošača[38]- cijena 1,146€/m^3 i za III kategoriju potrošača[39] – cijena od 0,240€/m^3.

Društvo je kroz Sistem menadžmenta kvalitetom - procedurom P.21: Evidencija potrošnje vode i pripadajućih podataka o potrošačima i Procedurom P.22: Očitavanje vodomjera od 01.07.2016. godine bliže definisalo i propisalo postupak ažuriranja potrošnje vode po svim kategorijama potrošača i vrsti očitavanja, kao i upis novih potrošača, registraciju nelegalnih potrošača, zamjenu vodomjera, promjene potrošača, odjave potrošača, subvencije i sl.

Prihod od odvođenja otpadnih voda – kanalizacija - Računi za vodu, pored utroška vode i obračuna po važećim cijenama sadrže i obračun za odvođenje otpadnih voda (kanalizaciju).[40] Društvo je u 2017. godini ostvarilo prihod po osnovu prikupljanja, prečišćavanja i odvođenja otpadnih voda u iznosu od 2.144.936,38€ i to po osnovu izdatih faktura: pravnim licima - 678.712,42€, fizičkim licima (stambene zgrade) – 946.567,84€, fizičkim licima (kuće) – 169.424,97€, ustanovama – 329.798,60€, za građevinske priključke – 6.228,88€ i zelenilo i sportske objekte – 14.203,67€.

Način i uslovi organizovanja poslova prikupljanja, prečišćavanja i ispuštanja otpadnih voda na teritoriji Glavnog grada, upravljanje, korišćenje, održavanje i zaštita sistema za prikupljanje, prečišćavanje i ispuštanje otpadnih voda i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadnim vodama propisana su Odlukom o prikupljanju, prečišćavanju i ispuštanju otpadnih voda na teritoriji Glavnog grada.[41] Shodno navedenoj Odluci, korisnik plaća naknadu za prikupljanje, prečišćavanje i ispuštanje otpadnih voda po cijeni koja je utvrđena Odlukom o utvrđivanju cijena isporučene vode i usluga odvođenja i prečišćavanja fekalnih voda. Cijene su, kao i za vodu, utvrđene u tri kategorije potrošača i to: I kategorija potrošača – 0,665€/m^3, II kategorija potrošača - 0,573€/m^3 i III kategorija potrošača – 0,202€/ m^3.

Korisnik usluge prikupljanja, prečišćavanja i ispuštanja otpadnih voda plaća korišćenje usluge prema količini utrošene vode sa javnog vodovoda, očitane na vodomjeru. *Navedenu uslugu plaćaju samo potrošači koji su priključeni na javni kanalizacioni sistem.*

Prihod od naknade za zaštitu voda od zagađivanja Društvo je po osnovu obračunavanja naknade za zaštitu voda od zagađivanja u 2017. godini ostvarilo prihod u iznosu od 45.109,34€, a odnosi se na: pravna lica - 20.689,37€, ustanove – 23.506,57€, građevinske priključke – 112,50€ i zelenilo i sportske objekte – 800,90€.

Naknada za zaštitu voda od zagađenja obračunava na osnovu člana 8 Zakona o finansiranju upravljanja vodama[42]. Naknada se plaća prema količini (m^3) ispuštene otpadne vode i stepenu njenog zagađenja. Koeficijenti zagađenosti koji se koriste za izračunavanje naknade od zagađenja utvrđeni su Odlukom o

[35] Ažuriranje potrošnje fizičkih i pravnih lica koji se očitavaju preko uređaja za daljinsko očitavanje vrši se na sledeće načine: daljinsko radijsko očitavanje (stambeni sektor – zajednički vodomjeri), MBUS i očitavanje preko koncentratora (stambeni sektor - samostalni vodomjeri), i daljinsko očitavanje sa mogućnošću daljinskog isključenja potrošača (pravna lica.)
[36] Broj: 17670 od 24.06.2011. godine.
[37] Privredna duštva, preduzetnici, i svi potrošači koji nijesu obuhvaćeni drugom kategorijom;
[38] Ustanove i organizacije kao što su: predškolske, školske, kulturno prosvjetne i socijalno –zdravstvene ustanove, sportska društva, objekti Vojske Crne Gore;
[39] Domaćinstva (kolektivno i individualno stanovanje), pravna lica koja koriste vodu za zalivanje zelenih površina, rada fontana, za javne česme i sportske terene.
[40] Shodno Zakonu o PDV, troškovi vode i kanalizacije podliježu plaćanju PDV po stopi od 7%, tako da svaki račun sadrži i iznos obračunatog PDV.
[41] „Sl. List CG- OP", br. 027/15 i 034/16.
[42] „Sl. List Cg" br. 065/08, 074/10 i 040/11

visini i načinu obračunavanja vodnih naknada i kriterijuma i načinu utvrđivanja stepena zagađenosti voda.[43]

Prihod od prodaje vode Opštini Danilovgrad Prihodi od prodaje vode DOO "Vodovod i kanalizacija" Danilovgrad iskazani su u iznosu od 120.873,92€, a odnose se na fakturisane potisnute količine vode Opštini Danilovgrad sa vodoizvorišta "Mareza" u 2017. godini. Ukupan fakturisani iznos sa PDV-om iznosi 129.335,10€, od čega se na PDV odnosi iznos od 8.461,18€.

Revizijom je utvrđeno da je u 2017. godini ViK-u Danilovgrad fakturisano 2.059.180,92m^3 vode po cijeni od 0,0587€, kao i da ViK Podgorica vrši isporuku i fakturisanje vode ViK-u Danilovgad u skladu sa Sporazumom o korišćenju vode izvorišta "Mareza" koji je potpisan 27.10.2011. godine. Navedenim Sporazumom regulisana su međusobna prava i obaveze oba privredna društva, tako da je utvrđeno da vodoizvorištem "Mareza" upravlja ViK Podgorica, na način što izrađuje, remontuje i održava crpna postrojenja i hlorinatorsku stanicu, održava i obezbjeđuje zaštitne reone, plaća naknadu za korišćenje voda, električnu energiju i sve ostale troškove potrebne za nesmetan rad sistema, zahvatanje i isporuku vode za piće krajnjim korisnicima. Obaveza ViK-a Danilovgrad je da nadoknadi troškove eksploatacije crpljenja vode po 1m^3 isporučene vode na bazi realnih troškova, koji su na dan potpisivanja Sporazuma iznosili 0,0587€. Sastavni dio Sporazuma je i Kalkulacija obračuna troškova.
Potraživanja od ViK - a Danilovgrad na 01.01.2017. godine su iznosila 295.709,86€, a na 31.12.2017. godine 275.424,93€.

Društvo je, u cilju naplate navedenih potraživanja, zaključilo sa ViK-om Danilovgrad Ugovor o preuzimanju i dinamici izmirenja duga br. 9155 od 05.04.2017. godine, kojim je predviđeno da se dug od 331.193,96€ plati u 60 mjesečnih rata od po 5.519,89€, uz obavezu plaćanja prispjelih mjesečnih računa.

Gotovinska naplata potraživanja

Društvo je donijelo interno upustvo o blagajničkom poslovanju dana 06.11.2015. godine, kojim je propisalo da poslove blagajnika u Finansijskoj službi obavlja Glavni blagajnik i Inkaso blagajnik. Inkaso blagajnik prima pazar od inkasanta i vrši predaju pazara u poslovnoj banci, zadužuje i razdužuje inkasante sa blok priznanicama i vrši kontrolu naplaćenih priznanica, dok Inkasanti, u najznačajnijem iznosu, vrše gotovinsku naplatu potraživanja za utrošenu vodu i kanalizaciju, kao i troškove priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, troškove priključenja nelegalnih potrošača, usluge labaratorije i sl.

Gotovinska naplata potraživanja za vodu se vrši preko osam (8) naplatnih punktova, dok se naplata ostalih potraživanja vrši samo na naplatnom puktu u Upravnoj zgradi Društva.

Uvidom u Glavnu knjigu i dnevnike blagajne utvrđeno je da je Društvo u 2017. godini gotovinski naplatilo, preko svih blagajni, sredstva u iznosu od 1.386.604,16€.[44] Najznačajniji dio naplaćenih potraživanja odnosi se na potraživanja od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda fizičkim licima (stambeni sektor i privatni – domaćinstva), gdje je od ukupno 5.018.235,04€ naplaćenih potraživanja od kupaca u 2017. godini, gotovinski naplaćen iznos od 1.190.801,40€.
Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na *naplatu potraživanja od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda fizičkim licima,* utvrđeno je da Finansijski kontrolor, koji vodi evidenciju zaduženja i razduženja priznanica za svakog inkasanta pojedinačno, na dan 31.12. tekuće godine, zadužuje inkasante sa priznanicama za sljedeću godinu. Inkasanti vrše naplatu potraživanja i vode evidenciju - Dnevnik inkasanta.

[43] „Sl. List CG" br. 029/09

[44] Naplaćeni iznos od 1.386.604,16€ odnosi se: 1.190.801,40€ - naplaćena potraživanja za vodu, iznos od 85.079,26€ -troškove vodovodnih priključaka, iznos od 65.421,84€ - troškove priključenja nelegalnih potrošača, iznos od 38.057,44€ - troškove tehničkih usluga priključenja na fekalnu kanalizaciju, iznos od 5.399,16€ - troškove izvršnog postupka, iznos od 971,05€ - kafe kuhinja, iznos od 428,01€ - mala privreda i iznos od 445,00€ usluge labaratorije.

U postupku revizije izvršena je provjera naplate potraživanja od prodaje vode i odvođenja otpadnih voda fizičkim licima za četiri mjeseca 2017. godine[45] u ukupnom iznosu od 376.077,45€[46], kao i provjera tačnosti evidentiranja naplaćenih iznosa u dnevniku inkasanata i dnevniku blagajne, način njihovog razduženja i evidentiranja u Glavnoj blagajni, kao i uplata sredstava na tekući račun Društva. Takođe, je izvršena provjera kopija izdatih priznanica za 3 mjeseca 2017. godine[47] čija je ukupna vrijednost 252.676,72€, kao i tačnost njihovog evidentiranja u dnevnike inkasanata i dnevnike blagajne.

Na osnovu izvršenih provjera utvrđeno je:

- da inkasanti izdaju kupcima – fizičkim licima, priznanice za plaćene račune za utrošenu vodu i iste evidentiraju pojedinačno u dnevniku inkasanta za navedeno naplatno mjesto i to posebno za stambeni sektor, a posebno za privatni sektor;[48]
- da iznosi evidentirani na pojedinačnim priznanicama, odgovaraju iznosima evidentiranim u Dnevniku inkasanata, a ukupan naplaćeni iznos odgovara zbiru priznanica. Takođe, ukupan iznos iz dnevnika inkasanata odgovara iznosima evidentiranim u blagajni prihoda;
- inkasantima je na naplatnim punktovima, osim u jednom slučaju, dostupan softver – program kroz koji direktno unose uplate za svakog kupca – fizičko lice pojedinačno;
- Inkasanti predaju pazara Glavnoj blagajni Društva vrše, po pravilu istog dana kroz Nalog blagajni: Naplatititi, u koji pored ukupnog iznosa upisuje i koliko je tačno naplaćeno sredstava za stambeni, a koliko za privatni sektor.

Nakon preuzimanja pazara od inkasanata, Blagajnik vrši knjiženje Dnevnika blagajne za navedeni dan, a uplatu novca na tekući račun Društva, vrši sljedeći dan. Dnevnik blagajne - Blagajnički izvještaj potpisuje i kontroliše rukovodilac finansija, isti se knjiži u Službi finansija i dalje se programski potvrđuje u Službi računovodstva.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi *na gotovinsku naplatu troškova priključaka na vodovodnu i kanalizacionu mrežu, troškova priključenja nelegalnih potrošača, usluge labaratorije i sl.* utvrđeno je da se svakom korisniku ispisuje i izdaje Nalog blagajni Naplatiti, koji sadrži podatke o korisniku i iznos koji je naplaćen. Ukoliko je sa korisnikom zaključen ugovor o plaćanju na rate, isti je sastavni dio Blagajne. Novac se kao i kod gotovinske naplate duga za utrošenu vodu, uplaćuje na tekući račun Društva sljedeći dan.

Utvrđene nepravilnosti:

- Revizijom je utvrđeno da inkasanti koji vrše gotovinsku naplatu prihoda nijesu bili zaduženi pečatima, kojim ovjeravaju izdate priznanice kao i naplatne listove,
- Dnevnik blagajne za sve vrste naplate prihoda, nije ispravno vođen, tako je saldo blagajne na kraju dana bilo 0, iako je novac od pazara za tekući dan uplaćen na tekući račun Društva tek sljedeći radni dan.

Društvo je u postupku revizije izvršilo ispravke u Dnevniku blagajne u 2018. godini i počelo pravilno evidentirati stanje blagajne na početku i na kraju dana, tako da je gotovina u blagajni pravilno iskazana.

Takođe, Društvo je donijelo Interno uputstvo o zaduženju pečatima i štambiljima DOO „Vodovod i kanalizacija" br. 24410 od 04.12.2018. godine kojim je bliže propisalo oblik, veličinu, način upotrebe, čuvanje, izradu i uništavanje pečata. Navedenim Uputstvom bliže je propisan način vođenja evidencije o pečatima i štambiljima.

Storniranje prihoda u Glavnoj knjizi - U postupku revizije utvrđeno je da je Društvo u 2017. godine evidentiralo prihode od prodaje roba na domaćem tržištu – grupa računa 602 u ukupnom iznosu od

[45] januar, februar, mart i septembar.
[46] januar – 71.932,49 €; februar - 93.461,86 €; mart -102.814,94 € i septembar - 107.868,16 €.
[47] Provjerene priznanice za: januar, februar i decembar 2017. godine.
[48] Sve priznanice se unose na posebno propisanom obrascu koji pored imena i prezimena inkasanta sadrži broj pečata kojim je svaki inkasant zadužen, zatim broj priznanice, šifru potrošača, iznos koji je naplaćen i napomenu za koji period se vrši uplata;

10.647.250,18€. Međutim, navedeni prihodi nijesu iskazani u fakturisanom iznosu jer je tokom godine izvršeno storniranje - umanjenje navedenih prihoda u iznosu od 471.474,32€.
Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na storniranje navedenih prihoda izvršen je uvid u dio dokumentacije koja se odnosi na stornirane prihode od vode i utvrđeno da je najznačajniji dio umanjenja izvršen na osnovu Zahtjeva za reklamaciju koje su dostavljali korisnici - potrošači.

Revizijom je utvrđeno da društvo vodi elektronsku evidenciju (excel) o svim podnešenim prigovorima, posebno za fizička lica (stanovi i kuće), a posebno za privredu, koja pored datuma kada je prigovor podnesen, sadrži podatke o korisniku, kao i osnov – razlog za podnošenje prigovora. U 2017. godini Društvo je primilo 3.917 prigovora i to:

2017. godina	Privatni sektor - kuće	Stambeni sektor	Privreda	Ukupno
Ukupno primljeno predmeta	1667	1599	651	**3917**
Ukupno riješeno predmeta	1494	1580	624	**3698**
Ukupno neriješenih predmeta	173	19	27	**219**

Od ukupnog broja primljenih prigovora, Društvo u 2017. godini nije riješilo njih 219.

Najčešći razlozi za podnošenje prigovora su: uvećana odnosno prekomjerna potrošnja, kontrola mjernog mjesta zbog sumnje u ispravnost vodomjera, permutacija očitanog stanja na vodomjeru, promjena broja članova domaćinstva, opomene za utuženje, neevidentirane odnosno nerasknjižene uplate, zbog obračunate kanalizacije na računu, zbog iskazivanja duga na računu koji je zastario shodno Zakonu o obligacionim odnosima, zahtjeva za otpis zastarjelog duga koji nije utužen i sl.

Provjerom izvršenih reklamacija utvrđeno je: da se na osnovu Zahtjeva za korekciju računa, sačinjava Zapisnik o kontroli, a ukoliko je potrebno, vrši se i obilazak vodomjera i isti se slika. Zatim se, od strane Rukovodioca Službe prodaje, donosi Predlog i mišljenje u vezi reklamacije, a nakon njega i Nalog za korekciju računa, koji je ovjeren i potpisan od strane lica koje je isti obradilo, Šefa odjeljenja za reklamacije, Rukovodioca Službe prodaje i Pomoćnika direktora. Nakon navedenog, priprema se Odgovor na prigovor koji se dostavlja Podnosiocu zahtjeva za reklamaciju (pravnom ili fizičkom licu).

Za značajan dio prihvaćenih reklamacija koje se odnose na prečitano stanje vodomjera ili kvara na vodomjeru izvršeno je storniranje ranije izdatih računa u 2017. ili u ranijim godinama, međutim isti potrošači su, najčešće, zaduženi novim (manjim) iznosima.

U jednom broju slučajeva izvršen je otpis zastarjelih potraživanja, koja nijesu utužena, a čiju evidenciju Društvo vodi Vanbilansno na klasi 8.

Preduzeće je kroz Sistem menadžmenta kvalitetom - procedurom P.25: Rješavanje prigovora i utvrđivanje zadovoljstva korisnika od 01.07.2016. godine, bliže definisalo i propisalo postupak podnošenja i rješavanja prigovora kao i dokumenta koja se u tom postupku primjenjuju. Na provjerenom broju slučajeva utvrđeno je da se navedena procedura primjenjuje.

Prihodi od prodaje proizvoda i usluga – grupa računa 612 Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostvareni su u iznosu od 2.783.699, 86€, od čega su najznačajniji: prihodi po osnovu fakturisanih situacija (prihodi od Glavnog grada Podgorice) - 889.623,38€, prihode od internih situacija - 1.409.417,35€, prihod od vodovodnih priključaka - 238.705,23€, prihod po osnovu evidentiranja nelegalnih potrošača – 95.294,34€ i drugi prihodi od prodaje proizvoda i usluga koji su ostvareni u manjem iznosu. Pregled ostvarenih prihoda po osnovu prodaje robe i usluga u 2017. godini prikazan je u sljedećoj tabeli:

	Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržistu	
612010	Poslovni prihodi - situacije (prihodi od Glavnog grada)	889.623,38
612011	Ostali poslovni prihod -tenderi	2.000,00
612020	Prihodi od mehanizacije	9.511,15
612023	Tehnološka voda Plantaže	59.664,00
612024	Ostali prihodi od SO Opština	12.971,00
612030	Prihodi od crpljenja - fizička i pravna lica	19.333,93
612031	Prihodi od čišćenja kanalizacionih vodova	15.007,50
612032	Prihodi od atmosferske kanalizacije	1.116,96
612040	Tehnički uslovi priključenja	71,60
612044	Prihod od kanalizacionih priključaka	21.812,40
612060	Prihod od vodovodnih priključaka	238.705,23
612062	Prihod po osnovu evidentiranja nelegalnih potrošača	95.294,34
612063	Izrada Glavnog projekta	378,15
612064	Prihod - Projektovanje i tehnička priprema	5.085,86
612080	Katastarska dokumentacija	824,40
612090	Prihod po osnovu detekcije kvarova	1.946,30
612100	Prihod od analize vode -Labaratorija	936,22
612140	Prihod od internih situacija	1.409.417,35
Za grupu: 612 Prihodi od prodaje proizvo.i usluga na dom.trzistu		**2.783.699,77**

Poslovni prihodi po osnovu fakturisanih situacija (prihodi od Glavnog grada) ostvareni su u iznosu od **889.623,38€,** a odnose se na prihode po osnovu izdatih faktura Glavnom gradu Podgorica – iznos od 887.824,64€ i Agenciji za razvoj i izgradnju Podgorice iznos od 1.798,74€.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na navedene prihode utvrđeno je da je u 2017. godini Glavnom gradu Podgorica fakturisan iznos od **1.058.651,80€,** od čega je iznos od **887.824,64€,** koji se odnosi na izvedene radove evidentiran kao prihod od Glavnog grada po osnovu fakturisanih situacija, a iznos od **169.028,43€** kao izlazni PDV.

Društvo je navedene fakture dostavilo Glavnom gradu na osnovu Plana rada za 2017. godinu, kojim je bilo predviđeno da se iz Budžeta Glavnog grada obezbijede sredstva za:

- izgradnju vodovodne mreže u GO Golubovci u iznosu od 150.000,00€,
- Izgradnju sekundarne vodovodne mreže u GO Tuzi u iznosu od 200.000,00€,
- Izgradnju vodovodnog sistema u prigradskim područjima grada (Kakaricka gora) iznos od 200.000,00€ i
- Izgradnju fekalne kanalizacije na području Glavnog grada iznos od 200.000,00€.

Uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno fakturisanje Glavnom gradu utvrđeno je da za sve značajnije i nove projekte izgradnje i postavljanja vodovodne mreže postoji Glavni projekat rekonstrukcije ili izgradnje vodovoda. Društvo je donosilo Rješenja o vršenju stalnog stručnog nadzora na izvođenju radova na izgradnji i rekonstrukciji vodovoda. Za sve radove vode se građevinske knjige koje su potpisane od strane rukovodioca radova i lica koje je određeno rješenjem za vršenje stalnog stručnog nadzora. Ukoliko dio radova izvodi izvođač koji je angažovan u postupku javnih nabavki, isti dostavlja građevinske knjige, kao i okončanu situaciju za završene radove, koja pored potpisa ovlašćenih lica od strane izvođača, potpisana je i od lica koje je od strane Društva određena za poslove vršenja stručnog nadzora.

Revizijom je utvrđeno da su Glavnom gradu, u najznačajnijem iznosu, fakturisani radovi koji se odnose na:

1. Izvedene radove na adaptacija vodovodne mreže u GO Tuzi (297.764,91€), a odnose se na radove u:
   - naselju Karabuško polje - iznos od 275.859,70€ (radovi- 231.814,88€ i PDV - 44.044,83€).
   - naselju Omerbožovići II - iznos od 21.905,21€ (radovi - 18.407,74€ i PDV - 3.497,47€).

Revizijom je utvrđeno:

- Za radove izvedene u naselju Karabuško polje dostavljene su 4 privremene situacije i Okonačna situacija[49], dok su radovi u naselju Omerbožovići II fakturisani na osnovu Budžetske pozicije Glavnog grada i dostavljena Situacija za izvedene radove zaključno sa februarom 2017. Godine.[50]
- dio radova (zemljani radovi) u iznosu od 12.461,19€ je izveden od strane drugog izvođača – preduzeća Goša Transs d.o.o, koje je dostavilo Okončanu situaciju od 12.12.2017. godine, koja je potpisana i ovjerena od strane Izvođača, Investitora i Nadzornog organa[51]. Uz Okončanu situaciju dostavljene građevinske knjige, koje su potpisane od strane Nadzornog organa ViK-a i potpisane i ovjerene od strane izvođača radova.

2. Izvedeni radovi na rekonstrukciji i izgradnji vodovodne mreže u GO Golubovci (162.748,85€), a odnose se na radove u:

- naselju Mahala – iznos od 127.469,93€ [52](radovi - 107.117,59€ i PDV - 20.352,34€);
- naselju Bijelo Polje - iznos od 35.278,92€[53] (radovi - 29.646,15€ i PDV - 5.632,72€).

Fakturisanje izvedenih radova, Glavnom gradu, je izvršeno na osnovu dostavljenih okončanih situacije.

3. Izvedeni radovi na izgradnji vodovodne mreže u naselju Kakaricka gora (200.769,74€), a odnose se na:

- Izvedene radove na izgradnji vodovoda za istočnu stranu Kakricke gore (naselje Đokići i Perkovići) u vrijednosti od 9.990,05€[54] (radovi – 8.395,00€ i PDV -1.595,05€),
- Izvedene radova na izgradnji vodovoda u naselju Kakricka gora-istočni dio u vrijednosti od 190.779,70€ [55](radovi – 160.319,10€ i PDV – 30.460,62€).

Revizijom je utvrđeno da je radove u naselju Đokić i Perković, kao i dio radova u u naselju Kakaricka gora – istočni dio u iznosu od 60.845,53€ izvršio izvođača AG Infoplam d.o.o. kao i da su, uz privremene i okončane situacije, dostavljene građevinske knjige, koje su potpisane od strane Nadzornog organa ViK-a i potpisane i ovjerene od strane izvođača radova. Ostali radovi izvršeni su od strane Društva i fakturisani na osnovu Situacije za izvedene radove zaključno sa februarom 2017. godine.

4. Izvedeni radovi na fekalnoj kanalizacije na području Glavnog grada u iznosu od 208.486,16€ (radovi - 175.198,46€ i PDV - 33.287,70€), odnosili su se na izvođenje radova na fekalnoj kanalizaciji, a koji su fakturisani Glavnom gradu u 2017. godini na osnovu privremenih i okončanih situacija:

- Radovi na izgradnji kanalizacione mreže za krak Slavonske ulice i krak ulice Nikole Tesle u vrijednosti od 8.060,83€[56] (radovi 6.773,81€ i PDV – 1.287,02);
- Radovi na izgradnji fekalne kanalizacije u Kučkoj ulici u vrijednosti od 19.540,57€[57] (radovi – 16.420,65€ i PDV – 3.119,92€);
- Izgradnja fekalne kanalizacije za dio Slavonske ulice, Danilovgradsku, Hercegnovsku, Andrijevačku i ul. Dragoljuba Milačića u vrijednosti 86.132,87€[58] (radovi -72.152,87€ i PDV – 13.752,30€);
- Radovi na izgradnji kanalizacione mreže u Slavonskoj ulici u vrijednosti od 26.890,73€[59] (radovi – 22.597,25€ i PDV – 4.293,48€);

[49] Okončana situacija br. 33076 od 26.12.2017. godine

[50] **Situacija br. 6603 od 20.03.2017. godine**

[51] Rješenjem o vršenju stručnog nadzora br. 18757 zaposleni Nikola Minić dip.ing. građ. I Vladan Arsović , dip. Ing. Građ. Imenovani za vršenej nadzora na adaptaciji postojeće vodovodne mreže u naselju Karabuško polje.

[52] **Okončana situacija br. 31443 od 23.03.2017. godine**

[53] Okončana situacija br. 17934 od 23.06.2017. godine

[54] Okončana situacija ViK-a od 17.08.2017. godine, a koja je izdata na osnovu Okončane situacije AG Infoplan br. 063-17 od 24.07.2017.

[55] Situacija za izvedene radove zaključno sa februarom 2017. od 20.03.2017. godine (129.934,16) i Okončana situacije br. 31060 od 1.12.2017. godine, koja je ispostavljena na osnovu I privremene situacije AG Infoplam, a razlika na osnovu predmjera radova.

[56] Situacija br. 31062 od 01.12.2017. godine

[57] Okončana situacija br. 31441 od 06.12.2017. godine

[58] I privremena situacija od 17.10.2017. godine na iznos od 48.686,56€ i Okončana situacija od 30.10.2017. godine na iznos od 37.446,31€

[59] Okončana situacija od 17.10.2017. godine

- Izvođenje fekalne kanalizacije u ul Vuka Mandušića u vrijednosti od 14.581,05€[60] (radovi 12.252,98€ i PDV – 2.328,07€);
- Izvedeni radovi na fekalnoj kanalizaciji u ul. III Sandžačke u vrijednosti od 9.644,95€[61] (radovi 8.105,00€ i PDV – 1.539,95€)
- Izvođenje fekalne kanalizacije u Geteovoj ulici u vrijednosti od 30.805,47€[62] (radovi 25.886,70€ i PDV 4.918,47€) i
- Radovi na izgradnji kanalizacione mreže u ul. Koste Racina u vrijednosti od 12.829,99€[63] (radovi – 10.829,99€ i PDV – 2.048,49€). Izvođač radova bio je AM Sistem d.o.o, koji je dostavio Okončanu situaciju i Građevinsku knjigu koja je potpisana od strane Nadzornog organa ViK-a i potpisana i ovjerena od strane izvođača radova.

5. Izvedeni radovi na izgradnji vodovoda za dio Donjih Bratonožića u iznosu od 139.728,28€[64] (radovi - 117.418,72€ i PDV - 22.309,56€).

Finansijskim planom Društva za 2017. godinu bilo je predviđeno da se navedeni radovi finansiraju u iznosu od 120.000,00€ iz sredstava Ministarstva poljoprivrede i rularnog razvoja (40.000,00€) i lokalne zajednice (80.000,00€).

Pored navedenih aktivnosti koje su Planom rada predviđene da se finansiraju iz Budžeta Glavnog grada, Društvo je Glavnom gradu fakturisalo i dio radova koji nijesu bili planirani a odnose se na:

1. Radovi na rekonstrukciji transportnog cjevovoda na mostu u ulici Bratstva jedinstva (Most Žrtava 5 Maja 1944) -iznos od 30.820,20€[65] (25.899,40€ vrijednost radova i 4.920,89€ PDV).
2. Radove na izgradnji atmosferske kanalizacije za saobraćajnicu kod Katoličke crkve u iznosu od 16.193,08€[66] (radovi – 13.607,63€ i PDV- 2.585,45€).

U postupku revizije utvrđeno da:

- Privremene i okončane situacije, koje su bile odložene uz fakture za plaćanje, nijesu u svim slučajevima bile potpisane i ovjerene od strane Investitora – Glavnog grada. Naknadno su Društvo i Glavni grad dostavili ovjerene i potpisane situacije, uz obrazloženje da se iste izdaju u većem broju primjeraka i da, prilikom ovjere situacija od strane Glavnog grada kao investitora, u pojedinim slučajevima nije ovjeren potreban broj primjerka, tako da je dio neovjerenih situacija odložen uz ostalu računovodstvenu dokumentaciju.
- Privremene i okončane situacije su potpisane od strane Sekretarijata za komunalne poslove i saobraćaj Glavnog grada, koji je po objašnjenju Glavnog grada vršio upravni nadzor, odnosno poslove ostvarivanja prava osnivača u Društvu, u dijelu koji se odnosi na izvršenje poslova koji se finasiraju iz Budžeta Glavnog grada;
- Iznos od 60.845,53€, koji se odnosi na izvedene radove u naselju Kakaricka gora, fakturisan je Glavnom gradu na osnovu Okončane situacije[67], a odnosi se na dio radova u iznosu od 29.520,84€ za koje je izvođač AG Infoplan je dostavio Privremenu situaciju, dok je ostatak radova u vrijednosti od 31.851,16€ fakturisan na osnovu predračuna radova. Za navedeni iznos koji je fakturisan na osnovu predračuna radova izvođač AG Infoplan je dostavljena Okončana situacija tek u junu 2018. godine;
- Izvedeni radovi na izgradnji vodovoda za dio Donjih Bratonožića nijesu finansirani od strane Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja i lokalne zajednice, kako je bilo Planom predviđeno, već je ukupan iznos finansiran iz budžeta Glavnog grada;
- Društvo je, Glavnom gradu Podgorica, na osnovu izvedenih radova, fakturisalo veći iznos sredstava od iznosa opredijeljenog Planom rada za 2017. godinu i to za 259.497,94€;

[60] Okončana situacija za izvedene radove zaključno sa junom od 26.06.2017. godine
[61] Okončana situacija zaključno sa februarom od 20.03.2017. godine
[62] I privremena situacija od 1.8.2017. godine
[63] Okončana situacija za izvedene radove izdata 26.6.2017. godine od izvođača AM Sistem d.o.o
[64] Okončana situacija br. 33077 od 26.12.2017. godine
[65] Okončane situacije br. 31442 od 6.12.2017. godine
[66] Okončane situacije br. 10429 od 13.04.2017. godine
[67] Okončana situacija br. 31060 od 1.12.2017. godine

- Uvidom u dostavljenu dokumentaciju koja se odnosi na prihode od Glavnog grada po osnovu fakturisanih radova, kao i analitičku karticu Glavnog grada, utvrđeno je da je Glavni grad u pojedinim slučajevima izvršio plaćanja Društvu na osnovu dostavljanja privremenih i okončanih situcija, dok su fakture za izvedene radove izdate nakon uplate sredstava od Glavnog grada.

Društvo treba da se, prilikom izvođenja radova koji se finansiraju iz Budžeta Glavnog grada, pridržava planiranih sredstava i da Glavnom gradu fakturiše samo radove koji su predviđeni Finansijskim planom za tekuću godinu, a za radove za koje je angažovan podizvođač dostavi privremene ili okončane situacije.

Prihodi od internih situacija ostvareni su u iznosu od 1.409.417,35€, a odnose se na prihode po osnovu internih situacija, odnosno prihode koji su nastali po osnovu upotrebe proizvoda i usluga za sopstvene potrebe odnosno za izgradnju dugoročne imovine (vodovodne mreže, kanalizacione mreže i ostalog). Sopstveni proizvodi i usluge najčešće se koriste u dugoročnoj materijalnoj imovini, pa se i mjerenje prihoda po tom osnovu posmatra u kontekstu mjerenja troškova po kojima se iskazuju *sopstveno proizvedena dugoročna imovina* koja će se u narednom periodu koristiti kao dugoročna imovina.

U skladu sa zahtjevima MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema u nabavnu vrijednost za izgradnju u vlastitoj režiji uključuju se direktni troškovi izgradnje pojedinih sredstava i troškovi koji se mogu pripisati izgradnji i direktno rasporediti na određena sredstva.

Revizijom je utvrđeno da je Društvo tokom 2017. godine fakturisalo – izdalo Interne situacije za izvršene radove na izgradnji vodovoda na području Glavnog grada – Podgorice, GO Golubovci, GO Tuzi i u mjesnim zajednicama, kao i izgradnji fekalne i atmosferske kanalizacije.

Vrijednost izvedenih radova, a koji su evidentirani kao prihod od internih situacija, iznosila je 1.409.417,35€, a odnose se u najvećem dijelu na povećanje vrijednosti imovine Društva (lokalni vodovodi i cjevovodi, fekalna i atmosferska kanalizacija) - iznos od 1.402.948,71€ i na troškove proizvodnih usluga – iznos od 6.468,64€.

Utvrđeno je da je dio radova u vrijednosti od 886.387,23€ (bez PDV-a) finansirao Glavni grad (objašnjeno u dijelu Prihodi od Glavnog grada), a dio radova u vrijednosti od 523.030,12€ finansiralo je Društvo iz sopstvenih sredstava. Pregled novoizgrađene imovine po analitičkim računima prikazan je u sljedećoj tabeli:

022	**Građevinski objekti**	**890.106,23**
022000	Izgradnja vodovoda, fekalne i atmosferske kanalizacije	890.106,23
027	**Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva u pripremi**	**512.842,48**
027042	Izvođenje instalat. radova na formiranju čvorova Donja Vrbica	1.237,35
027051	Adaptacija vod.mreže u naselju Karabuško polje- Tuzi	231.814,82
027056	Izgradnja vodovoda za dio Donjih Bratonožića	117.418,73
027057	Izgradnja vodovoda nasejle Mahala	107.117,59
027058	Izgradnja vodovoda GO Golubovci	55.253,99
	Ukupno:	**1.402.948,71**

Dio ulaganja u vodovode u iznosu od 512.842,48€, a koji nijesu aktivirani do kraja 2017. godine, evidentirani su na računu 027 - Nekretnine, postrojenja, oprema i biološka sredstva *u pripremi.* Njihova izgradnja, u najvećem dijelu (487.234,64€) finansirana je iz Budžeta Glavnog grada za 2017. godinu.

Slijedi pregled najznačajnijih ulaganja u izgradnju dugoročne imovine u sopstvenoj režiji – građevinski objekti, na osnovu kojih su evidentirani prihodi od internih situacija:

	Pregled izvršenih ulaganja u građevinske objekte tokom 2017. godine (interne situacije)		
	Mjeto izvođenja radova	**Vrijednost**	**Izvor finansiranja**
GO Tuzi	Izvođenje instalaterskih radova na izgradnji cjevovoda u naselju Omerbožovići II	18.407,74	Finansirao Glavni grad
	Izvođenje instalaterskih radova Šipčanik Tuzi	43.901,87	Finansirao ViK
	Izgradnja vodovoda GO Tuzi (pored pijace)	25.643,94	
	Sekun. vod. mreža u naselju Spinja i Skorać u Hotima	36.555,00	
	Cjevovod u Dinoši	9.577,32	
	Izvođenje instalaterskih radova naselje Vladne Tuzi	18.231,45	
	Ostalo- Tuzi: Cjevovod Pothum Tuzi, Vuksanlekići,Hoti, Vitoja, Šipčanik, Kuće Rakića, Sukurići	12.728,39	
Kakaricka gora	Izvedene radove na vodovodnoj mreže u naselju Kakaricka gora	167.276,59	Finansirao Glavni grad
Fekalna i atmosferska kanalizacija	Radovi na izgradnji kanalizacione mreže za krak Slavonske ulice i krak ulice Nikole Tesle	6.773,81	Finansirao Glavni grad
	Radovi na izgradnji fekalne kanalizacije u Kučkoj ulici i Vlada Martinovića	16.420,65	
	Izgradnja fekalne kanalizacije za dio Slavonske ulice, Danilovgradsku, Hercegnovsku, Andrijevačku i ul.Dragoljuba Milačića	72.380,57	
	Radovi na izgradnji kanalizacione mreže u Slavonskoj ulici	22.597,25	
	Izvođenje fekalne kanalizacije u ul. Vuka Mandušića	12.252,98	
	Izvedeni radovi na fekalnoj kanalizaciji u ul. III Sandžačke	8.105,00	
	Izvođenje fekalne kanalizacije u Geteovoj ulici	25.886,70	
	Radovi na izgradnji kanalizacione mreže u ul. Koste Racina	10.781,50	
	Izgradnja kanalizacione mreže i priključci	151.125,00	Finansirao ViK
	Izvedeni radovi na cjevovodu fekalne k. Zagrebačka ulica	6.354,63	
Vodovodne mreže	Radovi na mostu Žrtava 5 maja 1944 (ul Bratstva jedinstva)	25.899,52	Finansirao Glavni grad
	Radovi na izgradnji atmosferske kanalizacije	13.607,63	
	Radovi na vodovodu Komani	82.459,36	Finansirao ViK
	Izgradnja vodovoda u Park šumi Zagorič	46.696,86	
	Izgradnja vodovoda Peuta- Kuči	7.142,81	
	Izvoď radova na zamjeni cjevovoda u ul.VII omladinske	5.805,04	
	Izvođenje radova na izradi cjev. Ul. Koste Racina	11.645,66	
	Ostali radovi na cjevovodima: Beri, Dajbabe, Doljani , Dušići, Vrela ribnička,Kamp II -Konik, MZ Brskut, Đulje Jovanova, Dahna, Piperi, Lijeva rijeka i dr.	31.848,96	
	Ulaganje u Građevinske objekte- račun 022:	**890.106,23**	
	207- Sredstva u pripremi	**512.842,48**	
	Ukupno interne situacije	**1.402.948,71**	

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na izgradnju sopstvene dugoročne imovine, a na taj način i evidentiranje prihoda po tom osnovu utvrđeno je:

- Da se sve aktivnosti sprovode u skladu sa Planom rada za 2017. godinu i usvojenim i odobrenim projektima. Takođe, pored izgradnje novih vodovodnih i kanalizacionih cjevovoda, Društvo izvodi i aktivnosti na adaptaciji i popravci postojećih cjevovoda. Na osnovu odobrenog Projekta, u većini slučajeva Društvo, odnosno Služba projektovanja i investicija, Služba kanalizacionih mreža i Služba vodovodne mreže izvodi potrebne radove i putem trebovanja preuzima potrebni materijal i drugu robu iz Magacina. Za navedene radove odgovorno lice vodi Građevinsku knjigu po danima, u kojoj je navedena vrsta i količina izvedenih radova. U pojedinim slučajevima je zaključen i Ugovor sa drugim izvođačima za izvođenje navedenih radova.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na način rada navedenih službi i dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno fakturisanje utvrđeno je da:

Služba vodovodne mreže: tokom godine izvršila je radove, na osnovu kojih je uvećana vrijednost imovine, a koje je fakturisala kao Interne situacije u iznosu od 208.345,44€.

Zaposleni u Službi vodovodne mreže rade u dvije smjene, s tim da postoji i dežurstvo u vremenu od 22:00h do 7:00h. Služba priprema: dnevni izvještaj za sve zaposlene[68], nedeljne izvještaje i mjesečne izveštaje, koji se dostavljaju menadžmentu Društva.

Dio radova koji se odnose na izgradnju novih vodovoda, a za koje je dijelom investitor i Glavni grad, se nakon završenih radova fakturišu Glavnom gradu.

Služba kanalizacionih mreža: tokom godine izvršila je radove, koje je fakturisala kao Interne situacije u iznosu od 177.605,41€, a odnose se na evidentiranje prihoda po osnovu izvođenja instalaterskih radova na izgradnji atmosferske i fekalne kanalizacije. Za većinu izvršenih radova izdate su Interne situacije koje su ovjerene i potpisane od strane Rukovodioca radova, Direktora operativno proizvodnog sektora, investitora, dok u pojedinim slučajevima nijesu potpisane od strane Nadzornog organa. U slučajevima kada je za Izvođača radova angažovano neko drugo preduzeće, nadzor je vršio zaposleni iz Društva.

Služba projektovanja i investicija: tokom 2017. godine izvršila je ili pratila izvođenje radova u vrijednosti od 643.763,31€ koje je fakturisala kao interne situacije i iste u navedenom iznosu evidentirala kao prihod. Fakturisanje, odnosno Interne fakture su izdate na osnovu predmjera radova, koji je sastavni dio projekta.

Zaposleni u navedenoj službi dostavili su na uvid sve projekte na osnovu kojih je vršena izgradnja novih cjevovoda ili adaptacija postojećih, građevinske knjige, kao i rješenja o vršenju stručnog nadzora, kojima su najčešće zaposleni službenici koji su posjedovali potreba znanja i licence bili imenovani za vršenje nadzora nad izgradnjom ili adaptacijom cjevovoda i slično.

Revizijom je utvrđeno:

- Društvo je prihode od internih situacija, odnosno prihode koji su nastali po osnovu upotrebe proizvoda i usluga za sopstvene potrebe odnosno za izgradnju dugoročne imovine (vodovodne mreže, kanalizacione mreže i ostalog) evidentiralo na računu 612 – Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima umjesto na računima grupe 62 - Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe za sopstvene usluge, što nije u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.
- Provjerom obračuna izdatih faktura za interne situacije, kao i faktura koje se odnose na obračun drugih vrsta prihoda od prodaje proizvoda i usluga (računi grupe 612)[69], utvrđeno je da, izuzev za cijene ugrađenog materijala, Društvo nema propisane i utvrđene cijene radne snage, utovara i istovara i transporta i slično. Društvo, je ipak naplaćivalo navedene troškove na način što je: vršilo uvećanje cijena materijala koji je utrošen za 15% na ime troškova utovara, istovara i transporta do gradilišta, kao i 30% na ime troškova radne snage, odnosno troškova ugradnje. Ukoliko se radilo o ugradnji cijevi, naprijed navedeni iznos je uvećan za dodatnih 10%, na ime cijene šrafova i elemenata za spajanje.

Odlukom o cijenama pojedinih radova i usluga, članom 9 određeno je da „Cijene ostalih usluga na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži: izvođenje novih cjevovoda, otvaranje čvorova na cjevovodima, izvođenje vodovodnih priključaka, rekonstrukcija postojeće i izgradnja nove kanalizacione mreže i revizionih okana, nijesu obuhvaćene ovom Odlukom, već će biti kalkulisane preko situacija ili obrađivane pojedinačno, a prema važećim cijenama materijala, radne snage i mehanizacije".

[68] Dnevni izvještaji sadrže pojedinačne radne naloge i trebovanja materijala iz magacina potrebnog za izvođenje radova na cjevovodima.
[69] Navedeni obračun i pojašnjenje Društva je naveden u dijelu Prihodi od internih situacija.

U dopisu Društva br. 1117 od 24.01.2019. godine objašnjeno je da se prilikom fakturisanja, cijene za ugrađeni materijal preuzimaju iz materijalnog knjigovodstva, gdje se materijal vodi na zalihama po prosječnoj cijeni, zatim da se ta cijena uvećava 15% na ime troškova utovara, istovara i transporta do gradilišta, kao i da se tako formirana cijena uvećava još za 30% na ime troškova ugradnje materijala. Pored navedenog, ako se radi o ugradnji vodovodnih cijevi od različitih vrsta materijala, ta cijena se uvećava za još 10%, na ime cijene šrafova i elemenata za spajanje i povezivanje cijevi.

Napomena: Uvidom u dostavljene obračune – Opis radova i provjerom obračuna na odabranom uzorku utvrđeno je da je Društvo prilikom obračuna, dosljedno koristilo isto procentualno uvećanje.

Društvo je u postupku revizije dostavilo Rješenje br. 1684/1 od 31.01.2019. godine, kojim je Odbor direktora obrazovao Komisiju za izradi cjenovnika pojedinih radova i usluga koje Društvo pruža fizičkim i pravnim licima. Shodno donesenom Rješenju, Komisija je u obavezi da do 1.04.2019. godine izradi pomenuti cjenovnik.

Prihodi od mehanizacije ostvareni su u iznosu od 9.511,15€, a odnose se na prihode ostvarene od usluga baždarenja vodomjera fizičkim i pravnim licima, kao i od izvođenja instalaterskih radova prilikom priključenja na novoizgrađene vodovode, zamjene ventila na hidrantima i vodomjerima, opravku kvarova na cjevovodima koju su prouzrokovala druga pravna ili fizička lica, izvođenje instalaterskih radova za opremanje lokacija, radovi na prespajanju cjevovoda i slično.

Baždarenje vodomjera se vrši po zahtjevu korisnika, a podaci o ispitivanju predmetnog vodomjera se unose u sistem, kako bi se izdala potvrda – protokol za mjerenje uređaja za vodu. Cijene usluga baždarenja vodomjera, kao i cijene naknada popravke vodomjera utvrđene su Odlukom o naknadama za usluge koje Odjeljenje "Baždarnica" pruža korisnicima i drugim fizičkim i pravnim licima. Revizijom je utvrđeno da Društvo prilikom kontrole – baždarenja vodomjera postupa u skladu sa procedurom P.17: Sistem menadžmenta kvaliteta – Baždarenje vodomjera.

Prihod po osnovu tehnološke vode – Plantaže ostvaren je u iznosu od 59.664,00€ a odnosi se na fakturisane izvršene usluge za korišćenje fekalne kanalizacije za odvod otpadnih voda iz procesa proizvodnje AD "13 Jul Plantaže" za period januar – decembar 2017. godine. Cijena odvođenja otpadnih voda iz Plantaža iznosi 0,665/m^3 i svrstana je, shodno Odluci o utvrđivanju cijena isporučene vode i usluga odvođenja i prečišćavanja fekalnih voda, u I kategoriju potrošača.
Međutim, utvrđeno je da mjesečne fakture glase na iznos od 5.320,04€ sa PDV-om (prihod 4.972,00€), a na istim nema iskazane količine otpadnih voda, kao ni cijena po kojoj je izvršeno fakturisanje.

Ostali prihodi od opštine – ostvareni su u iznosu od 12.971,00€, a odnose se na prihod od Glavnog grada Podgorica i to: iznos od 10.000,00€, shodno Ugovoru o izvođenju radova[70] godine zaključen između DOO "Vodovod i kanalizacija" i Režijskog odbora za izgradnju vodovoda Kakaricka gora – Fundina i iznos od 2.975,00€, na osnovu zahtjeva za plaćanje remonta motora pumpe iz bunara u Lješanskoj nahiji, a na osnovu sredstava koja su u Budžetu Glavnog grada opredijeljena za seoske vodovode.

Prihodi od usluga crpljenja fizičkim i pravnim licima – ostvareni su u iznosu od 19.333,93€, a odnose se na fakturisane usluge crpljenja septičkih jama za fizička i pravna lica. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju utvrđeno je da se usluge crpljenja vrše na osnovu potpisanog radnog naloga, a izlaskom na lice mjesta sa korisnikom se, po pravilu, potpisuje Ugovor o vršenju komunalnih usluga.

Prihodi od čišćenja kanalizacionih vodova – ostvareni su u iznosu od 15.007,50€, a odnose se na fakturisane usluge odgušenja fekalne kanalizacije za pravna i fizička lica. Usluge odgušenja fekalne kanalizacije su fakturisane na osnovu vremena provedenog na izvršenju navedene usluge, a sve u skladu sa izdatim Radnim nalogom i potpisanim Ugovorom o vršenju komunalnih usluga.

[70] Ugovorom br. 32236 od 15.12.2017. godine je predviđeno da Glavni grad prenese Društvu sredstva koja je za navedene potrebe uplatilo Ministarstvo poljoprivrede.

Prihodi od odvođenje atmosferske kanalizacije ostvareni su u iznosu od 1.116,96€, a odnose se na izvršene usluge odgušenja atmosferske kanalizacije po izdatim radnim nalozima i zaključenim Ugovorima o vršenju komunalnih usluga.

Prihodi od kanalizacionih priključaka - ostvareni su u iznosu od 21.812,40€, a odnose se na usluge instalacija i tehničke uslove priključenja na gradsku fekalnu kanalizaciju. Utvrđeno je da su navedene usluge izvršene na osnovu zahtjeva za izdavanje tehničkih uslova priključenja na gradsku fekalnu kanalizaciju koji podnosi korisnik usluge.

Prihodi od evidencije vodovodnih priključaka – ostvareni su u iznosu od 238.705,23€ a odnose se na usluge izvođenja vodovodnog priključka za potrebe gradnje stambeno poslovnih objekata, kao i obradu vodovodnog priključka sa specifikacijom i troškovima potrebnog materijala, kao i usluge upisa potrošača od strane Službe EOP-a. Radove i priključenje izvodi Služba vodovodne mreže. U postupku revizije izvršena je provjera gotovinske naplate navedenih prihoda i utvrđeno da je Društvo tokom 2017. godine, dio navedenih prihoda u iznosu od 85.079,26€, naplatilo gotovinski preko Pomoćne blagajne priključaka – račun 243050.

Prihodi po osnovu evidencije nelegalnih potrošača – ostvareni su u iznosu od 95.294,34€, a odnose se na usluge evidentiranja i obrade nelegalnih priključaka na gradsku vodovodnu i fekalnu kanalizaciju.

Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na priključke nelegalnih potrošača na gradsku vodovodnu mrežu utvrđeno je da se na osnovu zahtjeva stranke (pravno ili fizičko lice), a nakon izvršene uplate vrši priključenje na vodovodnu mrežu i obrada nelegalnog potrošača od strane Službe za elektronsku obradu podataka. Pored priključenja koje se vrši na osnovu zahtjeva stranke, utvrđeno je da prijavu nelegalnih potrošača vrše i zaposleni koji očitavaju stanja vodomjera (čitači) na terenu, popunjavanjem Naloga za evidenciju nelegalnog potrošača. Utvrđeno je da se prilikom priključenja na vodovodnu mrežu za izvršene usluge priključenja i obrade nelegalnih potrošača izdaje faktura, a ukoliko potrošač nije u mogućnosti platiti iznos fakture u cjelosti, sa istim se zaključuje Ugovor o priznanju i dinamici izmirenja duga za evidenciju nelegalnog potrošača, kojim se odobrava plaćanje obaveza na rate, s tim da se prva rata plaća prije priključenja.

Priključenje korisnika na fekalnu kanalizaciju vrši se na zahtjev korisnika ili kada se prilikom kontrole na terenu utvrdi da je potrošač nelegalno priključen na fekalnu kanalizacionu mrežu. Podaci o priključenju na kanalizacionu mrežu se dodaju kod podataka koji se odnose na navedenog potrošača i isti su sastavni dio računa prilikom budućih obračuna. Dio prihoda po osnovu evidencije nelegalnih potrošača i njihovog priključenja na vodovodnu i kanalizacionu mrežu u iznosu od 65.421,84€ naplaćen je gotovinski preko Blagajne – šalter u okviru poslovne zgrade Društva.

Prihodi po osnovu projektovanja i tehničke pripreme ostvareni su u iznosu od 5.085,86€, a odnose se na izvođenja vodovodnog priključka na gradsku vodovodnu mrežu i izdate račune za prethodno utrošenu vodu za objekat tokom izgradnje objekta. Vlasnik – pravno ili fizičko lice se na osnovu građevinske dozvole ili drugog validnog dokumenta, obraća Društvu radi izvođenja vodovodnog priključka na gradsku vodovodnu mrežu, na osnovu čega se napravi uvid i fakturiše prethodno utrošena voda i vrši evidencija i upis potrošača.

Prihodi po osnovu izrade situacija sa ucrtanim hidrotehničkim instalacijama (katastarska dokumentacija) - ostvareni su u iznosu od 5.085,86€. Uvidom u dokumentaciju na osnovu koje je izvršeno fakturisanje navedenih usluga utvrđeno je da se potrošač obraća zahtjevom za izdavanjem hidrotehničkih uslova za predmetnu lokaciju. Na osnovu navedenog zahtjeva vrši se izrada situacije sa ucrtanim hidrotehničkim instalacijama na predmetnoj lokaciji. Katastar instalacija se radi za cjevovode za koje isti posjeduje Katastar instalacija, dok za cjevovode za koje ne postoji katastar instalacija podnosilac zahtjeva se obavještava o istom i upozorava da se prilikom izvođenja radova vodi računa o blizini i mogućnosti postojanja cjevovoda za koje nije urađen katastar instalacija.

Prihodi po osnovu detekcije kvarova – ostvareni su u iznosu od 1.946,30€ a odnose se na prihode ostvarene po osnovu lociranja mjesta kvara na vodovodnoj mreži.

Prihodi od analize vode - laboratorije – ostvareni su u iznosu od 936,22€, a odnose se na naknade za usluge koje Laboratorija pruža korisnicima i drugim pravnim i fizičkim licima. Uvidom u dokumentaciju koja se odnosi na navedene prihode utvrđeno je da se analiza vrši na osnovu Zahtjeva za ispitivanje vode koji podnosi korisnik, a u kojem je naznačeno o kakvoj vrsti analize se radi, odnosno da li je u pitanju osnovna analiza vode ili je u pitanju poseban zahtjev. Analiza vode se vršila u skladu sa Pravilnikom o načinu i obimu ispitivanja kvaliteta vode[71], sve do donošenja novog Pravilnika o parametrima, provjeri usaglašenosti, metodama, načinu, obimu analiza i sprovođenju monitoringa zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu[72].

Cijene navedenih usluga utvrđene su Odlukom o naknadama za usluge laboratorije za pitke vode br. 5809 od 06.03.2013. godine.

Ostali poslovni prihodi – grupa računa 659 evidentirani su u iznosu od 501.673,55€ a odnose se uglavnom na:

Prihode po osnovu obračunatih refundacija - *bolovanja od Centra za socijalni rad i Fonda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 170.158,52€,* odnose se na obračunate prihode po osnovu refundacije sredstava na ime isplaćenih naknada zarade za vrijeme privremene spriječenosti za rad (zbog bolesti ili porodiljskog odsustva). Revizijom je utvrđeno da Fond za zdravstveno osiguranje i Centar za socijalni rad ne vrše redovne refundacije isplaćenih naknada, tako da je na kraju 2017. godine potraživanje po osnovu refundacija (račun 222010) iznosilo 141.059,79€.

Prihode po osnovu umanjenja odloženih prihoda *za iznos amortizacije* evidentirani su u iznosu od 321.633,25€. Društvo je u svojim poslovnim knjigama na računu 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije evidentiralo sredstva koja su dobijena i izgrađena po osnovu donacija (pokretna i nepokretna imovina i novčana sredstva). Za sredstva koja su dobijena – izgrađena u ranijem periodu iz donacija, izvršen je obračun amortizacije, po stopama utvrđenim Odlukom o računovodstvenim politikama Društva. Za vrijednost obračunate amortizacije umanjen je račun 495 - Odloženi prihodi i primljene donacije, a uvećan račun – 659010 - Prihod po osnovu umanjenja odloženih prihoda.

Za isti iznos odobren je račun 540 - Troškovi amortizacije i zadužen račun 022 - Ispravka vrijednosti građevinskih objekata i 023 - Ispravka vrijednosti opreme.

Revizijom je utvrđeno:

- Društvo je, u iznos amortizacije za koji su umanjeni odloženi prihodi (račun – 495) i uvećani Prihodi po osnovu umanjenja odloženih prihoda (račun 659010), uključilo i amortizaciju dijela imovine čija izgradnja nije finansirana iz donacija, a nije uključilo dio sredstava koja su finasirana iz donacije. Navedeno je uslovilo da su prihodi u 2017. godini uvećani za 13.201,65€, a Pasiva u Bilansu stanja, zbog neraealnog umanjenja računa 495 – Odloženi prihodi, umanjena za isti iznos.
- Međutim, Društvo je i u prethodnom periodu, odnosno od početka evidentiranja Odloženih prihoda po osnovu donacija (period od 2012. do 2017. godine) vršilo obračun amortizacije na naprijed navedeni način, što je uslovilo *da su prihodi po osnovu periodičnog priznavanja donacija iskazani u većem iznosu od 30.631,75€,* što čini ukupan iznos pogrešno obračunavanih prihoda tokom perioda 2012 - 2017. godine od 43.833,40€.
- Društvo je knjiženje priznavanja prihoda od donacija vršilo na računu 659 - Ostali poslovni prihodi, umjesto na računu 641 – Prihodi po osnovu uslovljenih donacija, što nije u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru.

Društvo je u postupku revizije, a u skladu sa MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, izvršilo ispravku greške nastale u finansijskim izvještajima po osnovu više iskazanih prihoda i periodičnog priznavanja donacija.

[71] "Sl.list CG"br. 68/2015 i 17/2016
[72] "Sl. list CG"br. 064/18 od 4.10.2018. godine

Prihod od javnih izvršitelja evidentiran je u iznosu od 7.835,78€, a odnosi se na sredstva koja su naplatili izvršitelji od dužnika. Navedena sredstva je Društvo u postupku pokretanja postupka prinudne naplate uplatilo javnim izvršiteljima (predujam), a nakon uplate (cjelokupnog duga) od strane dužnika, Društvo je (predujam) evidentiralo kao prihod.

Pored navedenih poslovnih prihoda Društvo je u manjem iznosu ostvarilo i druge poslovne prihode i to: prihode od tendera - 2.000,00€, prihode od tehničkih uslova priključenja - 71,60€, prihode po osnovu izrade Glavnog projekta - 378,15€, prihode od refundacija baždarenje - 1.806,00€, ostali poslovni prihodi - 240,00€.

Obračun i plaćanje PDV – a

Društvo je registrovano kod nadležnog poreskog organa kao PDV obveznik od 27.08.2013. godine rješenjem o registraciji za PDV br. 30/31-12528-5. Društvo je u 2017. godini ostvarilo promet od obavljanja djelatnosti u iznosu od 12.480.488,39€, od čega se iznos od 10.982.275,75€ odnosi na promet koji je oporeziv po stopi od 7% , dok je oporezivi promet po stopi od 19% iznosio 1.498.212,64€.

PDV prijave po mjesecima i iskazanim obavezama za PDV prikazane su u sljedećoj tabeli:

MJESECI	OPOREZIVI PROMET po 7%	Preračunata stopa za 7%	Iznos PDV	OPOREZIVI PROMET po 19%	Preračunata stopa za 19%	Iznos PDV-a	PDV na usluge inostranih lica	Ukupan izlazni PDV	ULAZNI PDV koji je odbijen /račun 270/	Obaveza za PDV utvrđena PDV prijavama
Januar	864.536,58	6,54%	56.540,69	17.574,72	15,97%	2.806,68	650,64	59.998,02	25.973,88	**34.024,14**
Februar	790.400,79	6,54%	51.692,21	26.878,29	15,97%	4.292,46	553,85	56.538,52	20.521,96	**36.016,56**
Mart	719.834,31	6,54%	47.077,16	224.203,31	15,97%	35.805,27	553,95	83.436,38	50.316,72	**33.119,66**
April	859.972,83	6,54%	56.242,22	54.912,60	15,97%	8.769,54	553,95	65.565,72	37.084,56	**28.481,16**
Maj	859.994,92	6,54%	56.243,67	52.164,46	15,97%	8.330,66	553,95	65.128,28	35.122,68	**30.005,60**
Jun	945.556,89	6,54%	61.839,42	86.786,82	15,97%	13.859,86	553,95	76.253,23	49.685,48	**26.567,75**
Jul	1.179.672,32	6,54%	77.150,57	32.669,48	15,97%	5.217,32	1.005,08	83.372,97	68.917,28	**14.455,69**
Avgust	1.218.807,22	6,54%	79.709,99	125.870,69	15,97%	20.101,55	747,75	100.559,29	53.082,66	**47.476,63**
Septembar	1.037.435,33	6,54%	67.848,27	42.053,33	15,97%	6.715,92	553,95	75.118,14	50.811,72	**24.306,42**
Oktobar	831.909,65	6,54%	54.406,89	191.309,73	15,97%	30.552,16	553,95	85.513,00	54.339,33	**31.173,67**
Novembar	838.588,88	6,54%	54.843,71	139.136,82	15,97%	22.220,15	553,85	77.617,71	68.074,03	**9.543,68**
Decembar	835.566,03	6,54%	54.646,02	504.652,39	15,97%	80.592,99	553,95	135.792,96	**80.606,34**	**55.186,62**
Ukupno:	**10.982.275,75**		**718.240,83**	**1.498.212,64**		**239.264,56**	**7.388,82**	**964.894,21**	**594.536,64**	**370.357,57**

Obaveza za PDV su iskazane u Glavnoj knjizi na računu 470 – Obaveza za PDV po opštoj stopi u iznosu od 246.653,38€ i na računu 471 - Obaveze za PDV po sniženoj stopi u iznosu od 718.262,05€ i neznatno se razlikuju od obaveza iskazanih u PDV prijavama.

Obaveza za PDV je razlika između izlaznog PDV koji se obračunava prilikom fakturisanja prihoda i ulaznog PDV (koji se može odbiti) i za 2017. godinu iskazana je obaveza u iznosu od 370.357,68€.

Ulazni PDV - Revizijom je utvrđeno da je u Glavnoj knjizi Društva na računu 270 - Porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama ili ulazni PDV iskazan PDV koji se može odbiti u iznosu od 594.536,64€ i odgovara ulaznom PDV iskazanom u mjesečnim PDV prijavama.

Uvidom u KUF i Glavnu knjigu i analizom računa 270 - Ulazni PDV koji se može odbiti, kao i provjerom računa koji se odnose na reprezentaciju, troškove drugih ličnih primanja (davanja u robi), troškove održavanja vozila i sl. utvrđeno je da je Društvo postupilo u skladu sa Zakonom o PDV-u i nije odbilo PDV kod ulaznih faktura koje se odnose na naprijed navedene rashode, a koji se ne koriste za obavljanje djelatnosti za koju se plaća PDV.

Pregled obračunatog PDV po mjesecima i obaveze za PDV utvrđene revizijom prikazane su u sljedećoj tabeli.

	Obaveze za PDV utvrđene revizijom			Obaveze PDV iskazane u PDV prijavama za 2017. g			
MJESECI	Ukupan izlazni PDV po KIF-u	ULAZNI PDV koji je odbijen po KUF-u	Obaveza za PDV utvrđena revizijom	Ukupan izlazni PDV	UKUPAN ULAZNI PDV	ULAZNI PDV koji je odbijen /račun 270/	Obaveza po obračunu
	1	2	3=1-2	4	5	6	7=4-6
Januar	59.880,01	25.973,88	**33.906,13**	59.998,03	25.973,88	25.973,88	**34.024,15**
Februar	56.504,51	20.521,96	**35.982,55**	56.538,52	21.895,31	20.521,96	**36.016,56**
Mart	83.315,08	50.316,72	**32.998,36**	83.436,38	54.311,75	50.316,72	**33.119,66**
April	65.391,91	37.084,56	**28.307,35**	65.565,72	40.033,31	37.084,56	**28.481,16**
Maj	64.975,47	35.122,68	**29.852,79**	65.128,28	37.427,70	35.122,68	**30.005,60**
Jun	76.093,84	49.685,48	**26.408,36**	76.253,23	51.411,13	49.685,48	**26.567,75**
Jul	83.186,38	68.917,28	**14.269,10**	83.372,97	71.532,48	68.917,28	**14.455,69**
Avgust	100.269,70	53.082,66	**47.187,04**	100.559,29	64.928,00	53.082,66	**47.476,63**
Septembar	75.018,44	50.811,72	**24.206,72**	75.118,14	51.996,67	50.811,72	**24.306,42**
Oktobar	85.409,75	54.339,33	**31.070,42**	85.513,00	58.981,46	54.339,33	**31.173,67**
Novembar	77.575,80	68.074,03	**9.501,77**	77.617,71	71.570,42	68.074,03	**9.543,68**
Decembar	135.737,23	80.606,34	**55.130,89**	135.792,96	91.241,50	80.606,34	**55.186,62**
Ukupno:	**963.358,12**	**594.536,64**	**368.821,48**	**964.894,21**	**641.303,61**	**594.536,64**	**370.357,57**

Obaveze za PDV utvrđene u postupku revizije neznatno se razlikuju od obaveza iskazanih u PDV prijavama, iz razloga jer su u pojedinim mjesecima u PDV prijave uključeni prihodi od vode koji su oporezovani nultom stopom.

Utvrđene nepravilnosti:

- Uvidom u Glavnu knjigu Društva utvrđeno je da je Društvo na dan 01.01.2017. godine iskazalo obaveze za PDV (račun 479) za decembar 2016. godine u iznosu od 44.156,81€, dok su obaveze po PDV prijavi za decembar 2016. godine iznosile 64.506,90€, odnosno više za 20.350,09€.

Takođe, uvidom u analitičku karticu Poreske uprave utvrđeno je da na dan 01.01.2017. godine na računu 315111 - Obveznici poreza na dodatu vrijednost, Društvo nije imalo dospjelih a neizmirenih obaveza po osnovu PDV-a, izuzev obaveza za 12 mjesec 2016. godine, koja je dostavljena Poreskoj upravi i dospjela na plaćanje u januaru 2017. godine, tako da Društvo u Glavnoj knjizi nije pravilno iskazalo Obaveze po osnovu PDV na 01.01.2017. godine.

Netačno iskazivanje obaveza po osnovu PDV za 2016. godinu uslovilo je netačno iskazivanje istih na 31.12.2017. godine, tako da iskazane obaveze iznose 34.836,53€, umjesto 55.186,62€, na koliko glasi PDV prijava za decembar 2017. godine.

Preporuka: Društvo treba da knjigovodstveno usaglasi obaveze po osnovu PDV koje su iskazane na računu 479010, sa obavezama iskazanim u PDV prijavama, kako bi stanje obaveza na kraju obračunskog perioda odgovaralo stvarnom stanju i bilo pravilno iskazano u Bilansu stanja Društva.

Finansijski prihodi – grupa računa 66 - Finansijski prihodi ostvareni su u iznosu od 2.207,51€, a odnose se na prihode od kamata iz poslovanja i banaka i ostale finansijske prihode.

Ostali prihodi – grupa računa 67 - Ostali prihodi evidentirani u iznosu od od 659.600,00€, a najznačajniji se odnose na:

Naplaćena otpisana potraživanja evidentirana su u iznosu od 123.673,99€, od čega se iznos od 48.446,51€ odnosi na naplaćena utužena potraživanja za pravna lica, a iznos od 75.227,42€ na fizička lica. Navedeni prihodi ostvareni su po osnovu naplate ranije otpisanih spornih potraživanja. Naime, Društvo je u prethodnom periodu, utužilo dio pravnih i fizičkih lica po osnovu nenaplaćenih potraživanja i za iznos utuženja storniralo račun 201 - Kupci, a zadužilo račun 2092 - Sporna potraživanja za pravna i fizička lica. Otpis potraživanja izvršen je preko Ispravke vrijednosti spornih potraživanja (račun 2093 - potražuje) i Rashoda po osnovu usklađivanja vrijednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana (račun – 585 - duguje).

S obzirom na to da su sporna potraživanja, naplaćena tokom 2017. godine, u prethodnom periodu teretila rashode, Društvo je, u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom

okviru za privredna društva i druga pravna lica, za navedeni iznos naplaćenih utuženih potraživanja odobrilo račun Prihodi po osnovu naplaćenih otpisanih potraživanja (račun 675).

Prihodi od smanjenja obaveza – evidentirani su u iznosu od 199.748,77€, a odnosi se na:

- prihode po osnovu smanjenja obaveza prema dobavljačima, a na osnovu usaglašavanja kartica - iznos od 66.145,05€,
- prihode po osnovu neraspoređenih uplata – iznos od 133.603,72€. Za navedeni iznos stornirani su računi 202015 - Ostale uplate – fizička lica za 46.541,60€ i račun 202018 - Sporne uplate za vodu i usluge za 79.078,15€, a za ukupan iznos odobren račun 677 - Prihod od smanjenja obaveza.
- iznos od 5.385,40€ (ostali vanredni prihodi – takse) ostvaren je u postupku naplate potraživanja izvršnim putem, tako da je pored potraživanja za vodu i usluge, naplaćen i iznos koji se odnosi na troškove izvršnog postupka i isti je evidentiran na navedenom računu. U postupku revizije utvrđeno je da je dio navedenih prihoda u iznosu od 5.031,51€ naplaćen gotovinski. Inkasanti koji vrše naplatu su prilikom gotovinske naplate razdvajali naplaćene prihode za vodu od fizičkih lica, od iznosa koji se odnosi na troškove izvršnog postupka.
- iznos od 4.807,16€ se odnosi na naplatu naknade štete od osiguranja autoodgovornosti – iznos od 3.853,04€ i prihod po osnovu storniranja obaveza za porez iz rezultata u iznosu od 954,12€ .
- iznos od 4.802,89€ se odnosi na prihode koji su evidentirani po osnovu naplate ranije otpisanih potraživanja, od kojih je dio bio evidentiran na računu sporna potraživanja, a dio na računima klase 8 – Vanbilansna evidencija. S obzirom da su prilikom otpisa teretili rashode, Društvo je za iznose koji su naplaćeni, odobrilo prihode – računi grupe 679.

Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda – grupa računa 692

Prihodi iz prethodnih izvještajnih perioda evidentirani su u iznosu od 23.786,67€, a u najvećem dijelu se odnose na prihode po osnovu naplate potraživanja koja su bila u potpunosti otpisana, odnosno prenesena u vanbilansne evidencije na račune klase 8 (potraživanja od pravnih i fizičkih lica za izvršene usluge).

2.4.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi Društva u 2017. godini iznosili su 11.342.365€ i i veći su za 242.404€ ili 2,18% u odnosu na na troškove iz prethodne godine i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Grupa računa, račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Tekuća godina	Prethodna godina
				2017	2016
1	2	3	4		5
	II. POSLOVNI RASHODI (208 do 212)	**207**		**11.342.365**	**11.099.961**
50	1. Nabavna vrijednost prodate robe	208			
51	2. Troškovi materijala	209		2.470.045	2.585.894
52	3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	210		6.109.882	5.875.958
54	4. Troškovi amortizacije i rezervisanja	211		1.206.997	1.141.289
53 i 55	5. Ostali poslovni rashodi	212		1.555.441	1.496.820

Troškovi materijala

Na računima grupe 51 - Troškovi materijala iskazuju se nabavka i troškovi materijala za izradu, troškovi ostalog materijala i troškovi goriva i energije. Način knjiženja na računima ove grupe zavisi od toga da li se evidencija o stanju, nabavci i troškovima materijala vodi na računima grupe 10 - Zalihe materijala, u okviru finansijskog knjigovodstva ili na računu 910 - Materijal, u okviru obračuna troškova i učinaka. Troškovi materijala u 2017. godini iznosili su 2.470.117,69€ i bili su manji za 4,62% u odnosu na 2016. godinu i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Grupa računa	Račun	POZICIJA	Redni broj	Napomena broj	Tekuća godina 2017	Prethodna godina 2016
1		2	3	4		5
51		**Troškovi materijala**	**209**		**2.470.045**	**2.585.894**
	512	Troškovi ostalog (režijskog) materijala			1,130,603.48	1,205,674.47
	513	Troškovi goriva i energije			1,339,441.82	1,380,219.57

Kod troškova materijala troškovi ostalog režijskog materijala iznosili su 1.130.603,48€ dok su troškovi goriva i električne energije iznosili 1.339.441,82€.

Troškovi ostalog (režijskog) materijala, račun 512 iskazuju se troškovi ostalog (režijskog) materijala u korist računa grupe 10 – Zalihe materijala. U 2017. godini ovi troškovi ostvareni su u iznosu od 1.130.603,48€ i prikazani su u sljedećoj tabeli:

512	Troškovi ostalog (režijskog) materijala	1.130.603,48
512210	Vodovodni materijal	710.146,41
512211	Hemikalije	114.525,90
512212	Elektro materijal	18.178,43
512214	Građevinski materijal	54.562,29
512320	Rezervni djelovi - auto djelovi	76.095,27
512321	Gume - skladište	19.307,70
512360	Rezervni djelovi za hlornu opremu	14.689,54
512361	Rezervni djelovi za PPOV uređaj	23,10
512362	Ležajevi i semerinzi	595,71
512370	Troškovi kancelarijskog materijala	77.791,26
512371	Troškovi sitan inventar - zalihe	13.069,36
512372	HTZ oprema - zalihe	21.936,37
512373	Poslovna zgrada Mareza - zalihe	399,08
512380	Sredstva za održavanje higijene	9.283,06

Najveći iznosi troškova ostalog materijala odnose se na troškove za: vodovodni materijal (710.146,41€), hemikalije (114.525,90€), kancelarijski materijal (77.791,26€), rezervne djelove – auto djelove (76.095,27€).

U Društvu, podaci o stanju, nabavci i troškovima ostalog (režijskog) materijala vode se u finansijskom knjigovodstvu, odnosno, nabavka ovog materijala se knjiži na teret računa 101 – materijal, a u korist računa grupe 43 – obaveze iz poslovanja, a utrošak potrošnog materijala knjiži se zaduženjem računa 512 – troškovi ostalog (režijskog) materijala u korist računa 101 – materijal.

Društvo je donijelo **Internu proceduru br. P.08 od 01.07.2016. godine kojom su opisani procesi nabavke i magacinsko poslovanje** koji se sprovode u službi nabavke Sektora za ekonomske poslove. Aktivnosti u nabavci, prema navedenoj proceduri, podrazumijevaju:

- prijem godišnjih planova za nabavku i njihova obrada
- nabavka materijala i usluga u skladu sa zaključenim ugovorima ili odlukom o nabavci neposrednim sporazumom
- prijem materijala
- izdavanje materijala
- obrada dokumentacije i reklamacije (Uz fakturu za materijal, koja se dostavlja iz službe finansija, prilaže se *referat*, otpremnica, prijem i nakon provjere cijena, putem dostavne knjige se dostavljaju računovodstvu na knjiženje).

Društvo je donijelo i **Interno uputstvo za evidentiranje, kontrolu i praćenje ulaznih faktura**, br. 20908 od 14.10.2014. godine. Do donošenja navedenog Internog uputstva, Društvo nije imalo interni akt kojim se definiše evidentiranje i plaćanje ulaznih faktura. Uputstvo predstavlja akt nastao na osnovu prakse koja je postojala u Društvu prije njegovog donošenja.

Internim uputstvom za evidentriranje, kontrolu i praćenje ulaznih faktura reguliše se postupak evidentiranja i plaćanja ulaznih faktura, odnosno faktura koje dostavljaju dobavljači po osnovu isporuka, sredstava, robe, materijala kao i fakture za izvršene usluge i situacije za izvedene radove.

Revizijom pozicije Troškovi ostalog režijskog materijala je utvrđeno:

- U Društvu se ne poštuje u potpunosti Interna procedura broj P.08 od 01.07.2016. godine kojom su opisani proces nabavke i magacinsko poslovanje. Nabavka hemikalija, elektro materijala i rezervnih djelova (auto djelova) nije obavljana u skladu sa Internom procedurom broj P.08 od 01.07.2016. godine, odnosno nije vršena na osnovu obrasca Referat za nabavku robe. Nabavka hemikalija, građevinskog materijala i rezervnih djelova (auto djelova) u pojedinim slučajevima vršena je bez sprovođenja postupka javnih nabavki ili nakon prestanka važenja ugovora o javnoj nabavci.
- Društvo prijem i evidenciju faktura vrši shodno Internom uputstvu za evidentiranje, kontrolu i praćenje ulaznih faktura, odnosno svaka ispostavljena faktura ili situacija evidentira se u knjizi ulaznih faktura, dostavlja kabinetu direktora na uvid, zatim rukovodiocima službi na koje se fakture odnose kako bi potvrdili isporuku robe, odnosno usluge na koju se faktura odnosi, što je i potvrđeno potpisima odgovornih lica
- Interna procedura vezana za nabavku i magacinsko poslovanje broj P.08 donešena je 01.07.2016. godine, a Interno uputstvo za evidentiranje, kontrolu i praćenje ulaznih faktura (broj 20908) donešeno je 14.10.2014. godine.

Društvo treba da izvrši usaglašavanje interne procedure za nabavku i magacinsko poslovanje sa Zakonom o javnim nabavkama i Interno uputstvo za evidentiranje, kontrolu i praćenje ulaznih faktura sa Zakonom o upravljanju i unutrašnjim kontrolama u javnom sektoru. Takođe, neophodno je interne procedure sprovoditi u svim slučajevima.

Troškovi goriva i energije, račun 513 Navedeni troškovi, tokom 2017. godine iznosili su 1,339,441.82€ i odnosili su se na troškove električne energije u iznosu od 1.164.169,18€ i Troškovi goriva, ulja i maziva u iznosu 175.272,64€.

Troškovi električne energije (račun 513550) u 2017. godini iznosili su 1.164.169,18€. Revizijom je utvrđeno da se na ovom računu evidentiraju troškovi električne energije nastali na 74 mjerna mjesta koja obuhvataju i mjerna mjesta vezana za seoske i lokalne vodovode, čiju potrošnju, shodno Odluci o vodosnabdijevanju seoskih i drugih naselja na teritorije Glavnog grada, plaća Društvo. Shodno navedenoj Odluci, upravljanje vodnim objektima podrazumijeva vođenje evidencije o vodnim objektima, nadzor u pogledu racionalnog korišćenja raspoloživih količina vode, naplata usluga za isporučenu vodu potrošačima, plaćanje troškova pogona i održavanje vodnih objekata, kontrola stanja korišćenja i održavanja vodnih objekata.

Revizijom je utvrđeno da na svakoj fakturi izdatoj od strane EPCG postoji pismena saglasnost Rukovodioca službe održavanja, kao potvrda o validnosti dostavljene fakture za svaki mjesec, kao i saglasnost izvršnog direktora za odobravanje plaćanja iste. Sve fakture su zavedene u arhivi Društva I registrovane u u knjizi ulaznih faktura. U toku revizije nije dat na uvid ugovor sa EPCG.

Troškovi goriva, ulja i maziva (račun 513551) tokom 2017. godine iznosili su 175.272,64€. Od navedenog iznosa 166.748,17€ odnosi se na troškove goriva dok se preostali iznos od 8.524,47€ odnosi na izdavanje materijala iz centralnog magacina (antifriz, tovatna mast, mast Gadus...).

Nabavku goriva za vozila u vlasništvu Društva vršena je od dobavljača Lukoil Montenegro AD shodno Ugovoru br. 6311 od 16.03.2017. godine koji je, nakon sprovedenog postupka javnih nabavki – otvoreni postupak, zaključen na iznos od 175.232,00€ sa uračunatim PDV-om. Navedenim Ugovorom dobavljač odobrava rabat u iznosu od 0,044€ po litru (sa uračunatim PDV-om) u odnosu na maksimalne maloprodajne cijene goriva koje se određuju shodno odlukama Vlade Crne Gore.

Shodno navedenom Ugovoru, Društvo treba dobavljaču da dostavi spisak vozila sa registarskim oznakama, kao i imena ovlašćenih lica za korišćenje kartica. Dobavljač obezbjeđuje tzv. korporativne kartice kojima se vrši identifikacija lica ovlašćenih za korišćenje istih, vozila, vrsta goriva koje vozilo koristi, kao i količina i vrijednost preuzetog goriva. Takođe, Ugovorom je određeno da će se ugovorena cijena isplaćivati u roku od 30 dana od dana prijema mjesečnog računa.

Društvo je donijelo Interno uputstvo o pravima, uslovima korišćenja i potrošnji goriva kojim se utvrđuje normativ potrošnje goriva za svako službeno vozilo, način obračuna potrošnje i obaveze zaposlenih u vezi sa korišćenjem goriva.

Revizijom je utvrđeno da su sve fakture za utrošeno gorivo zavedene u arhivi i registrovane u knjizi ulaznih faktura i na svakoj postoji potpis službenika za održavanje motornih vozila, kao dokaz o ispravnosti fakture tj. količini i cijeni potrošenog goriva. Takođe, na svakoj fakturi postoji pismena saglasnost za plaćanje iste od strane izvršnog direktora Društva. U Odjeljenju za održavanje motornih vozila vodi se detaljna evidencija o ukupnoj i prosječnoj potrošnji goriva za svako službeno vozilo na dnevnom i mjesečnom nivou. Takođe, upisuju se podaci o pređenoj kilometraži svakog službenog vozila i kupljenog goriva za to vozilo, saglasno utvrđenim normativima potrošnje goriva za svako službeno vozilo.

Shodno Ugovoru o javnoj nabavci, dobavljač Lukoil Montenegro AD ispostavlja mjesečne fakture kao i detaljan izvještaj potrošnje goriva za vozila u vlasništvu Društva koja koriste zaposleni.

Radni odnosi

Radni odnos u Društvu može zasnovati lice koje ispunjava opšte i posebne uslove utvrđene Zakonom o radu, Kolektivnim ugovorom i Pravilnikom o sistematizaciji radnih mjesta. Radni odnos se zasniva ugovorom o radu, kojim se uređuju prava, obaveze i odgovornosti zaposlenog i poslodavca. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sistematizovano je 306 radnih mjesta sa 641 izvršilaca, dok je u radnom odnosu na 31.12.2017. godine bilo 605 lica.

Postupak zapošljavanja se pokreće na način što Društvo Zavodu za zapošljavanje dostavlja Prijavu o slobodnom radnom mjestu (Obrazac E-1), na osnovu koje se objavljuje Oglas u dnevnim novinama, oglasnoj tabli i internet stranici Zavoda. Nakon isteka vremena trajanja oglasa, Direktor sektora za pravne i opšte poslove dostavlja Izvršnom direktoru Izvještaj o sprovedenom Javnom oglasu sa kandidatima koji ispunjavaju uslove navedene u oglasu. Odluku o izboru kandidata po oglasu donosi Izvršni direktor i zaključuje ugovor o radu sa odabranim kandidatom.

Tokom 2017. godine, 49 lica je zasnovalo radni odnos u Društvu.

Revizijom je utvrđeno sljedeće:

- Prilikom zasnivanja radnog odnosa, u većini slučajeva **nije** pribavljan dokaz da lice koje zasniva radni odnos posjeduje opštu zdravstvenu sposobnost, kao opšti uslov za zasnivanje radnog odnosa. Navedeno nije u skladu sa članom 16 Zakona o radu kojim je predviđeno da ugovor o radu može zaključiti lice koje ispunjava opšte uslove predviđene zakonom (da je lice navršilo najmanje 15 godina života i da ima opštu zdravstvenu sposobnost) i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji.
- Šest zaposlenih ne posjeduje odgovarajući stepen stručne spreme, tj. ne ispunjavaju poseban uslov za zaključivanje ugovora o radu predviđen aktom o sistematizaciji, što nije u skladu sa citiranim članom Zakona o radu.

Preporuka: Društvo treba da zaključuje ugovore o radu sa licima koja ispunjavaju opšte uslove predviđene zakonom i posebne uslove predviđene zakonom, drugim propisima i aktom o sistematizaciji radnih mjesta.

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Na računima grupe 52 – Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi iskazuju se troškovi po osnovu obračunatih zarada, naknada zarada i drugih primanja zaposlenih, kao i troškovi po osnovu naknada po ugovorima sa fizičkim licima. Navedeni troškovi u 2017. godini ostvareni su u iznosu od 6.109.882,16€ i u ukupnim rashodima učestvuju sa 43,57%. Struktura računa grupe 52 - Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, data je u tabeli:

52 Troškovi zarada, naknada tarada i ostali lični rashodi		2016	2017
520	Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	4.672.685,67	4.899.310,48
521	Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	643.334,63	673.767,20
522	Troškovi naknada po ugovoru o djelu	26.500,00	36.010,00
524	Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	10.490,93	12.267,69
525	Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	11.864,00	9.160,00
526	Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora	9.739,50	10.400,00
529	Ostali lični rashodi i naknade	501.344,00	468.966,79
UKUPNO:		5.875.958,73	6.109.882,16

Troškovi zarada Na računima 520 i 521 evidentirani su ukupni troškovi zarada (Neto zarada, porez, doprinosi na teret zaposlenog, doprinosi na teret poslodavca i prirez) zaposlenih u Društvu, u iznosu od 5.573.077,68€. Isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja definisana je Kolektivnim ugovorom Društva koji je zaključen 13.12.2013. godine. Posljednja izmjena kolektivnog ugovora, kojom su promijenjeni koeficijenti složenosti za pojedine grupe poslova, izvršena je u avgustu 2018. godine (Aneks V). Kolektivnim ugovorom Društva, između ostalog, definisano je da se:

- zarada izvršnog direktora utvrđuje posebnim ugovorom o radu, koji izvršni direktor zaključuje sa Odborom direktora, kao i da izvršni direktor posebnim ugovorom utvrđuje zaradu zaposlenima sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima;
- za radna mjesta na kojima se rad obavlja pod uslovima težim od normalnih, koeficijent složenosti uvećava po osnovu: uticaja okoline, fizičkog i tehničkog naprezanja, odgovornosti i po osnovu opasnosti po zdravlje i život na radnom mjestu, pri čemu ukupno uvećanje zarade po navedenim kriterijumima ne može biti veće od 1,50.
- zarade po osnovu prekovremenog rada i rada noću uvećavaju 50%, po osnovu rada na dan državnog i vjerskog praznika 150% i za pripravnost 10%, pri čemu se za zaposlene koji su ostvarili časove prekovremenog rada, vodi posebna evidencija od strane neposrednih rukovodilaca.
- umanjenje zarada vrši usljed odsustva zaposlenih zbog bolovanja, pri čemu za vrijeme bolovanja zaposlenom pripada naknada zarade u procentualnom iznosu od osnove za naknadu za bolovanje i to: 70% za bolovanje do 15 dana, 80% za bolovanje preko 15-30 dana i 90% za bolovanje preko 30-60 dana.
- rad u smjenama organizovan je za poslove: održavanja pumpnih postrojenja i pogona za prečišćavanje otpadnih voda, intervencija na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži i poslovima fizičke i tehničke zaštite objekata Društva (Odluka br. 23353, od 12.11.2014. godine).
- pripravnost na poslu (kućno dežurstvo) uvedeno je u skladu sa Odlukomod 20.12.2013. godine u odjeljenju Održavanje mreže (služba-Vodovodna mreža) za vremenski interval od 22:00-08:00^{h}.
- staž osiguranja sa uvećanim trajanjem predviđen je za sedam radnih mjesta u okviru Sektora za tehničko-operativne poslove (služba vodovodne mreže, služba kanalizacione mreže i služba postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda).
- ugovore sa zaposlenima zaključuje izvršni direktor ili Direktor sektora za opšte i pravne poslove, a broj zaposlenih kojima je isplaćena zarada tokom 2017. godine, po mjesecima, utvrđen je iz obračunskih lista zarada i prikazan je u tabeli[73]:

Mjesec	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar
Broj zaposlenih	570	575	583	583	584	584	591	593	591	594	600	604

[73] Jedan zaposleni je zasnovao radni odnos na određeno 29.12.2017. godine iz kojeg razloga mu nije vršen obračun zarade za decembar.

Revizijom je utvrđeno sljedeće:

- Zarada izvršnog direktora i zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima utvrđene su posebnim ugovorom u neto iznosu, uz uvećanje za minuli rad, a na osnovu Odluke Predsjednika Upravnog odbora br. 4102 od 11.03.2015. godine. Navedenom odlukom definisano je da izvršnom direktoru pripada zarada u iznosu od 1.100,00€ uvećana za minuli rad, zamjeniku izvršnog direktora 1.000,00€ uvećana za minuli rad, pomoćnicima izvršnog direktora 900,00€ uz uvećanje za minuli rad i direktorima sektora pripada zarada u iznosu od 820,00€ uvećana za minuli rad.
- Zarade ostalih zaposlenih obračunavaju se primjenom koeficijenta složenosti na obračunsku vrijednost koeficijenta, kako je i predviđeno Uputstvom za obračun bruto zarada i Kolektivnim ugovorom Društva.
- Obračun zarada vršio se na osnovu ukupnog broja sati u mjesecu, a ne na osnovu prosječnog broja sati (176).
- Obračunska vrijednost koeficijenta utvrđena je Odlukom br. 2112 od 18.09.2013. godine, u bruto iznosu od 133,65€.
- Koeficijenti složenosti u obračunskim listama zaposlenih, odgovaraju koeficijentima koji su definisani Ugovorom o radu i Kolektivnim ugovorom Društva.
- Zarade zaposlenih uvećavale su se po osnovu prekovremenih sati, rada u dane državnih i vjerskih praznika, rada noću, dok se umanjenje zarada vršilo za zaposlene koji su bili na bolovanju.
- Uvećanje zarada zaposlenih po osnovu prekovremenih sati, rada u dane državnih i vjerskih praznika, rada noću, vršeno je na osnovu evidencije od strane rukovodilaca organizacionih jedinica.
- Prilikom obračuna prekovremenog rada, korektivni koeficijent se primjenjivao na koeficijent složenosti koji je uvećan za minuli rad.
- Isplata varijabilnog dijela zarade, koja je definisana u procentualnom iznosu od zarade zaposlenog, izvršena je na osnovu akata u formi predloga za isplatu varijabile koji su sačinjeni od strane rukovodilaca organizacionih jedinica. Za navedene isplate nije se donosila posebna odluka od strane izvršnog direktora, već je isplata odobravana parafiranjem od strane izvršnog direktora ili faksimillom (samo je u jednom slučaju doneseno posebno rješenje o isplati varijabile). Takođe, predlozi za isplatu varijabila nijesu zavođeni u arhivi.

Utvrđene nepravilnosti i preporuke:

- Zarade zaposlenih sa posebnim ovlašćenjima i odgovornostima i zarada Izvršnog direktora definisane su u neto iznosu, što nije u skladu sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima (član 78 Zakona o radu i član 2 Uputstva za obračun bruto zarada) kojima je definisana kategorija bruto zarada.

Preporuka: Društvo treba da, sa licima kojima je zarada definisana u neto iznosu, zaključi Aneks ugovora o radu kojim će zaradu definisati u bruto iznosu, shodno važećim zakonskim propisima ili da definiše posebne koeficijente složenosti koji će se primjenjivati prilikom obračuna zarada.

- Korektivni koeficijent u iznosu 1,5 za prekovremeni rad primjenjivan je na koeficijent složenosti uvećan za minuli rad, što nije u skladu sa članom 5, stav 1 Uputstva za obračun bruto zarada kojim je definisano da se korektivni koeficijent primjenjuje na koeficijent složenosti bez uvećanja za minuli rad.

Preporuka: Društvo treba da obračun zarada i sva uvećanja ili umanjenja zarada vrši u skladu sa odredbama Uputstva za obračun bruto zarada i ostalih propisa kojima se regulise obračun i isplata zarada i drugih ličnih primanja.

- Isplata varijabilnog dijela zarade, vršena je na osnovu akata u formi predloga za isplatu varijabile, koji nijesu zavođeni u arhivi. Za navedene isplate nije se donosila posebna odluka od strane izvršnog direktora, već je isplata odobravana parafiranjem od strane izvršnog direktora ili faksimillom.

Isplate koje se odnose na odlučivanje o pravima zaposlenih treba da budu izvršene na osnovu posebnih odluka, koje shodno članu 35 Statuta, odobrava Izvršni direktor Društva.

Troškovi naknada po ugovoru o djelu Na računu 522 – Troškovi naknada po ugovoru o djelu iskazuju se ukupni troškovi naknada po ugovoru o djelu, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose. Društvo je u 2017. godini na ime naknada po ugovoru o djelu evidentiralo trošak u iznosu od 36.010,00€. Revizijom je utvrđeno:

- Evidentirani iznos od 36.010,00€ obuhvata trošak **neto naknade** po osnovu zaključenih ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ugovora o dopunskom radu, dok su pripadajući porez i prirez evidentirani na računu 524 - Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima.
- Društvo je, tokom 2017. godine, angažovalo 29 lica i to putem: ugovora o djelu – tri lica, ugovora o privremenim i povremenim poslovima – 25 lica i putem ugovora o dopunskom radu – jedno lice.
- Ugovorom o djelu angažovana su lica za poslove snimanja (dronom) vodoizvorišta Mareza, za usluge prevoza čamcem do pumpne stanice Vranjina (ugovor na 12 mjeseci) i za pružanje konsultantskih usluga (12 mjeseci). Po ovom osnovu isplaćena je neto naknada u iznosu od 3.810,00€.
- Ugovorom o privremenim i povremenim poslovima, angažovana su lica za obavljanje poslova koji su u nadležnosti subjekta revizije i to: za elektronsku evidenciju prijedloga za utuženje, primljenih rješenja o izvršenju i sl; za praćenje evidencije dokumentacije vezane za potrošače, za održavanje vodovodne mreže, za kontrolu baze podataka, uočavanju nepravilnosti i očitavanju vodomjera korisnika, za vođenje knjige o ugrađenim vodomjerima na gradskoj mreži, za naplatu potraživanja od fizičkih lica i sl. Lica su angažovana uglavnom na period od 4 mjeseca (120 radnih dana, kako je i predviđeno Zakonom o radu). Po ovom osnovu isplaćena je neto naknada u iznosu od 30.000,00€.
- Ugovorom o dopunskom radu angažovano je jedno lice radi obavljanja konsultantskih poslova radnog mjesta biolog-analitičar u laboratoriji za ispitivanje vode za piće. Po ovom osnovu isplaćena je neto naknada u iznosu od 2.200,00€.
- Društvo nije, u Glavnoj knjizi, na računima klase 4 evidentiralo obavezu po osnovu zaključenih ugovora, već je transakcije (plaćanja) koja se odnose na ugovore evidentiralo direktno na trošak.
- Prilikom isplate naknade, Društvo je po osnovu zaključenih ugovora obračunavalo i uplaćivalo samo porez i prirez (bez pripadajućih doprinosa) i to na iznos 70% bruto osnovice i shodno tome u IOPPD obrascu isplate evidentiralo pod šifrom 047 koja se odnosi na naknade po osnovu Ugovora o djelu za lica koja su prijavljena na PIO i zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.

Utvrđene nepravilnosti i preporuke:

- Društvo je na računu 522 koji služi za evidentiranje troškova naknade po ugovoru o djelu, evidentiralo i isplate neto naknada po osnovu zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ugovora o dopunskom radu.
- Porez i prirez u iznosu od 2.672,18€, koji je obračunat po osnovu ugovora o djelu, ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ugovora o dopunskom radu, evidentiran je na računu 524 koji služi za iskazivanje ukupnih troškova naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova.
- U Glavnu knjigu, nije vršeno evidentiranje obaveza nastalih u trenutku zaključenja ugovora, već su isplate po ovom osnovu evidentirane direktno na trošak. Navedeno nije u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru kojim je, između ostalog, propisano da se obaveze po osnovu ugovora evidentiraju na računima grupe 46 – Druge obaveze, kao i da se na računu 522 evidentiraju ukupni troškovi naknada po ugovoru o djelu, a na računu 524 - ukupni troškovi naknada po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima.

Društvo treba da evidentiranje poslovnih transakcija vrši prema sadržini pojedinih računa u Kontnom okviru kako bi se obezbijedile pouzdane informacije o stvarnim troškovima, odnosno da evidentirani trošak u Glavnoj knjizi odgovara stvarnom trošku za određenu namjenu.

- Ugovori o privremenim i povremenim poslovima zaključivani su za poslove koji su u nadležnosti Društva, što nije u skladu sa članom 163 Zakona o radu kojim je predviđeno da se ugovori o privremenim i povremenim poslovima, zaključuju za obavljanje određenih poslova koji ne zahtijevaju posebno znanje i stručnost, a po svojoj prirodi su takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini (privremeni i povremeni poslovi), sa određenim licem koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, odnosno agencije za posredovanje.

Preporuka: Preporuka: Društvo treba da u skladu sa čl. 163. Zakona o radu, ugovore o privremenim i povremenim poslovima zaključuje za obavljanje poslova koji ne zahtijevaju posebno znanje i stručnost, a po svojoj prirodi su takvi da ne traju duže od 120 radnih dana u kalendarskoj godini sa određenim licem koje se nalazi na evidenciji Zavoda za zapošljavanje, odnosno agencije za posredovanje.

Utvrđene nepravilnosti koje su ispravljene tokom vršenja revizije:

- Prilikom obračuna naknada po osnovu zaključenih ugovora o privremenim i povremenim poslovima i ugovora o dopunskom radu, Društvo nije postupalo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i odredbama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, već je obračunavalo i uplaćivalo samo porez i prirez (bez pripadajućih doprinosa[74]) i to na iznos 70% bruto osnovice.

Netačan obračun navedenih naknada, uslovio je i nepravilnost prilikom evidentiranja u IOPPD obrascu. Sve isplate po osnovu navedenih ugovora evidentirane su u okviru šifre 047 koja se odnosi na naknade po osnovu Ugovora o djelu za lica koja su prijavljena na PIO i zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.

Naknade po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima trebalo je evidentirati u okviru šifre 001, a naknadu po osnovu dopunskog rada u okviru šifre 002.

Društvo je, naknadno, postupilo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i odredbama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje i izvršilo pravilan obračun ugovora o privremenim i povremenim poslovima, kao i korekciju IOPPD obrazaca.

Dostavljeni su novi (izmijenjeni) IOPPD obrasci i dokaz o uplati poreza i doprinosa (izvod br. 297 od 21.12.2018. godine). Društvo je izvršilo ponovni obračun ugovora o privremenim i povremenim poslovima, otpremnina i naknada za rad komisija i na ime poreza i doprinosa uplatilo Poreskoj upravi iznos od 40.338,06€.

Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima Na računu 524 – Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima iskazuju se ukupni troškovi naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose. Društvo je na navedenom računu evidentiralo trošak u iznosu od 12.267,69€, koji se uglavnom odnosi na nepravilnu evidenciju.

Shodno Pravilniku o kontnom okviru, na navedenom računu trebalo je evidentirati ukupne troškove po osnovu ugovora o privremenim i povremenim poslovima (neto naknada i pripadajući porezi i dorpinosi), a u postupku revizije utvrđeno je da iznos od 12.267,69€ obuhvata trošak:

- Poreza i prireza po osnovu naknada na ime zaključenih ugovora o djelu, privremenim i povremenim poslovima i ugovora o dopunskom radu (iznos od 2.672,18€);
- Poreza, doprinosa za PIO (za sve članove odbora direktora), doprinosa za zdravstveno osiguranje (za jednog člana) i prirez na ime naknada za rad članovima Odbora direktora (iznos od 5.145,92€).

[74] U zaključenim ugovorima definisano je da je izvršilac posla saglasan da mu se ne uplaćuju doprinosi za penzijsko i zdravstveno osiguranje.

Navedene troškove trebalo je evidentirati u okviru računa 526 - Troškovi naknade članovima odbora direktora.

- Poreza i prireza po osnovu isplate dvije otpremnine (iznos od 811,85€). Navedeni iznos trebalo je evidentirati u okviru računa 529 – Ostali lični rashodi i naknade, na kom je evidenitrana i isplata neto naknade po ovom osnovu.
- Poreza i prireza po osnovu isplate naknade za rad komsija/radnog tima (iznos od 1.723,24€). Navedeni iznos trebalo je evidentirati u okviru računa 529 – Ostali lični rashodi i naknade, na kom je evidenitrana i isplata neto naknade po ovom osnovu.
- Poreza i prireza po osnovu isplate naknada za rad tenderske komisije (iznos od 1.138,05€). Navedeni iznos trebalo je evidentirati u okviru računa 529 – Ostali lični rashodi i naknade.
- Poreza i prireza po osnovu naknade za izuzetan angažman i rad na izradi projektnog zadataka za novo postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda (Iznos od 657,21€). Navedeni iznos trebalo je evidentirati u okviru računa 529 – Ostali lični rashodi i naknade.

Utvrđene nepravilnosti i preporuke:

Društvo je prilikom evidentiranja u Glavnoj knjizi, ukupno obračunati iznos po osnovu isplata naknada, otpremnina i drugih primanja, razdvajalo na dva dijela, pri čemu je iznos neto naknada evidentiralo u skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, dok je pripadajući porez (i prirez) nepravilno evidentiran na računu 524 – koji služi za iskazivanje **ukupnih** troškova naknada po osnovu privremenih i povremenih poslova.

Društvo treba da sve poslovne transakcije iskazuje prema sadržini pojedinih računa, koji su definisani Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica.

Društvo je, uglavnom, prilikom obračuna i isplate naknada zarada i drugih ličnih primanja vršilo samo obračun poreza i to na iznos od 70% bruto osnovice, što nije u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Društvo je obračun naknada po osnovu rada u komisijama, vršilo odvojeno od obračuna zarada i pri tom, nije obračunavan krizni porez na lična primanja koja su iznad iznosa prosječne mjesečne bruto zarade ostvarene u prethodnoj godini u Crnoj Gori.

Društvo treba da obračun naknada zarada i drugih ličnih primanja u potpunosti vrši u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje.

Troškovi naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora Na računu 525 – Troškovi naknade fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora iskazuju se ukupni troškovi naknada fizičkim licima, po naprijed napomenutim ugovorima, a u korist računa 465 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose. Na ovom računu u 2017. godini evidentiran je trošak u iznosu od 9.160,00€ koji se odnosi na isplate dvije stipendije u periodu od devet mjeseci, a koje su odobrene Odlukom Upravnog odbora. U novembru 2017. godine sa stipendistima su zaključeni ugovori o radu, na određeno vrijeme u trajanju od 9 mjeseci, radi obavljanja pripravničkog staža.
Društvo je prilikom isplate stipendija, postupalo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i na iznos iznad neoporezivog vršilo obračun poreza. Ukupno obračunati porez i prirez po ovom osnovu iznosi 632,37€.

U IOPPD obrascu navedene isplate evidentirane su pod šifrom 081 - Ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica, a iste je trebalo evidentirati pod šifrom 021 - Stipendija i kredit učenika i studenata iznad iznosa utvrđenog Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica.

Troškovi naknade članovima odbora direktora Na računu 526 – Troškovi naknade članovima upravnog i nadzornog odbora iskazuju se ukupni troškovi naknada članovima upravnog i nadzornog odbora, a u korist računa 464 i odgovarajućih računa grupe 48 na kojima se iskazuju obaveze za poreze i doprinose. Na ovom računu u 2017. godini evidentiran je trošak u iznosu od 10.400,00€.
Odlukom o utvrđivanju naknade za rad članovima Odbora direktora od 25.12.2014. godine određeno je da Predsjedniku odbora pripada naknada u neto iznosu od 200,00€, dok članovima odbora pripada naknada u neto iznosu od 150,00€.

Revizijom je utvrđeno sljedeće:

- Evidentirani trošak u iznosu od 10.400,00€ odnosi se samo na isplatu **neto naknada**, u iznosu koji je definisan gore pomenutom odlukom (isplaćeno je 13 naknada tokom godine).
- Društvo je postupilo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o doprinosima na obavezno socijalno osiguranje i prilikom isplate naknada obračunavalo i uplaćivalo pripadajuće poreze i doprinose (PIO) i iste pravilno evidentiralo u IOPPD obrascu pod šifrom 033.
- Iznos obračunatih i uplaćenih poreza i doprinosa po ovom osnovu je 5.145,92€ i isti je evidentiran u okviru računa 524, o čemu je već bilo riječi.

Napomena: U dijelu koji se odnosi na račun 524, evidentirano je da iznos od 5.145,92€ predstavlja nepravilnu evidenciju i odnosi se na poreze i doprinose po osnovu naknada za rad članova Odbora direktora. Navedeni iznos trebalo je evidentirati u okviru računa 526 kako bi se prikazao stvarni trošak po osnovu naknada članovima odbora direktora.

Ostali lični rashodi i naknade Na računu 529 – Ostali lični rashodi i naknade iskazuju se ukupni troškovi ostalih ličnih rashoda i naknada kao što su otpremnina za odlazak u penziju, jubilarne nagrade, naknade troškova smještaja i ishrane na službenom putu, naknade troškova prevoza na službenom putu, naknade troškova prevoza na radno mjesto i sa radnog mjesta, naknade za smještaj i ishranu na terenu i ostale naknade zaposlenima, poslodavcima i drugim fizičkim licima. Na ovom računu u 2017. godini evidentirani su troškovi u iznosu od 486.966,79€ čija je struktura prikazana u sljedećoj tabeli:

529 - Ostali lični rashodi i naknade		468.966,79
52900	Sindikalna organizacija	133.018,50
52903	Troškovi službenih putovanja-dnevnice i smještaj	34.762,11
52904	Troškovi stručnog saradnika	527,90
52905	Troškovi prevoza na službenom putu	12.184,15
52906	Troškovi prevoza na rad i sa rada	600,00
52908	Troškovi smještaja i ishrane na terenu	17.879,22
52953	Otpremnina kod odlaska u penziju	12.238,11
52955	Pomoć zaposlenima	48.350,00
52956	Ostala lična primanja zaposlenih	161.679,35
52957	Ostala lična primanja zaposlenih-tenderi, komisije	47.727,45

Otpremnine, **račun 529531** su evidentirane u iznosu od 12.238,11€, a odnose se na dva Sporazuma o prestanku radnog odnosa i obuhvata isplatu neto iznosa otpremnine od:

- 1.500,00€ (zaposleni B.J.) - Sporazum je zaključen na osnovu člana 25 Granskog kolektivnog ugovora za stambeno komunalnu djelatnost, kojim je definisano da se zaposlenom kojem je prestao radni odnos usljed sporazuma sa poslodavcem, može isplatiti na ime otpremnine iznos u visini koju sporazumom utvrde poslodavac i zaposleni. U IOPPD obrascu isplata po ovom osnovu evidentirana je pod šifrom 020 - Otpremnina usljed sporazumnog raskida radnog odnosa;
- 11.000,00€ - Sporazum je zaključen na osnovu Odluke odbora direktora iz 2015. godine kojom je utvrđen maksimalni iznos otpremnine od 11.000,00€ za zaposlene koji hoće da raskinu radni odnos zbog ispunjavanja uslova za odlazak u penziju (sporazumom utvrđeno da 11 godina nedostaje do ispunjenja uslova za odlazak u penziju po sili zakona, tj. do navršenih 67 godina).

- U IOPPD obrascu isplata po ovom osnovu evidentirana je pod šifrom 018 – Otpremnina kod odlaska u penziju iznad iznosa utvrđenog Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica.
- Društvo prilikom obračuna i isplate otpremnine nije postupilo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, već je po odbitku neoporezivog dijela u iznosu od 1.000,00€ (u oba slučaja), porez obračunalo na poresku osnovicu od 70%, a ne na ukupno preostali (oporezivi) iznos. Takođe, prilikom isplate otpremnine usljed sporazumnog raskida ugovora o radu, trebalo je obračunati i platiti porez na ukupan iznos otpremnine, jer ista nije predviđena članom 4a Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, kojim su definisani izuzeci, odnosno primanja na koja se ne plaća porez na dohodak fizičkih lica.

Navedene nepravilnosti su naknadno otklonjene**.**

Pomoć zaposlenima, račun 52955 u 2017. godini evidentirane su isplate u ukupnom iznosu od 48.350,00€. Isplata pomoći zaposlenom određena je članom 53 Kolektivnog ugovora i to u slučajevima: teže bolesti (do 30 obračunskih vrijednosti koeficijenta), smrti člana uže porodice (do 15 obračunskih vrijednosti koeficijenta) i pomoći porodici u slučaju smrti zaposlenog (do 20 obračunskih vrijednosti koeficijenta).

- Novčane pomoći zaposlenima zbog smrti člana uže porodice u iznosu od 17.600,00€ su odobrene pojedinačnim odlukama izvršnog direktora. Novčana pomoć u svim slučajevima isplaćena je u iznosu od po 1.100,00€.
- Pruženih zdravstvenih usluga zaposlenima, u iznosu od 29.650,00€. – Društvo je sa ordinacijom "Natal" zaključilo ugovor o pružanju medicinskih usluga za 2017. godinu. Fakture su u skladu sa ugovorom, ispostavljane na mjesečnom nivou i u prilogu sadrže spisak zaposlenih koji su obavili preglede.

Ostala lična primanja zaposlenih, račun 529560 u 2017. godini evidentirane su isplate u ukupnom iznosu od 161.679,35€. Najznačajnije isplate izvršene su po osnovu:

- liječenja zaposlenih (iznos od 4.874,00€) – Odbor direktora je, na osnovu člana 53 Kolektivnog ugovora, donio dvije odluke kojima se odobrava isplata novčane pomoći. Odluke su donesene na osnovu zahtjeva zaposlenih za odobrenje pomoći i propratne dokumentacije koja se odnosi na troškove liječenja (predračuni i fakture). Društvo nije na iznos iznad 1.000,00€ obračunalo pripadajući porez, što je u suprotnosti sa članom 4a Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.
- materijalne pomoći zaposlenima (iznos od 600,00€) – Isplate su odobrene odlukom Izvršnog direktora, na osnovu podnijetih zahtjeva od strane tri zaposlena.
- nabavke novogodišnjih paketića (iznos od 10.660,00€) – Izvršni direktor donio je Odluku kojom se odobrava nabavka novogodišnjih paketića za 533 djece zaposlenih u Društvu. Nabavka je izvršena, bez sprovođenja postupka javne nabavke, a račun je ispostavljen na iznos od 10.660,00€ (vrijednost jednog paketića je 20,00€).
- nabavku udžbenika (iznos od 16.525,35€). Izvršni direktor donio je odluku kojom se odobrava nabavka udžbenika za osnovno obrazovanje, za djecu zaposlenih u Društvu.
- isplate prema dobavljaču "Voli trade" d.o.o. u ukupnom iznosu od 125.900,00€ - Navedeni iznos uglavnom se odnosi na isplatu zimnice (iznos od 123.250,00€) koja je izvršena na osnovu:

  a) Odluke br. 27234 od 20.10.2017. godine kojom je od strane Izvršnog direktora odobrena isplata zimnice u iznosu od 100,00€. Odlukom je definisano da će se naknada zaposlenima isplatiti na način što će zaposleni dobiti potvrde za kupovinu namirnica, koje će se kompenzirati sa dugom za isporučenu vodu pravnim licima čija je djelatnost trgovina prehrambenim proizvodima do 30.11.2017. godine.

  b) Odluke o izmjeni i dopuni odluke br. 27234 kojom je izmijenjen iznos koji pripada zaposlenima za kupovinu namirnica (iznos povećan na 200,00€) i dodata alineja da zaposleni imaju pravo na gotovinsku isplatu u iznosu od po 100,00€ koja će se izvršiti do 31.12.2017.godine.

Kolektivnim ugovorom Društva, definisano je da se zimnica može isplatiti u visini do tri obračunske vrijednosti koeficijenta kod Poslodavca.

Utvrđene nepravilnosti i preporuke:

Društvo prilikom isplate zimnice nije vršilo obračun i isplatu pripadjaućih poreza i doprinosa shodno odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje. Takođe, isplata zimnice nije evidentirana u IOPPD obrascu.

Društvo treba da obračun i isplatu pripadajućih poreza i doprinosa po osnovu isplate naknada zarada i drugih primanja vrši u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i odredbama Zakona o doprinosima na obavezno socijalno osiguranje i da iste pravilno evidentira u IOPPD obrascu.

Ostala lična primanja zaposlenih, račun 529570 u toku 2017. godine evidentiran je trošak u iznosu od 47.727,45€, koji je u postupku revizije u cjelosti revidiran, i odnosi se na:

- naknade za rad komisija i radnih timova (iznos od 22.690,00€),
- naknade za rad tenderskih komisija (iznos od 16.320,00€),
- naknade za izuzetan angažman zaposlenih (iznos od 8.500,00€) i
- ostalo (refundacija u iznosu od 217,45€).

Rezime utvrđenih nepravilnosti koje se odnose na račun 529570 – ostala lična primanja**:**

- Prilikom obračuna naknada za rad komsija, Društvo **nije** postupalo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i odredbama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, već je obračunavalo i uplaćivalo samo porez i prirez (bez pripadajućih doprinosa) i to na iznos 70% bruto osnovice. U ugovorima je definisano da je izvršilac posla saglasan da mu se ne uplaćuju doprinosi za penzijsko i zdravstveno osiguranje

Netačan obračun navedenih naknada, uslovio je i nepravilnost prilikom evidentiranja u IOPPD obrascu. Sve isplate po osnovu naknada evidentirane su u okviru šifre 028 - Naknada za rad članova radnih tijela i timova koju isplaćuje organ državne uprave u skladu sa propisom Vlade, a iste je trebalo evidentirati na šifru 030 – Ostale naknade (za lica koja su zaposlena u Društvu) i na šifru 081 - Ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica (za lica koja su zaposlena kod drugog poslodavca).

Napomena: Društvo je, naknadno, postupilo u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i odredbama Zakona o doprinosima na obavezno socijalno osiguranje i izvršilo pravilan obračun naknada za rad komisija koje su evidentirane u okviru računa 529570, kao i korekciju IOPPD obrazaca. Dostavljeni su novi (izmijenjeni) IOPPD obrasci i dokaz o izvršenoj uplati poreza i doprinosa na iznos od 40.338,06€ ali dokaz o uplati pripadajućeg prireza nije dostavljen.

Troškovi proizvodnih usluga u 2017. godini su iznosili 558.874,67€ i veći su za 14,33% nego u 2016. godini kada su iznosili 477.804,84€ i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Grupa računa	Račun	Pozicija	Tekuća godina - 2017.	Prethodna godina - 2016.
53			**558.874,67**	**477.804,84**
	530	Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava	437.133,64	359.356,37
	531	Troškovi transportnih usluga	45.162,24	50.935,53
	533	Troškovi zakupnina	12.930,66	6.965,87
	535	Troškovi reklama i propagande	1.875,00	2.475,00
	539	Troškovi ostalih usluga	61.773,13	58.072,07

Najveće stavke u strukturi navedenih troškova čine troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava u iznosu od 437.133,64€, dok su troškovi transportnih usluga uključujući i PTT usluge iznosili 45.162,24€, a ostalih usluga 61.773,13€.

Troškovi održavanja osnovnih sredstava, račun 530, u 2017. godini iznosili su 437.133,64€, a njihova struktura prikazana je u sljedećoj tabeli:

530	Troškovi usluga održavanja osnovnih sredstava	437.133,64
530310	Tekuće održavanje	91.711,55
530320	Investiciono održavanje	171.053,74
530330	Iskop kanala	100.269,09
530340	Popravka vodomjera - baždarnica	13.543,00
530770	Servisiranje i popravke vozila-vulkanizerske usluge	60.556,26

Revizijom troškova održavanja osnovnih sredstava utvrđeno je da za pojedine nabavke (usluge remonta električnih mašina i uređaja, servisiranje i opravka klima i druge sitne nabavke) nije sprovođen postupak javne nabavke dok kod pojedinih Ugovora o javnoj nabavci realizacija traje i nakon ugovorom predviđenog roka.

Troškovi transportnih usluga (račun 531) u 2017. godini iznosili su 45.162,24€, a njihova struktura prikazana je u sljedećoj tabeli:

531	Troškovi transportnih usluga	45.162,24
531200	Troškovi transportnih usluga	1.545,00
531230	Manipulativni troškovi - špedicija	345,50
531260	Troškovi PTT usluga - fiksni telefon	10.181,64
531261	Troškovi PTT usluga - mobilni telefon	33.090,10

Najveća plaćanja u okviru računa 531 – troškovi transportnih usluga odnosila su se na: troškove PTT usluga – mobilni telefon (33.090,10€)i troškove PTT usluga – fiksni telefon (10.181,64€).
Revizijom je utvrđeno da je za korišćenje usluga mobilne telefonije, Društvo zaključilo Ugovor o javnoj nabavci broj 29741 od 17.11.2017. godine sa dobavljačem Crnogorski telekom AD, dok za korišćenje usluga fiksne telefonije nema zaključen ugovor.

Troškovi ostalih usluga (račun 539) u 2017. godini iznosili su 61.773,13€, a njihova struktura prikazana je u sljedećoj tabeli:

539	Troškovi ostalih usluga	61.773,13
539010	Troškovi za akreditaciju	3.350,00
539011	Troškovi konsultantskih usluga - projektant	10.010,00
539030	Ostali poslovni rashodi komunalne usluge	15.549,80
539220	Troškovi carina	697,32
539780	Ostale usluge analiza vode	32.166,01

Najveća plaćanja u okviru računa 539 – troškovi ostalih usluga odnosila su se na: ostale usluge analize vode (32.166,01€), ostale poslovne rashode – komunalne usluge (15.549,80€) i troškove konsultantskih usluga – projektant (10.010,00€).

Revizijom je utvrđeno da:

- Društvo, shodno Zakonu o upravljanju komunalnim otpadnim vodama[75], za pražnjenje komunalnog otpada mulja koji se formira na kolektoru za prečišćavanje otpadnih voda koristi usluge dobavljača Čistoća DOO. Dostavljene fakture za ove usluge u prilogu sadrže radne naloge i ovjerene su od strane rukovodioca službe postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda, čime se potvrđuje njihova ispravnost. Plaćanje dostavljenih faktura, potpisivanjem istih, odobrava izvršni direktor Društva
- Fakture i radne naloge za usluge deponovanja komunalnog otpada koje su dostavljene od strane dobavljača Deponija DOO potpisom ovjerava direktor Sektora za tehničko – operativne poslove čime potvrđuje njihovu ispravnost. Plaćanje po dostavljenim fakturama vrši se nakon potpisivanja istih od strane izvršnog direktora Društva

[75] Službeni list CG br 002/17.

- Za ispitivanje ispravnosti vode shodno Zakonu o obezbjeđivanju zdravstveno ispravne vode za ljudsku upotrebu kojim su propisani parametri zdravstvene ispravnosti vode za ljudsku upotrebu, Društvo koristi usluge JU Instituta za javno zdravlje iz Podgorice.
- Sanitarni pregledi i ovjeravanje sanitarnih knjižica za zaposlene u Društvu, tokom 2017. godine, vršeni su u JU Institut za javno zdravlje. Za navedene usluge ispostavljena je faktura br. 5/4345 od 19.10.2017. godine na ukupan iznos od 2.517,00€. Navedeni iznos, shodno Pravilniku o kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica trebalo je evidentirati na računu 550720 – troškovi zdravstvenih usluga.

Nematerijalni troškovi u 2017. godini su iznosili 996.566,04€ i manji su za 2,21% nego u 2016. godini kada su iznosili 1.019.014,65€ i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Grupa računa	Račun	Pozicija	Tekuća godina - 2017.	Prethodna godina - 2016.
55			**996.566,24**	**1.019.014,65**
	550	Troškovi neproizvodnih usluga	105.242,34	97.811,50
	551	Troškovi reprezentacije	41.535,89	43.389,94
	552	Troškovi premija osiguranja	30.064,28	31.630,80
	553	Troškovi platnog prometa	12.068,33	11.473,72
	554	Troškovi članarina	7.680,00	4.270,00
	555	Troškovi poreza	421.543,48	458.476,93
	559	Ostali nematerijalni troškovi	378.431,92	371.961,76

Najveće stavke u strukturi ovih troškova čine ostali troškovi poreza u iznosu od 421.543,28€, ostali nematerijalni troškovi (378.431,92€) i troškovi neproizvodnih usluga u iznosu od 105.242,34€.

Troškovi neproizvodnih usluga (račun 550) Troškovi neproizvodnih usluga, tokom 2017. godine iznosili su 105.242,34€, a njihova struktura prikazana je u sljedećoj tabeli: Revizijom troškova neproizvodnih usluga je utvrđeno:

- Za obavljanje periodičnih pregleda zaposlenih koji su Aktom o procjeni rizika raspoređeni na radna mjesta sa povećanim rizikom, Društvo je zaključilo Ugovor 2007. godine sa JU Dom zdravlja Podgorica. Zaposleni se na pregled upućuju na osnovu Zahtjeva za periodični pregled zaposlenih i u prilogu dostavljenog računa nalazi se i detaljan opis obavljenih pregleda. Računi su potpisom ovjereni od strane ovlašćenih lica i uredno zavedeni na arhivi Društva i u knjizi ulaznih faktura.
- U skladu sa Zakonom o zaštiti i zdravlju na radu, obezbijeđena je potrebna oprema za zaposlene na određenim radnim mjestima i za iste su organizovani prethodno – periodični i sanitarni ljekarski pregledi (za 212 zaposlenih). Ispitivanja i preglede vrše JU Institut za javno zdravlje Podgorica i JZU Dom zdravlja Podgorica.
- Određene troškove evidentirane u okviru grupe računa 550 – troškovi neproizvodnih usluga, shodno Pravilniku o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica, trebalo je evidentirati na drugim pozicijama i to: račun broj TP17_00159 od 08.12.2017. godine u iznosu od 3.688,73€ za usluge analize vode (Institut Jožef Stefan iz Ljubljane) u okviru grupe računa 539 – troškovi ostalih usluga, na računu 539780 – ostale usluge analize vode); tri računa[76] u ukupnom iznosu od 1.592,00€ za usluge angažovanja auto dizalice i transporta (Koprivica DOO) u okviru grupe računa 531 – troškovi transportnih usluga; pet računa u ukupnom iznosu od 2.362,84€ za izvršene komunalne usluge (Komunalne usluge DOO) u okviru grupe računa 539 (539030 – ostali poslovni rashodi komunalne usluge).

Troškovi reprezentacije (račun 551) su tokom 2017. godine iznosili su 41.535,89€. Društvo je donijelo Internu proceduru o odobrenju troškova reprezentacije kojom je određeno da iznos troškova za reprezentaciju na godišnjem nivou ne smije da iznosi više od 1% ukupnog prihoda Društva, pod uslovom da su isti nastali radi unapređenja poslovanja. Pravo na reprezentaciju imaju izvršni direktor,

[76] Broj 728 od 20.07.2017. godine (285,00€), broj 1363 od 15.12.2017. godine (807,00€) i broj 1462 od 25.12.2017. godine (500,00€)

predsjednik Odbora direktora, koji odlučuju o načinu i utrošku sredstava za reprezentaciju, kao i eventualnom rasporedu istih na pojedine korisnike.

Za potrebe reprezentacije poslovne zgrade Mareza vršene su nabavke od dobavljača Voli DOO i Mesopromet DOO. Sa navedenim dobavljačima Društvo nema zaključen Ugovor o nabavci, dok je sa dobavljačem Veletex DOO iz Podgorice zaključen Ugovor o javnoj nabavci (nabavka prehrambenih proizvoda za kafe kuhinju i reprezentaciju za period od godinu dana) br. 14281 od 16.05.2017. godine. Sve dostavljene fakture su ovjerene i elektronski evidentirane u arhivi Društva i data je pismena saglasnost za njihovu validnost i za njihovo plaćanje od strane ovlašćenih lica.

Troškovi premija osiguranja (račun 552) tokom 2017. godine iznosili su 30.064,28€ i odnosili su se na troškove osiguranja zaposlenih u toku rada (16.510,97€) i troškove osiguranja vozila (16.553,31€) koji su zaključeni nakon sprovedenih postupaka javnih nabavki.

Troškovi platnog prometa (račun 553), tokom 2017. godine iznosili su 12.068,33€ i odnosili su se na na troškove platnog prometa prema domaćim komercijalnim bankama.

Troškovi članarina (račun 554) tokom 2017. godine iznosili su 7.680,00€ i odnosili su se na troškove članarine koji su plaćeni: za članstvo u NVO Udruđenje za unapređenje vodosnabdijevanja, tretmani odvođenje otpadnih voda Crne Gore, za članarinu, upisninu, polaganje stručnog ispita, kao i licence za fizička lica Inženjerskoj komori CG i Upravi za nekretnine na ime članarine MontePos naloga u trajanju od dvije godine

Troškovi poreza - Naknada za korišćenje i zaštitu voda (račun 555**)** u 2017. godini iznosili su 421.543,48€ i nastali su po osnovu utvrđenih obaveza iz rješenja Uprave za vode po privremenom obračunu i uplati naknade za zaštitu voda od zagađivanja za 2017. godinu (Rješenje br.060-327/17-0203-109) i privremenom obračunu i uplati naknade za korišćenje voda za 2017. godinu (Rješenje br. 060-327/17-0202-110) kojim je određena obaveza po osnovu naknade za korišćenje voda u iznosu od 289.580,07€.

Obaveze po osnovu privremenih rješenja su izmirivane u ratama. Privremenim rješenjima je definisan način plaćanja u mjesečnim ratama počevši od 01.04.2017. godine.

Obaveze po privremenim rješenjima izmirene u predviđenom roku, uz izuzetak u nekim slučajevima, u odnosu na utvrđenu dinamiku,kada je Društvo vršilo kumulativne uplate. Preostala obaveza na kraju izvještajnog perioda iznosi 54.479,24€ i predstavlja razliku između utvrđenih obaveza po privremenim i konačnim rješenjima uzimajući u obzir i početna stanja na računima. Ukupna obaveza na kraju izvještajnog perioda u prikazanom iznosu je iskazana na računu obaveza (Račun 466 -Korišćenje voda) u Bilansu stanja na poziciji Ostale kratkoročne obaveze. Obaveze koje se odnose na izvršenje po konačnim rješenjima, shodno dispozitivu rješenja pripadaju periodu 2018. godine, jer je naknadu iznosa po Rješenju, obveznik dužan uplatiti u roku od 15 dana po prijemu Rješenja, a rješenja su obvezniku uručena 21.02.2018. godine.

Ostali nematerijalni troškovi (račun 559) u 2017. godini iznosili su 378.431,92€. Struktura ostalih nematerijalnih troškova prikazana je u sljedećoj tabeli:

Račun 559		**Saldo na 31.12.2017.**
559010	Stručna literatura i časopisi	5.785,04
559012	Ostali rashodi - izdavanje licenci	5.253,33
559020	Javni izvršitelj	56.862,06
559021	Sudski/javni izvršitelj	19.820,97
559090	Usluga - treća lica pošta	121.637,51
559230	Ostale usluge - oglasi/štampa	4.440,69
559240	Takse -administrativne, sudske	3.096,68
559250	Pomoći - ostali nematerijalni troškovi	24.960,00
559251	Sponzorstvo - ostali nematerijalni troškovi	130.993,08
559260	Kazne - ostali nematerijalni troškovi	2.373,66
559270	Ostali nematerijalni troškovi	3.208,90
Ukupno:		**378.431,92**

Kao što je prikazano u tabeli, ostali nematerijalni troškovi odnose se na: nabavku **stručne literature i časopisa** u iznosu od 5.785,04€ (nabavka pet instalacija verzije Legal Expert – Katalog propisa, stručne literature i sl); rashode za **izdavanje licenci** u iznosu 5.253,33€ (produženje pretplate i tehničke podrške za bezbjedonosne security servise i nabavku licenci - "Čikom" DOO); rashode **javnim izvršiteljima** u iznosu od 56.862,06€ (nagrade za rad javnih izvršitelja za: proučavanje spisa predmeta, dostavljanje pismena, donošenja rješenja o izvršenju, pribavljanje podataka o imovini izvršnog dužnika i sl); rashode za **sudske postupke** u iznosu od 19.820,97€ (na ime troškova parničnog, odnosno izvršnog postupka, glavnog duga i sl); nabavku **usluga pošte** u iznosu od 121.637,51€ (po fakturama "Pošta Crne Gore" AD za dvanaest mjeseci za usluge hibridne pošte, dostavu računa i td); nabavku **ostalih usluga** – oglasi, štampa u iznosu od 4.440,69€; administrativne i sudske **takse** u iznosu od 3.096,68€; **pomoći** fizičkim licima u iznosu od 24.960,00€ (shodno Odlukama Izvršnog direktora Društva i Upravnog odbora, a na osnovu podnesenog zahtjeva od strane fizičkog lica); **sponzorstva** sportskim klubovima, drugim organima i ustanovama u iznosu od 130.993,08€, shodno Odlukama Izvršnog direktora Društva i Upravnog odbora, a na osnovu podnesenog zahtjeva (FK "Kom" - iznos od 28.422,36€,FK „Dečić - iznos od 10.000,00€, KCCG - iznos od 44.327,50€ i td); **kazne** u ukupnom iznosu od 2.373,66€ (shodno rješenjima Suda za prekršaje u Podgorici); i ostale nematerijalne troškove u iznosu od 3.208,90€.

Revizijom ostalih nematerijalnih troškova je utvrđeno:

- Društvo **nije** sve neposredne nabavke[77] evidentiralo u Obrascu C za podnošenje podataka o dodijeljenim javnim nabavkama primjenom neposrednog sporazuma;
- Društvo **nije** za nabavku usluga hibridne pošte, štampanje i dostava računa sprovelo postupak javne nabavke, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

Rashodi kamata (račun 562) u ukupnom iznosu od 207.567,75€, odnose se na rashode kamata iz poslovanja (podračun 562010) u iznosu od 4.905,97€ i Rashode kamata po dugoročnim kreditima (podračun 262031) u iznosu od 202.658,13€ i ostale razne finansijske rashode (podračun 562020) u iznosu od 3,65€.

Revizijom rashoda koji se odnose na kamate po dugoročnim kreditima, utvrđeno je da se radi o kamatama koje dospijevaju do jedne godine i prenesene su sa dugoročnih obaveza za kamate po dugoročnim kreditima na kratkoročne obaveze na kraju 2016. godine, sa dospjećem za plaćanje u 2017. godini. Iznos rashoda po osnovu kamata na dugoročne kredite u 2017. godini iznosi 202.658,13€.

Obaveze po osnovu kamata plaćane su u skladu sa amortizacionim planovima kredita za 2017. godinu, a postupak knjiženja je u skladu sa računovodstvenim pravilima.

Račun 574 - manjkovi materijala, na ovom računu je proknjižen manjak i rashod materijala utvrđen po popisu, u iznosu od 3.768,83€. Manjak u iznosu od 843,09€ odnosi se na: vodovodni, elektro i građevinski materijal, kao i na HTZ opremu i alat na zalihama.

Rashod u iznosu od 2.925,74€ odnosi se na: građevinski materijal, vodomjere i HTZ opremu i alat na zalihama.

Finansijski rashodi u 2017. godini su iznosili 207.567,85€ i manji su za 7,03% nego u 2016. godini kada su iznosili 223.246€. Navedeni rashodi u potpunosti se odnose na troškove kamata po dugoročnim kreditima koje je Društvo podiglo kod Investiciono – razvojnog fonda (Ugovor broj: 0102-2214/1 od 12.06.2013.godine i Ugovor broj 05-13011-6304/1 od 21.12.2015. godine). Finansijski rashodi Društva su obrađeni u reviziji pasive Bilansa stanja – Dugoročni krediti.

Rashodi utuženja u 2017. godini su iznosili 173.416,16€ i odnosili su se na rashode utuženja fizičkih lica u iznosu od 54.749,89€ i rashode utuženja pravnih lica u iznosu od 118.666,27€.

[77] "Putevi" DOO – iznos od 2.366,08€, "Indel inženjering" – iznos od 4.975,39€, "Ramini company" DOO – iznos od 1.445,85€

Poreski rashod perioda

Tekući porez na dobit - Prijava poreza na dobit (obrazac PD) je popunjena u skladu sa Pravilnikom o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica i Zakonom o porezu na dobit i u istu su uneseni podaci za utvrđivanje poreske obveze, odnosno podaci na osnovu kojih je izvršena korekcija dobiti iskazane u Bilansu uspjeha za 2017. godinu.

U Bilansu uspjeha iskazana je dobit u iznosu od 125.541,00€ i ista je kroz Prijavu poreza na dobit korigovana na sljedeći način:

- umanjena za iznos troškova amortizacije stalnih osnovnih sredstava iskazanih u bilansu uspjeha – 1.206.997,00€;
- uvećana za iznos troškova amortizacije stalnih osnovnih sredstava koji se priznaju u poreske svrhe, izračunat u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije - 2.775.694,00€
- uvećana za iznos troškova koji nijesu nastali radi obavljanja poslovne djelatnosti za koju je registrovan poreski obveznik (npr. lični troškovi poslodavca i zaposlenih) - 133.018,00€;
- uvećana za iznos izdataka isplaćenih pravnim licima za zdravstvene, socijalne, obrazovne, naučne,vjerske, kulturne, sportske i dr. svrhe koji prelaze iznos od 3,5% ukupnog prihoda, uvećan za ukupan iznos ovih izdatataka isplaćenih fizičkim licima – 24.960,00;
- uvećana za iznos otpisa vrijednosti sumnjivih potraživanja koja se ne priznaju u poreske svrhe - 2.137.931,00€.

Oporeziva dobit nakon usklađivanja rashoda iskazana je u iznosu od 852.753,00€ i predstavlja poresku osnovicu za obračun poreza na dobit (stopa 9%) i iznosi 76.748,00€.

Revizijom je utvrđeno da je Društvo izvršilo pravilno usklađivanje prihoda i rashoda u Prijavi poreza na dobit i obračunalo porez za 2017. godinu. Navedeni iznos poreza je evidentiran u Glavnoj knjizi na računu 481- Obaveze za porez iz rezultata.

Utvrđena nepravilnost:

Uvidom u Prijavu poreza na dobit utvrđeno je da je izvršeno usklađivanje rashoda za razliku između Troškova amortizacije stalnih osnovnih sredstava iskazanih u Bilansu uspjeha i Troškova amortizacije stalnih osnovnih sredstava koji se priznaju u poreske svrhe. Međutim Društvo nije utvrdilo privremenu poresku razliku, kako za 2017. godinu, tako ni za prethodne godine i istu nije evidentiralo u poslovnim knjigama.

Uvidom u obrazac OA – Obračun amortizacije osnovnih sredstava za 2017. godinu, koji je dostavljen Poreskoj upravi Crne Gore, utvrđeno je da je izvršen obračun amortizacije u poreske svrhe u skladu sa Pravilnikom o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije, odnosno da su sva sredstva podijeljena u pet (V) grupa za obračun amortizacije. Na sredstva razvrstana u I grupu izvršen je obračun amortizacije proporcionalnom metodom primjenom godišnje stope od 5% , dok je za ostale grupe osnovnih sredstava izvršen obračun amortizacije primjenom degresivne metode primjenom stope od 15% (II grupa), 20% (III grupa), 25% (IV grupa) i 30% (V grupa).

S obzirom, da Obrazac za obračun amortizacije – OA ne sadrži sadašnju vrijednost sredstava za I grupu, koja se otpisuje proporcionalnom metodom, u postupku revizije je, zatražen obračun amortizacije koji sadrži i ukupnu akumuliranu amortizaciju i sadašnju vrijednost osnovnih sredstava na dan 31.12.2017. godine. Društvo je dostavilo navedeni obračun amortizacije, koji sadrži i sadašnju vrijednost stalne imovine za svih pet grupa sredstava, kako na dan 31.12.2017. godine, tako i za prethodne četiri godine, odnosno za period 2013. - 2017. godine. Na osnovu navedenog obračuna utvrđena je sadašnja vrijednost osnovnih sredstava u poreske svrhe za 2017. godinu, kao i za prethodne godine i izvršena provjera obračuna odloženih – privremenih poreskih obaveza Društva.

Pregled poreskih obaveza za period 2013. – 2017. godina, koje nijesu evidentirane u poslovnim knjigama Društva, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Obračun odloženih poreza za period 2013. do 2017. godine						
Godina	**Sadašnja vrij. sredstava u rač. svrhe**	**Neotpisana vrij.sredstava u poreske svrhe**	**Privremena razlika**	**stopa poreza**	**Odložena poreska obaveza**	**Iznos poreske obaveze po godinama**
31.12.2013	28.378.559,00	21.780.219,34	6.598.339,66	9%	593.850,57	593.850,57
31.12.2014	32.235.622,00	25.200.569,13	7.035.052,87	9%	633.154,76	39.304,19
31.12.2015	32.695.775,00	25.709.184,29	6.986.590,71	9%	628.793,16	-4.361,59
31.12.2016	34.480.649,00	25.364.103,30	9.116.545,70	9%	820.489,11	191.695,95
31.12.2017	**34.858.533,00**	**24.304.062,53**	**10.554.470,47**	**9%**	**949.902,34**	**129.413,23**
				Ukupna poreska obaveza:		**949.902,34**

Revizijom je utvrđeno da Društvo na dan 31.12.2017. godine nije u poslovnim knjigama evidentiralo odložene poreske obaveze u iznosu od 949.902,34€ na računu 498, što je uslovilo i iskazivanje neto dobiti (nakon oporezivanja) – račun 340 u iznosu većem za 949.902,34€.

Bitno je naglasiti da neevidentiranje odložene poreske obaveze nije uticalo na utvrđeni finansijski rezultat – dobit iz poslovanja u Bilansu uspjeha, a koja je utvrđena u skladu sa Zakonom o računovodstvu, kao ni na oporezivu dobit koja se utvrđuje kroz Prijavu poreza na dobit (PD obrazac) shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica. Međutim, navedeno je uticalo na iskazivanje neto rezultata - dobiti nakon oporezivanja u Bilansu uspjeha i na strukturu pozicija Pasive u Bilansu stanja (nijesu iskazane odložene poreske obaveze – redni broj 115, a neraspoređena dobit – redni broj 107 je uvećana za iznos od 949.902,34€).

Društvo je u 2017. godini iskazalo pozitivan finansijski rezultat – dobit (prije oporezivanja) u iznosu od 125.541,00€ . Međutim, revizijom su utvrđene nepravilnosti koje su uticale na iskazivanje podataka u finansijskim izvještajima, kao i na utvrđeni finansijski rezultat:

- Društvo je Ostale poslovne (prihode po osnovu priznavanja donacija) – redni broj 206 u Bilansu uspjeha iskazalo u većem iznosu od 13.201,65€, dok su Ostale kratkoročne obaveze i PVR – redni broj 121 u Pasivi Bilansa stanja iskazani u manjem iznosu od 43.833,40€, od čega se iznos od 13.201,65€ odnosi na manje iskazane Odložene prihode – račun 495 za 2017. godinu, a razlika od 30.631,75€ na neralno umanjenje Odloženih prihoda u periodu od 2012. do 2017. godine)[78].
- Društvo je troškove zarada, naknade zarada i druga lična primanja – redni broj 210 u Bilansu uspjeha iskazalo u manjem iznosu od 40.338,06€, a odnose se na neobračunate i neplaćene rashode po osnovu poreza i doprinosa na druga lična primanja. Društvo je u 2018. godini izvršilo obračun i uplatilo navedeni iznos sredstva na Jedinstveni račun poreza i doprinosa[79].
- Društvo je dobit iz poslovanja (rezultat prije oporezivanja) iskazanu u iznosu od 125.541,00€ u Bilansu uspjeha za 2017. godinu umanjilo za poreski rashod perioda (76.748,00€ - porez na dobit utvrđen u Prijavi poreza na dobit), tako da je Neto rezultat – redni broj 232 po Bilansu uspjeha iznosio 48.793,00€. Međutim, u poreski rashod perioda nije uključen Odloženi poreski rashod, koji je trebalo evidentirati pod rednim brojem 231 u iznosu od 129.413,23€.

Društvo je u postupku revizije, shodno MRS 8 - Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške, preko smanjenja računa 340 - Neraspoređeni dobitak ranijih godina, izvršilo korekcije[80] koje se odnose na:

- Uvećanje računa 495 - Odloženi prihodi u iznosu od 43.736,25€, od čega se 13.201,65€ odnosi na nerealno umanjenje računa 495 - Odloženi prihodi za 2017. godinu, dok se razlika od 30.631,75€ odnosi na umanjenje Odloženih prihoda u periodu od 2012. do 2017. godine);

[78] Utvrđene nepravilnosti detaljno opisane u dijelu Odloženi prihodi
[79] Navedeno detaljno objašnjeno u dijelu Troškovi zarada, naknada i drugih ličnih primanja
[80] Društvo je dostavilo nalog za knjiženje br. 6/IS od 31.12.2018. i obrazloženje navedenih knjiženja, dopis br. 962 od 23.01.2019. godine.

- Uvećanje računa 498 - Odložene poreske obaveze za iznos od 949.902,34€, od čega se iznos od 129.413,23€ odnosi na utvrđenu odložene poreske obaveze za 2017. godinu, dok se iznos od 820.489,11€ odnosi na evidentiranje odloženih poreskih obaveza za period od 2013. godine do 2017. godine;
- Umanjenje neraspoređene dobiti ranijih godina za iznos od 40.338,06€ koji je plaćen u 2018. godini, a odnosi se na naknadno obračunate i plaćene poreze i doprinose na druga lična primanja u 2017. godini.

Preporuka: Društvo treba da poslovne promjene u svim slučajevima evidentira u skladu sa zakonskom regulativom u godini na koju se odnose.

2.5. Izvještaj o promjenama na kapitalu

Društvo je dostavilo Iskaz o promjenama na kapitalu u periodu od 01.01.2017. - 31.12.2017. godine, koji je prikazan tabelarno (br. iskaza: 69112/17), kako slijedi:

Pozicija	OPIS	Red. br.	Osnovni kapital (grupa 30 bez 309)	Red. br.	Ostali kapital (rn 309)	Red. br.	Neuplaćeni upisani kapital (grupa 31)	Red. br.	Emisiona premija (rn 320)	Red. br.	Rezerve (rn 321, 322)	Red. br.	Revalorizacione rezerve (grupa 33)	Red. br.	Neraspoređena dobit (grupa 34)	Red. br.	Gubitak (grupa 35)	Red. br.	Otkupljene sopstvene akcije i udjeli (rn 237)	Red. br.	Ukupno (kol. 2+3+4+5+6+7+8-9-10)
	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11
1.	**Stanje na početku perioda**	**401**	**28727992**	**410**	**0**	**419**		**428**		**437**		**446**		**455**	**5048895**	**464**	**0**	**473**		**482**	**33776887**
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	402		411		420		429		438		447		456	-95584	465		474		483	-95584
3.	**Korigovano početno stanje na dan 01.01.2015. (r.br. 1 + 2)**	**403**	**28727992**	**412**	**0**	**421**	**0**	**430**	**0**	**439**	**0**	**448**	**0**	**457**	**4953311**	**466**	**0**	**475**	**0**	**484**	**33681303**
4.	Neto promjene	404		413		422		431		440	428895	449		458	-12145	467		476		485	**416750**
5.	**Stanje na dan 31.12.2016. (r.br. 3+4)**	**405**	**28727992**	**414**	**0**	**423**	**0**	**432**	**0**	**441**	**428895**	**450**	**0**	**459**	**4941166**	**468**	**0**	**477**	**0**	**486**	**34098053**
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika	406		415		424		433		442		451		460	-118987	469		478		487	-118987
7.	**Korigovano početno stanje (r.br. 5+6)**	**407**	**28727992**	**416**	**0**	**425**	**0**	**434**	**0**	**443**	**428895**	**452**	**0**	**461**	**4822179**	**470**	**0**	**479**	**0**	**488**	**33979066**
8.	Neto promjene	408	0	417		426		435		444	416751	453		462	-367957	471	0	480		489	**48794**
9.	**Stanje na kraju perioda (r.br. 7+8)**	**409**	**28727992**	**418**	**0**	**427**	**0**	**436**	**0**	**445**	**845646**	**454**	**0**	**463**	**4454222**	**472**	**0**	**481**	**0**	**490**	**34027860**

Prema Iskazu o promjenama na kapitalu, evidentno je da je pozicija koja se odnosi na osnovni kapital u toku 2017. godine ostala nepromijenjena u odnosu na prethodni period. Rezerve su uvećane za iznos od 416.751,00 € i ukupno sa prenesenim stanjem rezervi iz prethodnog perioda, na kraju izvještajnog perioda 2017. godine, iznose 845.646,00€. Neraspoređena dobit, prema Iskazu o promjenama na kapitalu na kraju 2016. godine iznosi 4.941.166,00€, te nakon umanjenja prikazanog u rublici "Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promjena računovodstvenih politika" u ukupnom iznosu od 118.987,00€, korigovano početno stanje 2017. godine iznosi 4.822.179,00€. Prema knjigovodstvenoj evidenciji može se zaključiti da je iznos od 416.751,00€ sa računa neraspoređena dobit prenesen na rezerve, tako da je na ovom računu ostalo 4.405.429€. Prema iskazu o ukupnom rezultatu (Bilans uspjeha), neto rezultat poslovanja iznosi 48.793€, što sa prethodnim iznosom daje stanje računa neraspoređene dobiti na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 4.454.222 €.

Revizijom je izvršen uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju koja se odnosi na Rezerve i Neraspoređenu dobit i tom prilikom je utvrđeno da su knjigovodstvene promjene koje se odnose na pojedine pozicije kapitala praćene odgovarajućom dokumentacijom.

Raspodjela neraspoređenog dobitka iz prethodnog perioda nije bliže određena aktima Društva, takođe nijesu usvojene Računovodstvene politike Društva koje se odnose na MRS 8 – Promjene računovodstvenih procjena i greške, kao ni politike društva koje se odnose na način i obavezu formiranja rezervi. Od strane nadležne službe je inicirano pokretanje postupka za dopunu Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama u vezi sa čim je pružen na uvid dopis broj: 23939 od 28.11.2018. godine.

2.6. Iskaz o tokovima gotovine

Društvo je dostavilo Iskaz o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2017. - 31.12.2017. godine, koji je prikazan tabelarno (br. iskaza: 69112/17), kako slijedi:

ISKAZ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 01.01. do 31.12.2017. godine

-u EUR-

POZICIJA	Redni broj	Iznos	
		Tekuća godina 2017	Prethodna godina 2016
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 3)	**301**	**11,355,469.00**	**11,504,908.00**
1. Prodaja i primljeni avansi	302	11,173,312.00	11,346,938.00
2. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	303	2,197.00	7,416.00
3. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	304	179,960.00	150,554.00
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 5)	**305**	**11,277,611.00**	**10,921,509.00**
1. Isplate dobavljačima i dati avansi	306	4,158,053.00	4,345,782.00
2. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	307	6,073,162.00	5,739,593.00
3. Plaćene kamate	308	202,658.00	238,017.00
4. Porez na dobitak	309	66,265.00	0.00
5. Plaćanja po osnovu ostalih javnih prihoda	310	777,473.00	598,117.00
III. Neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	**311**	**77,858.00**	**583,399.00**
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	312	12,971.00	205,013.00
1. Prodaja akcija i udjela (neto prilivi)	313		
2. Prodaja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	314		
3. Ostali finansijski plasmani (neto prilivi)	315	12,971.00	205,013.00
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	316		
5. Primljene dividende	317		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 3)	**318**	**361,552.00**	**1,392,603.00**
1. Kupovina akcija i udjela (neto odlivi)	319		
2. Kupovina nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	320	361,552.00	1,392,603.00
3. Ostali finansijski plasmani (neto odlivi)	321		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	322	-348,581.00	-1,187,590.00
C. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 3)	**323**	**0.00**	**674,019.00**
1. Uvećanje osnovnog kapitala	324		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti (neto prilivi)	325		674,019.00
3. Ostale dugoročne i kratkoročne obaveze	326		
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 4)	**327**	**542,451.00**	**429,951.00**
1. Otkup sopstvenih akcija i udjela	328		
2. Dugoročni i kratkoročni krediti i ostale obaveze (neto odlivi)	329	542,451.00	429,951.00
3. Finansijski lizing	330		
4. Isplaćene dividende	331		
III. Neto tok gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	332	-542,451.00	244,068.00
D. NETO TOK GOTOVINE (311+322+332)	333	-813,174.00	-360,123.00
E. GOTOVINA NA POČETKU IZVJEŠTAJNOG PERIODA	334	**989,454.00**	**1,349,577.00**
F. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	335		
G. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	336		
H. GOTOVINA NA KRAJU IZVJEŠTAJNOG PERIODA (333+334+335-336)	337	**176,280.00**	**989,454.00**

Revizijom je utvrđeno da su gotovinska primanja iz poslovnih aktivnosti u 2017. godini iznosila 11.355.469,00€ i manja su u odnosu na 2016. godinu za 149.439,00€, kada su iznosila 11.504.908,00€. Ovi prilivi su ostvareni po osnovu: prodaje i primljenih avansa, primljenih kamata i ostalih priliva iz redovnog poslovanja.

Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti iznosili su 11.277.611,00€ i odnose se na: isplate dobavljačima, zarade i naknade zarada, plaćene kamate i porez na dobit.

Razlika između priliva i odliva - neto tok gotovine iz poslovnih aktivnosti iznosi 77.858,00€.

Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja iznose 12.971,00€, a odlivi 361.552,00€, pa je neto tok iz ovih aktivnosti negativan i iznosi - 348.581,00€. Takođe je negativan neto tok iz aktivnosti finansiranja i iznosi - 542.451,00€, a ukupan neto tok gotovine je - 813.174,00€. Oduzimanjem toga iznosa od početnog stanja gotovine, dobija se gotovina na 31.12.2017. godine koja iznosi 176.280,00€ (989.454,00€ - 813.174,00€ = 176.280,00€).

2.7. Javne nabavke

Poslove javnih nabavki u preduzeću obavljaju Službenik za javne nabavke i Samostalna referentkinja za pripremu i obradu tenderske dokumentacije koji imaju položen stručni ispit za rad na poslovima javnih nabavki.

Preduzeće je donijelo je sljedeće interne akte:

- Pravilnik za postupanje Vodovod i kanalizacija DOO Podgorica prilikom sprovođenja postupka javne nabavke neposrednim sporazumom broj 16594/1 od 02.09.2015. godine
- Pravilnik o radu komisija za sprovođenje procedure javnih nabavki br. 20380 od 22.10.2015. godine.
- Interno uputstvo o sprovođenju postupaka javnih nabavki br. 22672 od 16.11.2015. godine
- Pravilnik za postupanje DOO Vodovod i kanalizacija Podgorica prilikom sprovođenja postupka nabavke male vrijednosti broj 20912 od 09.08.2017. godine
- Izmjene i dopune Internog uputstva o sprovođenju postupaka javnih nabavki broj 23306 od 14.09.2017. godine
- Interno uputstvo za izradu Plana javnih nabavku u Vodovod i kanalizacija DOO Podgorica broj 23709 od 19.09.2017. godine
- Pravilnik za postupanje „Vodovod i kanalizacija" DOO Podgorica prilikom sprovođenja postupka hitnih nabavki broj 1894 od 01.02.2018. godine

Društvo je donijelo Plan javnih nabavki za 2017. godinu (broj 1135 od 26.01.2017. godine) kojim je predviđeno 84 postupka ukupne vrijednosti 5.024.500,00€. Društvo je izvršilo 21 (dvadeset jednu) izmjenu Plana javnih nabavki za 2017. godinu kojima je vrijednost Plana uvećana za 2.216.000,00€, tako da su za 2017. godinu predviđene nabavke roba, radova i usluga u ukupnoj vrijednosti od 7.240.500,00€ sa uračunatim PDV-om. Nabavke bi se realizovale kroz 107 postupaka kako je prikazano sljedećoj tabeli:

Vrsta predmeta	Plan javnih nabavki od 27.01.2017. godine		Posljednje izmjene plana od 22.12.2017. godine	
	Broj postupaka	Vrijednost	Broj postupaka	Vrijednost
Robe	53	3.048.000,00	61	3.334.300,00
Radovi	6	1.600.000,00	17	3.360.700,00
Usluge	25	376.500,00	29	545.500,00
Ukupno:	**84**	**5.024.500,00**	**107**	**7.240.500,00**

Konačnim Planom javnih nabavki za 2017. godinu predviđene su nabavke:

- Roba u vrijednosti od 3.334.300,00€ kroz 61 postupak
- Radova u vrijednosti od 3.360.700,00€ kroz 17 postupaka i
- Usluga u vrijednosti od 545.500,00€ kroz 29 postupaka.

Društvo je dana 28.02.2018. godine, shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama, Upravi za javne nabavke dostavilo Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama (Obrasci A, B i C) u kojima su prikazane javne nabavke izvršene do 30.06.2017. godine.

Izvještaji su sačinjeni u skladu sa tada važećim Zakonom o javnim nabavkama i Pravilnikom o evidenciji postupaka javnih nabavki[81].

Dana 30.06.2017. godine stupio je na snagu novi Zakon o javnim nabavkama[82]. Shodno članu 118 novog Zakona, Društvo je Upravi za javne nabavke blagovremeno dostavilo i Izvještaje o sprovedenim:

[81] Sl. List Crne Gore, broj 63/11
[82] Sl. List Crne Gore, broj 42/17

- postupcima i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama (obrazac A);
- nabavkama male vrijednosti (obrazac B)
- hitnim nabavkama (obrazac C)

Navedeni izvještaji obuhvataju javne nabavke izvršene u periodu od 01.07-31.12.2017. godine i sačinjeni su u skladu sa Pravilnikom o evidenciji sprovedenih postupaka javnih nabavki, zaključenih ugovora o javnim nabavkama i evidenciji nabavki male vrijednosti i hitnih nabavki [83].

Društvo je od planiranih nabavki ukupne vrijednosti 7.240.500,00€ realizovalo nabavku roba, radova i usluga u vrijednosti od 3.765.921,30€ sa uračunatim PDV-om (52,01% u odnosu na Plan). Nabavka je izvršena posredstvom 1.563 postupka i to: 27 kroz otvoreni postupak, 11 primjenom šopinga, 600 neposrednih sporazuma, 925 nabavki male vrijednosti.

Revizijom je utvrđeno:

- Pravilnik za postupanje Vodovod i kanalizacija DOO Podgorica prilikom sprovođenja postupka hitnih nabavki od 01.02.2018. godine nije donesen u zakonskom roku, shodno članu 153d Zakona kojim je određeno da se ovaj podzakonski akt donese u roku od od 30 dana od dana stupanja na snagu Zakona o javnim nabavkama (stupio na snagu 30.06.2017. godine).

- Društvo je donijelo 21 (dvadeset jednu) izmjenu Plana javnih nabavki za 2017. godinu kojima je vrijednost Plana uvećana za 2.216.000,00€, odnosno za 44,10% u odnosu na prvobitni plan. S druge strane Društvo je od planiranih nabavki ukupne vrijednosti 7.240.500,00€ realizovala nabavku roba, radova i usluga u vrijednosti od 3.765.921,30€ sa uračunatim PDV-om, odnosno 52,01% u odnosu na Plan, što upućuje na **slabosti u planiranju javnih nabavki**.

Preporuka: Društvo treba da Plan javnih nabavki zasniva na procjeni stvarnih potreba i u skladu sa raspoloživim sredstvima planira postupke javnih nabavki.

- Određene nabavke neposrednim sporazumom[84], odnosno putem postupka nabavke male vrijednosti[85] realizovane su samo donošenjem Odluke o nabavci, bez prethodno donesene Odluke o pokretanju postupka nabavke. Odluka o nabavci donesena je na osnovu fakture koja se ne nalazi uz dokumentaciju vezanu za javne nabavke već u finansijskoj službi Društva. Društvo je donijelo akt br. 25112/1 od 13.12.2018. godine i obavijestilo sva rukovodeća lica (direktore Sektora, rukovodioce Službi i šefove odjeljenja) da moraju u potpunosti poštovati procedure predviđene Pravilnikom za nabavke male vrijednosti.
- u obrascu C nijesu evidentirane sve nabavke sprovedene tokom 2017. godine primjenom neposrednog sporazuma[86] i postupkom nabavke male vrijednosti[87], pa isti nije sačinjen u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama kojima je određen način evidencije i izvještavanje o sprovedenim postupcima javnih nabavki.

Preporuka: Društvo treba da u svim slučajevima evidenciju postupaka javnih nabavki i izvještavanje o sprovedenim postupcima javnih nabavki male vrijednost vrši u skladu sa članom 117 i 118 Zakona o javnim nabavkama.

2.8. Sudski sporovi

Završeni predmeti na 31.12.2017. godine, na dan 31.12.2017. godine, Društvo je imalo 97 **završenih** predmeta, od čega 85 gdje je Društvo tužilac u sporu ukupne vrijednosti 25.850,49€, i 12 predmeta gdje se našlo na tuženoj strani, ukupne vrijednosti 62.549,76€, kako je i prikazano u sljedećoj tabeli:

[83] Sl. List Crne Gore, broj 52/17
[84] Osposobljavanje za bezbjedan rad zaposlenih – Cetoi doo, Revizija gl. projekata fekalne kanalizacije na području GG – Hidro Fokus doo...
[85] Nabavka pumpe za vodu – Vatrooprema DOO, Nabavka potopne pumpe – Ekoplant DOO.
[86] Primjer: CEDIS DOO – 495,00€, CETI DOO – 1.443,05€, Hotel Crne Gore DOO – 512,90€, Lunas DOO – 137,25€, Emorf DOO – 4.055,52€...
[87] Primjer: Montex elektromont – 6.424,00€; Pravni ekspert – 860.28€; Novine DOO – 297,50€; Galerija podova – 290.83€...

Završeni predmeti u 2017. godini			
Vrijednost	**VIK tužilac**	**VIK tuženi**	**Ukupno:**
Glavno potraživanje	23.880,94	56.843,26	80.724,20
Troškovi parničnog postupka	1.430,55	5.476,50	6.907,05
Troškovi izvršnog postupka	539,00	230,00	769,00
Ukupno:	**25.850,49**	**62.549,76**	**88.400,25**

Predmeti u kojima je **Društvo tužilo** fizička i pravna lica, u najvećem broju slučajeva okončana su u korist tužioca i to na način što je usvojen tužbeni zahtjev u 59 predmeta ukupne vrijednosti 16.868,19€, doneseno rješenje o povlačenju tužbe u 20 predmeta iz razloga jer je potraživanje plaćeno ili je zaključen ugovor o plaćanju duga na rate (u dva slučaja je došlo do pogrešnog utuženja). U ostalim predmetima postupak je prekinut zbog smrti tuženog (2), zaključeno je poravnanje (2) i td.

U predmetima u kojima je **Društvo tuženo**, tri su okončana na štetu tuženog, ukupne vrijednosti 14.104,08€, dok je devet rješeno u korist Društva donošenjem presude kojom se odbija tužbeni zahtjev, rješenja o povlačenju i odbacivanju tužbe ukupne vrijednosti 48.445,68€.

Aktivni predmeti na 31.12.2017. godine U postupku revizije utvrđeno je da je tokom 2017. godine pokrenuto 129 parničnih postupaka, ukupne vrijednosti 91.198,64€, od čega 116 gdje je Društvo tužilac u sporu ukupne vrijednosti 48.635,30€, i 13 predmeta gdje se našlo na tuženoj strani, ukupne vrijednosti 42.563,34€, kako je i prikazano u sljedećoj tabeli:

Aktivni predmeti u 2017. godini			
Vrijednost	**VIK tužilac**	**VIK tuženi**	**Ukupno:**
Glavno potraživanje	46.720,75	33.185,31	79.906,06
Troškovi parničnog postupka	1.914,55	9.378,03	11.292,58
Ukupno:	**48.635,30**	**42.563,34**	**91.198,64**

Pravni osnov tužbi u kojima je **Društvo tužilac** (protiv fizičkih i pravnih lica) odnosi se na naplatu duga (izuzev u jednom slučaju). Navedeni postupci su uglavnom u fazi prvostepenog (57 postupaka) i drugostepenog postupka (28 postupaka), dok se kod dvadeset presuda čeka pravosnažnost.

Pravni osnov tužbi u kojima je **Društvo tuženo** je naknada nematerijalne štete (pretrpljenih fizičkih i duševnih bolova, straha i td. zbog pada u šahtu, povrede na radu i td), materijalne štete (oštećenje vozila od upada u otvoreni šaht, regresna šteta i td), otpisa duga i sl. U postupku revizije utvrđeno je da je šest postupaka pravosnažno okončano, i to četiri na štetu Društva vrijednosti 10.800,15€, i dva u korist tuženog (odbijen tužbeni zahtjev i povlačenje tužbe) vrijednosti 2.612,81€, dok je u ostalim postupcima u toku prvostepeni, odnosno drugostepeni postupak

Revizijom je utvrđeno da je Društvo, preko ovlašćenih punomoćnika, redovno pristupalo zakazanim ročištima, izjavljivalo žalbe i preduzimalo druge procesne radnje u skladu sa zakonom.

Postupak izvršenja - Postupak prinudne naplate pokreće se tako što Odjeljenja naplate dostavljaju Odjeljenju za prinudnu naplatu podatke o dospjelim potraživanjima za fizička i pravna lica. Odjeljenje prinudne naplate pribavlja od finansijske službe vjerodostojnu ispravu (Izvod iz poslovnih knjiga koji sadrži fakturisane, a neizmirene mjesečne račune) i dostavlja izvršnom dužniku opomenu pred utuženje. Nakon isteka roka za dobrovoljno izvršenje obaveze, i ukoliko izvršni dužnik ne zaključi ugovor za izmirenje duga na rate, podnosi se javnom izvršiocu predlog za prinudnu naplatu.

Društvo je tokom 2017. godine pokrenulo prinudnu naplata u 4.368 predmeta, od čega za 176 fizičkih lica na iznos duga od 78.341,36€ i 106 pravnih lica na iznos duga od 729.560,62€. Od

ukupnog utuženog iznosa naplaćeno je 4.965,85€ za fizička lica i 341.987,80€ za pravna lica. Takođe pokrenuto je 4.086 migriranih tužbi[88] iz 2011, 2012 i 2013. godine na iznos duga od 1.274.352,08€ i potpisano 1.047 ugovora o reprogramu duga na osnovu opomena pred utuženje (vrijednosti 568.348,34€).

U postupku revizije revidirana su Rješenja o izvršenju, donijeta protiv Društva, kao izvršnog dužnika, ukupne vrijednosti glavnog duga u iznosu od 12.873,58€, troškova izvršnog postupka u iznosu od 2,389.93€, troškovi parničnog postupka u iznosu od 2,291.50€ i nagrade za uspješno sprovedeno izvršenje u iznosu od 51.00€, što sve ukupno iznosi 17,606.01€.

Navedena rješenja donesena su na osnovu izvršnih isprava – rješenja Privrednog i osnovnog suda, dok se glavni dug uglavnom odnosi na troškove advokata za sastav prigovora, shodno izvršnim ispravama kojim je obustavljen postupak izvršenja i Društvo obavezano da snosi navedene troškove, zatim na troškove parničnog postupka i td.

Revizijom sudskih sporova je utvrđeno:

- Društvo **ne vodi** posebnu evidenciju i ne raspolaže sa podacima o broju i vrijednosti donesenih rješenja o izvršenju **protiv Društva kao izvršnog dužnika**.

Preporuka: Društvu treba da obezbijedi da se sva rješenja donesena protiv Društva kao izvršnog dužnika proslijeđuju Pravnoj službi koja će voditi evidenciju o istim i preduzimati pravna sredstva u skladu sa zakonom.

- Društvo ne preduzima sve zakonske mogućnosti za naplatu potraživanja usljed čega dolazi do zastare potraživanja i nemogućnost naplate istog.

Preporuka: Društvo treba da preduzima sve zakonske mogućnosti za naplatu potraživanja kako ne bi dolazilo do zastare istih.

Shodno Zakonu o obligacionim odnosima potraživanje naknade za isporučenu vodu zastarijevaju za dvije godine kad je isporuka, odnosno usluga izvršena za potrebe domaćinstva, dok međusobna potraživanja pravnih lica iz ugovora u privredi, kao i potraživanja naknade za izdatke učinjene u vezi s tim ugovorima, zastarijevaju za tri godine. Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva određeno je da se potraživanja starija od tri godine za pravna lica i dvije godine za fizička lica otpisuju i vode u vanbilansnoj evidenciji. U postupku revizije je utvrđeno da je Društvo za 2017. godinu otpisalo potraživanja u iznosu od 2.137.931,46€ (račun 592), i evidentiralo ih u vanbilansnoj evidenciji.

Preporuka: Preporučuje se Društvu da donese Strategiju naplate potraživanja i na osnovu iste sačini Akcioni plan naplate potraživanja sa mjerama, nosiocima aktivnosti i rokovima sa obavezom periodičnog izvještavanja Odbora direktora o ostvarenim rezultatima.

SENATOR DRI
Zoran Jelić

Rukovodilac Kolegijuma

[88] Prijedloge za izvršenje koji su predati sudovimo (prije donošenja Zakona o izvršenju i obezbjeđenju iz 2011. godine) i koji su čekali više godina na donošenje rješenja o izvršenju, Društvo je povuklo i predalo Javnim izvršiteljima koji su postali nadležni za odlučivanje u postupku izvršenja, u tim predmetima, shodno Zakonu.

Prilog: Zakonska i druga akta korišćena u izradi izvještaja

- Zakon o reviziji („Sl. list RCG", br. 69/05, Sl. list CG br. 80/08, 32/11);
- Zakon o računovodstvu (Sl. list CG br. 52/16);
- Zakon o privrednim društvima („Sl. list RCG", br. 06/02, „Sl. list CG", br. 17/07, 80/08, 40/10, 73/10, 36/11 i 40/11);
- Zakon o reviziji („Sl. list CG", br. 01/17);
- Zakon o računovodstvu (Sl. list CG br. 52/16);
- Zakon o komunalnim djelatnostima („Sl. list CG br. 55/16);
- Zakon o zaštiti potrošača („Sl. list CG br. 29/13 i 16/16);
- Zakon o javnim nabavkama („Sl. list CG", br. 42/11 i 57/14);
- Zakon o porezu na dodatu vrijednost („Sl. list RCG", br.61/05 do 76/05, „Sl. list CG", br. 16/07, i 29/13);
- Zakon o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG", br. 65/01, 12/02 i 80/04 i Sl. list CG br. 40/08, 86/09, 73/10, 40/11, 14/12, 61/13);
- Zakon o svojinsko pravnim odnosima („Sl. list CG", br. 19/09, 40/11);
- Zakon o državnoj imovini („Sl. list CG", br. 21/09, 40/11);
- Uredba o prodaji i davanju u zakup stvari u državnoj imovini („Sl. list CG", br. 44/1o);
- Uredba o načinu vođenju evidencije pokretnih i nepokretnih stvari i o popisu stvari u državnoj svojini („Sl list CG" br. 13/10);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. list CG", br. 40/16);
- Uredba o poreskoj registar kasi („Sl. list CG", br. 31/14);
- Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih iskaza za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG", br. 05/11);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica („Sl. list CG", br. 05/11);
- Pravilnik o načinu pripreme, sastavljanja i podnošenja finansijskih izvještaja nezavisnih regulatornih tijela, pravnih lica, akcionarskih društava i društava sa ograničenom odgovornošću u kojima država ili opštine imaju većinski udio u vlasništvu („Sl. list CG", br. 12/08 i 35/10);
- Pravilnik o razvrstavanju osnovnih sredstava po grupama i metodama za utvrđivanje amortizacije (Sl. list RCG" br. 28/02);
- Pravilnik o sadržaju statističkog aneksa (Sl. list CG br. 06/11 i 09/12);
- Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine i obaveza pravnog lica ("Sl. list CG", br. 37/17);
- Uputstvo o bližem načinu vršenja popisa pokretnih i nepokretnih stvari u državnoj svojini („Sl. list CG", br. 47/11);
- Odluka o osnivanju DOO „Vodovod i kanalizacija" – Podgorica;
- Statut DOO „Vodovod i kanalizacija" – Podgorica;
- Druga interna akta Društva i drugi propisi koji se odnose na sistem javnih finansija.